

A high-angle photograph of a soccer game. In the foreground, a player in a red jersey is diving into a goal, their body pressed against the white net. The goal is set on a lush green field. In the background, several other players are visible, including one in a yellow jersey on the left and others in white and black kits. A soccer ball lies on the grass near the center. A large red banner is overlaid on the top half of the image, containing the title and subtitle. The bottom of the image features a white decorative border with a scalloped edge.

De lat ligt hoog

Onderzoek haalbaarheid doelen Sportvisie 2030

Rekenkamer Dordrecht

Rekenkamer
Dordrecht

Colofon

Rekenkamer Dordrecht:

Steven Oostlander (voorzitter)

Femke Sijbrandi

Nihal GÜDÜK

Secretariaat Rekenkamer

RKC Postbus 8, 3300 AA Dordrecht

rekenkamercommissie@dordrecht.nl

dordrecht.nl/rekenkamercommissie

Social media

X @RKCDordrecht

Instagram @rkdord

LinkedIn <https://www.linkedin.com/in/rekenkamer-dordrecht-b340081b6>

Secretaris en bestuursassistent

Mara Damen | Secretaris

E-mail: m.damen@dordrecht.nl

Sylvia Khadjé | Bestuursassistent

E-mail: s.khadje@dordrecht.nl

Dit onderzoek is uitgevoerd door:

BMC

Auteurs: Hanneke Vervoort, Daniël Jellema en Marsha de Vries

Opdrachtgever: Rekenkamer Dordrecht

Publicatiedatum: 10 december 2024

Inhoudsopgave

Deel 1	5
Conclusies en aanbevelingen	6
Reactie college.....	12
Deel 2	15
1. Inleiding.....	16
1.1 Inleiding - sportbeleid in Nederland	16
1.2 Sportvisie in Dordrecht	16
1.3 Aanleiding voor het onderzoek.....	17
1.4 Doelstelling en onderzoeksvragen	17
1.5 Scope	19
1.6 Onderzoeksaanpak.....	19
1.7 Leeswijzer.....	20
2. Sportvisie Dordrecht	22
2.1 Definitie sporten en sportief bewegen	22
2.2 De sportieve ambitie en de visie	22
2.3 De overkoepelende doelstelling en de beleidsuitgangspunten	23
2.4 Twee programmalijnen en strategische ambities sportvisie	24
2.5 Schematische weergave sportvisie.....	25
2.6 Van (strategische) ambities naar concrete doelen, uitvoering en monitoring	26
2.7 Gesignaleerde uitdagingen.....	26
3. Haalbaarheid	27
Kernbevindingen "Haalbaarheid"	27
3.1 Data- en onderzoeksgestuurde ontwikkeling van de sportvisie.....	28
3.2 Doelstellingen en beleidsuitgangspunten beperkt SMART geformuleerd	30
3.3 Integraal uitvoeringsplan/complete en overzichtelijke routekaart niet aanwezig	32
3.4 Meer ambities dan beschikbare financiële en personele middelen.....	33
3.5 Sportpartners - participatie, communicatie en gevraagde inzet.....	36

4. Meetbaarheid.....	41
Kernbevindingen "Meetbaarheid".....	41
4.1 Onvoldoende duidelijkheid samenhang	41
4.2 Tot op zekere hoogte inzicht in hoe, wanneer, bij wie en waar gemeten wordt .	42
5. Effectiviteit	47
Kernbevindingen "Effectiviteit"	47
5.1 Instrumenten dragen in wisselende mate bij	48
5.2 Beperkt inzicht in bijdrage 'Activiteiten' aan het behalen van de top 10/80 % .	55
5.3 Eerste resultaten sportvisie zichtbaar	66
5.4 Belemmeringen aanwezig bij de inzet van instrumenten en activiteiten	67
6. Informatievoorziening aan en rol van de Raad	69
Kernbevindingen "Informatievoorziening aan en rol van de Raad"	69
6.1 Raad staat achter sportvisie en totstandkoming maar heeft ook zorgen	69
6.2 Raad kan controlerende rol onvoldoende vervullen.....	71
7. Beoordeling normenkader – ruimte voor verbetering	74
Bijlagen.....	80
Bijlage 1 Geraadpleegde personen	81
Bijlage 2 Omschrijving zeven strategische ambities.....	82
Bijlage 3 Doelen, tussendoelen en activiteiten	85
Bijlage 4 Overzicht meetbaarheid en resultaten tussendoelen 2026	91
Bijlage 5 Overzicht afhankelijkheden activiteiten	104

Deel 1

Conclusies en aanbevelingen en reactie college

(bestuurlijke nota)

Conclusies en aanbevelingen

In de afgelopen periode hebben we gezien dat de gemeente mooie resultaten heeft gehaald op sportgebied, de gemeente is o.a. verkozen tot VSG sportgemeente van het jaar, heeft de Tour de France Femmes binnen de gemeentegrenzen mogen ontvangen en er zijn ook al data beschikbaar die laten zien dat de sportdeelname stijgende is.

Dit onderzoek gaat echter niet alleen over de mooie resultaten, die zeker belangrijk zijn en genoemd moeten worden, maar gaat voornamelijk over de sportvisie als geheel en of we nu al zicht hebben op de haalbaarheid van de doelen, gegeven de visie en de bijbehorende plannen die er liggen. Als we met die bril ernaar kijken, dan zien we naast mooie resultaten, ook aandachtspunten. In deze conclusie bespreken we eerst de conclusie van de centrale vraag en daarna de conclusies van de deelonderdelen van dit onderzoek.

De centrale vraag van dit onderzoek luidt als volgt:

Zijn de geformuleerde doelen uit "Sportvisie 2030 - Niemand buitenspel in Dordrecht" haalbaar en welke maatregelen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen?

Het kan niet gezegd worden of de gestelde doelen uit de sportvisie wel of niet haalbaar zijn op basis van de nu beschikbare informatie. Er zijn zowel aanwijzingen die laten zien dat de gemeente op de goede weg is als aanwijzingen die laten zien dat het behalen van de doelen nog een uitdaging gaat zijn.

Door het ontbreken van een integraal uitvoeringsplan is er te weinig inzicht in welke activiteiten/interventies worden ingezet voor welke onderdelen van de sportvisie. Daarbij is het een bewuste keuze geweest om hoog in te zetten op top 10/80%, zowel vanuit de ambtelijke organisatie als vanuit de raad om het belang van inzetten op sport(deelname) te onderstrepen.

Er zijn wel een aantal aanwijzingen die laten zien dat de gemeente mogelijk op de goede weg is, zoals onder andere de stijgende sportdeelname, de voorlopige resultaten van de professionaliseringssubsidie, het afronden van het vervangen van de LED-verlichting en de verkiezing tot VSG sportgemeente van het jaar.

Maar er zijn ook aanwijzingen dat het behalen van de doelen nog een uitdaging gaat zijn, bijvoorbeeld door het niet hebben van voldoende financiële en personele middelen. Het belangrijkste dat nu gedaan kan worden om bij te dragen aan het halen van de doelen, is het opstellen van een integraal uitvoeringsplan, de zogenoemde routekaart, en dit uitvoeringsplan ook duidelijk te koppelen aan

specifieke doelen, tussendoelen, instrumenten en activiteiten en de daarvoor benodigde financiële en personele middelen.

Het hebben van zo'n routekaart maakt beter inzichtelijk wat er gedaan moet worden om de doelen te behalen en wat daarvoor nodig is, zowel vanuit de gemeente als vanuit o.a. sportverenigingen. Ook maakt de routekaart het makkelijker om te monitoren waar je staat in het behalen van de doelen en waar eventueel bijgestuurd moet worden. Dit is zowel behulpzaam voor de ambtelijke organisatie en de uitvoerende partijen als voor de gemeenteraad om zijn controlerende rol goed te kunnen vervullen.

Haalbaarheid

Bewuste keuze voor ambitieuze doelstellingen en beleidsuitgangspunten¹.

Zowel vanuit de ambtelijke organisatie als vanuit de raad wordt aangegeven dat door de lat hoog te leggen men wil stimuleren en inspireren om aan de slag te gaan met sport. De aandacht voor sport door middel van de sportvisie en de bijbehorende doelstellingen is belangrijk om vooruit te komen.

Voor het opstellen van de sportvisie zijn duidelijke en kwalitatief goede bronnen gebruikt.

Voorbeelden hiervan zijn de NOC*NSF sportdeelname-index, de MQ-scan, de Verenigingsmonitor en zo verder. Ook is er veel onderzoek gedaan, al dan niet in opdracht van de gemeente, is er sprake geweest van een uitgebreid participatietraject en heeft men gekeken naar het sportbeleid van andere gemeenten.

De doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn slechts tot op zekere hoogte SMART geformuleerd.

De ambitie (top 10) en overkoepelende doelstelling (80%) zijn vrij SMART te noemen. De beleidsdoelstellingen, doelen en tussendoelen daarentegen zijn veel minder SMART. Ze zijn minder of niet specifiek en in slechts een deel van de gevallen meetbaar (met name de tussendoelen zijn meetbaar). Doordat er problemen zijn met de specificiteit en meetbaarheid is het ook moeilijk te bepalen of ze acceptabel, aanwijsbaar en realistisch zijn. Door de specifieke jaartallen die genoemd worden, scoren ze op tijdgebonden beter, als zou ook dit specifiekere kunnen.

¹ Indien we in deze conclusies en aanbevelingen over doelstellingen en beleidsuitgangspunten spreken, bedoelen we de ambitie (top 10), de overkoepelende doelstelling (80%), de beleidsuitgangspunten, de doelstellingen per strategische ambitie en de tussendoelen per strategische ambitie.

Onbekende samenhang tussen doelstellingen en activiteiten en integraal uitvoeringsplan ontbreekt.

Hoe de koppeling tussen de doelstellingen/beleidsuitgangspunten en de activiteiten en instrumenten die worden ingezet vanuit de sportvisie is, is onbekend. Het is niet duidelijk weergegeven welke activiteiten moeten bijdragen aan welke doelstellingen. Dit hangt ook samen met het gegeven dat er geen integraal uitvoeringsplan voor de sportvisie is. Er zijn veel losse documenten waarin onderdelen zijn beschreven die te maken hebben met de uitvoering, maar een goed overzicht ontbreekt.

Onduidelijk of er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn voor behalen doelen.

Doordat er geen integraal uitvoeringsplan is, heeft de gemeente ook niet voldoende inzichtelijk wat er echt nodig is, zowel aan financiële als aan personele middelen, om de doelen te bereiken. Daarnaast staan de financiën voor deze sportvisie sowieso onder druk, in verband met het ravijnjaar 2026 en het gegeven dat het nog niet duidelijk is welk effect dat gaat hebben op de begroting voor de sportvisie.

Er gaan veel dingen goed op het gebied van communicatie rondom de sportvisie, maar er is ook ruimte voor verbetering.

De website is niet duidelijk genoeg en de ingezette communicatiemiddelen zijn niet altijd passend. Er liggen op communicatiegebied kansen voor verenigingen en de gemeente om elkaar te versterken en een beter bereik te creëren, maar deze worden nog niet altijd gegrepen.

Onduidelijk of het realistisch is wat van partners wordt gevraagd voor het behalen van de doelen.

Door het ontbreken van een integraal uitvoeringsplan is het niet duidelijk of wat er van de partners op het gebied van de uitvoering van de sportvisie gevraagd wordt haalbaar is. Uit de gevoerde gesprekken is wel gebleken dat er bereidheid is onder partners om mee te werken aan het behalen van de doelen uit de sportvisie, maar dit wordt nog niet altijd voldoende gefaciliteerd door de gemeente.

Meetbaarheid

Ontbrekend uitvoeringsplan heeft impact op aantonen causaal verband bij meten doelen.

Doordat er geen duidelijk overzicht is opgenomen in de sportvisie (welke activiteiten en instrumenten horen bij welke (tussen)doelen) zal het moeilijk zijn om een causaal verband aan te tonen tussen de activiteiten en instrumenten die nu ingezet worden om de ambitie en diverse doelen uit de sportvisie te halen.

De meetbaarheid van de doelen an sich is over het algemeen goed en het is duidelijk hoe deze gemeten worden. Wanneer en bij wie of waar gemeten wordt verdient in sommige gevallen nog aandacht, met name bij de ambitie en een aantal tussendoelen.

De ambitie is meetbaar en bestaat uit een complexe verzameling van indicatoren. Het onderzoek waar deze ranking op gebaseerd is, is geen standaard terugkerend onderzoek. Wil men deze ranking opnieuw laten berekenen, dan moet daarvoor een verzoek gedaan worden bij het onderzoeksbureau dat deze meting heeft uitgevoerd.

Het overkoepelende doel (80%) is grotendeels meetbaar op basis van de NOC*NSF sportdeelname-index. Kanttekening die hierbij gemaakt moet worden is dat deze index gericht is op sporten en niet op sportief bewegen. Het is onduidelijk hoe dat laatste gemeten wordt.

Ook de tussendoelen zijn over het algemeen goed meetbaar gemaakt en het is meestal duidelijk welke instrumenten de gemeente inzet om ze te meten. Voor een deel zijn dat bestaande (betrouwbare) instrumenten, voor een deel moeten de instrumenten nog ontwikkeld worden en voor een deel zijn het minder duidelijke manieren van meten zoals "in overleggen". Bij het grootste deel van de tussendoelen is duidelijk wanneer gemeten wordt en bij wie gemeten wordt. Al kan dat laatste in sommige gevallen wel duidelijker aangegeven en/of scherper afgebakend worden.

Effectiviteit

Het is slechts ten dele te zeggen of de juiste instrumenten en activiteiten zijn gekozen voor het behalen van de doelen uit de visie.

De instrumenten die worden ingezet dragen niet, indirect of direct bij aan het behalen van de doelen en van de activiteiten kan het slechts beperkt in kaart gebracht worden omdat er geen integraal uitvoeringsplan voor de sportvisie beschikbaar is. Door ontbreken van een integraal uitvoeringsplan is er geen overzicht van de activiteiten die worden ingezet en op welke (tussen)doelen deze activiteiten betrekking hebben. Er worden een aantal activiteiten ingezet die bewezen effectief zijn, zoals LifeGoals, Nijntje Beweegt en SportMEE, maar of dit voldoende is voor het behalen van de doelen uit de sportvisie is niet te bepalen.

Sterke afhankelijkheid van andere beleidsterreinen, met name bij Programmalijn 1 omdat de regie op die onderdelen vaak buiten team sport ligt.

Onderdelen van de sportvisie en de activiteiten die daaraan gekoppeld zijn, zijn sterk afhankelijk van de inzet van en mogelijkheden bij andere beleidsterreinen. Met name de activiteiten onder Programmalijn 1 over 'hardware' kennen meerdere belangen en zijn activiteiten van 'de lange adem' waarbij de regie vaak niet bij team sport ligt. Dit gebrek aan, of de beperkte mate van invloed van team Sport, op deze andere beleidsterreinen heeft invloed op de haalbaarheid van de doelen die in de sportvisie zijn

opgenomen. Daarentegen biedt het ook kansen om Sport & Bewegen 'in te bedden' bij andere beleidsterreinen.

Eerste hoopvolle resultaten zichtbaar op de gestelde doelen.

Uit de tussendoelen waarvoor al metingen hebben plaatsgevonden zijn hoopvolle resultaten te zien. De sportdeelname is gestegen van 67% naar 70% (sportdeelname- index NOC*NSF april 2024) en de binnen- en buitensportaccommodaties worden met een 8,1 beoordeeld. Er kan echter niet met zekerheid gezegd worden dat dit voortkomt uit de inzet vanuit de sportvisie.

Onder andere insteken op regionaal sporten voor mensen met een beperking lijkt niet aan te sluiten bij de mogelijkheden, wensen en behoeften van mensen met een beperking.

Een van de beleidsuitgangspunten is in te zetten op kwetsbare doelgroepen, waaronder inwoners met een beperking. De inzet om deze groep aan het sporten te krijgen is onder andere regionaal ingericht, wegens beperkte beschikbaarheid van plekken/ verenigingen waar gesport kan worden binnen de eigen gemeente. Echter, dit lijkt niet aan te sluiten bij de mogelijkheden, wensen en behoeften van deze doelgroep. Naast beschikbaarheid van sportvoorzieningen spelen bijvoorbeeld beperkte energie, beperkte vervoersmogelijkheden en beperkte financiële mogelijkheden ook een belangrijke rol in het wel of niet kunnen sporten. Hier wordt onvoldoende rekening mee gehouden in de huidige aanpak van toeleiding naar sport.

Informatievoorziening aan en rol van de raad

Raad vroegtijdig betrokken bij de sportvisie en input meegenomen.

De raad is in een vroeg stadium bij het opstellen van de sportvisie betrokken en het college heeft voldoende gedaan met de input die is gegeven door de raad. De raad heeft gedurende het hele proces vragen gesteld aan het college en deze zijn over het algemeen naar tevredenheid van de raad beantwoord. De sportvisie is ook unaniem aangenomen door de raad.

Er zijn duidelijke afspraken over informatievoorziening aan de raad, echter de informatie zelf wordt door de raad als onvoldoende beschouwd.

Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over wanneer de raad geïnformeerd wordt over de voortgang van de sportvisie en wanneer/waarover het college voorstellen ter besluitvorming aan de raad moet voorleggen. Dit laatste is ook deels op verzoek van de raad zo ingericht. Echter, de informatievoorziening aan de raad is niet voldoende. De raad heeft het gevoel te weinig inzicht in zowel de uitvoering (door een ontbrekend uitvoeringsplan) als de bijbehorende financiën te hebben, waardoor ze hun controlerende taak niet voldoende kunnen uitvoeren. De raadsinformatiebrief waarin over de voortgang is gerapporteerd voldoet niet aan de wensen van de raad, bijvoorbeeld op het gebied van de 'routekaart' die is opgenomen en het financiële inzicht dat wordt geboden. Bovendien is de brief later dan gepland

naar de raad verstuurd. De raad heeft deze brief, ondanks de tekortkomingen en behoefte aan meer informatie, wel voor kennisgeving aangenomen in plaats van dat ze er vragen over hebben gesteld.

Aanbevelingen

We geven de volgende aanbevelingen mee aan de raad:

1. Vraag het college om zo snel mogelijk met een integraal uitvoeringsplan te komen waarbij duidelijk gemaakt wordt welke activiteiten bijdragen aan welke (tussen)doelen en welke activiteiten al op korte termijn resultaat kunnen opleveren en welke activiteiten een langere adem nodig hebben om effectief bij te dragen aan de gestelde doelen. Het is belangrijk dat in dit uitvoeringsplan een goede koppeling tussen beleid en uitvoering is gemaakt, bijvoorbeeld door een heldere doelenboom, zodat operationele activiteiten duidelijk te linken zijn aan de beleidsdoelstellingen en effecten beter inzichtelijk gemaakt kunnen worden.
2. Bepaal met elkaar, als raad, welke informatiebehoefte er is op het gebied van financiële informatie, voortgang van inzet van instrumenten/activiteiten en momenten/onderwerpen waarop formele beslissingen van de raad gewenst zijn. Vraag deze informatie vervolgens op bij het college en monitor daarbij ook consequent of het college daadwerkelijk levert wat is afgesproken. Indien dit niet het geval is, acteer daar dan op als raad.

We geven de volgende aanbevelingen aan het college:

3. Besteed meer aandacht aan communicatie over (de activiteiten in het kader van) de sportvisie. Kijk hierbij specifiek naar hoe de gemeente, de sportverenigingen en de overige sportaanbieders/stakeholders elkaar kunnen versterken, om zo de effecten van de ingezette activiteiten te optimaliseren.
4. Bekijk opnieuw het vraagstuk voor het toegankelijk maken van sport voor mensen met een beperking. Het regionaal regelen van sportmogelijkheden, past onvoldoende bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van deze doelgroep. Betrek, naast de geëigende mensen vanuit team sport, ook de klankbordgroep Dordt Inclusief, de gemeenteraad en de sportraad hier intensief bij.

Reactie college

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Aan

de voorzitter van de Rekenkamer
de heer S.J. Oostlander
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Gemeente Dordrecht

Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078

www.dordrecht.nl

Contactpersoon

E.J.M. Goutziers

T (078) 770 3516

E e.goutziers@dordrecht.nl

Datum 19 november 2024
Ons kenmerk 2024-0116088
Betreft Bestuurlijke reactie op rekenkameronderzoek 'Haalbaarheid van gestelde doelen Sportvisie 2030 Niemand buitenspel in Dordrecht'

Geachte heer Oostlander,

Hartelijk dank voor uw Rekenkameronderzoek naar de haalbaarheid van de gestelde doelen in de Sportvisie 2030 'Niemand buitenspel in Dordrecht'. Wij hebben de bevindingen, conclusies en aanbevelingen zorgvuldig bekeken.

U noemt in uw conclusies enkele positieve resultaten en geeft aan dat we op de goede weg zijn en ook nog uitdagingen hebben. Zoals u weet is de sportvisie in mei 2023 unaniem vastgesteld door de raad en heeft het een looptijd t/m 2030. De gemeente Dordrecht heeft hoge ambities om in de top 10 sportiefste gemeentes van Nederland te komen en minimaal 80% van de Dordtenaren minimaal 1 keer in de week te laten sporten of (sportief) bewegen. Niemand is immers hoger gaan springen door de lat lager te leggen.

We herkennen de kwetsbaarheid van team sport. Een relatief kleine afdeling waar het vertrek van een of enkele collega's direct impact heeft. Dat hebben we ook ervaren en desondanks hebben we het afgelopen jaar mooie resultaten geboekt. Als kers op de taart zijn we al in het eerste jaar na vaststellen van de sportvisie sportgemeente van het jaar '23/'24 geworden. Deze prijs, na een beoordeling door de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), NOC*NSF, het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS), het Kenniscentrum Sport en Bewegen en het Muller Instituut (onafhankelijk, wetenschappelijk onderzoeksbureau dat zich richt op sport en bewegen), heeft Dordrecht gekregen, omdat de meetbare doelen en de datagerichte aanpak een duidelijke koers geven. Wij zijn daar trots op en zien dit als een stimulans om door te gaan en alles aan te grijpen om nog beter te worden. Ondanks dat het rapport interessante aanbevelingen heeft, herkennen we ons er niet in.

Wij geven graag een reactie op de door u benoemde vier aanbevelingen.

Reactie op aanbevelingen

U beveelt de raad aan:

1. *Om het college zo snel mogelijk met een integraal uitvoeringsplan te laten komen waarbij duidelijk gemaakt wordt welke activiteiten bijdragen aan welke (tussen)doelen en welke activiteiten al op korte termijn resultaat kunnen opleveren en welke activiteiten een langere adem nodig hebben om effectief bij te dragen aan de gestelde doelen.*

Datum 19 november 2024
Ons kenmerk 2024-0116088

Wij zijn voortvarend aan de slag gegaan met de doelen in de sportvisie. We zien eerste positieve resultaten op de ambities binnen de programmalijnen.

We evalueren deze om goed te kijken op welke activiteiten we juist meer of juist minder in moeten zetten en ook hoe we dit in een duidelijker format vast kunnen leggen. In de sportvisie is een planning (soort routekaart) opgenomen. Gaandeweg en al lerend ontwikkelen wij deze verder tot een meer gedetailleerde routekaart. Tegelijkertijd moeten we onderkennen dat het bereiken van de doelstellingen geen wiskundige formule is. Het beleid is voor een belangrijk deel gebaseerd op berekende schatten. Op basis van onderzoek van het Kenniscentrum Sport en Bewegen blijkt dat de toegankelijkheid en de kwaliteit van faciliteiten voorwaarden kunnen zijn voor (meer) beweegdeelname. Maar of dat leidt tot 10, 20 of 70% meer sportievelingen valt niet te zeggen. Voor een deel is dat ook weer afhankelijk van bijvoorbeeld budgettaire mogelijkheden bij onze inwoners.

In de afgelopen twee jaar zijn we meer nadrukkelijk aan tafel gekomen bij andere beleidsterreinen waarbij sport wordt gezien als middel om andere doelen te bereiken. Denk aan deelname aan de maatschappij, elkaar ontmoeten, tegen eenzaamheid, gezondheidsbevordering, sport als middel om weer perspectief te krijgen, etc. Maar ook sport en bewegen om een wijk leuker en gezelliger te maken. Daardoor maken we nu samen meer mogelijk door kansen te koppelen. Sport en bewegen is een veel minder geïsoleerd beleidsterrein geworden, maar geïntegreerd in andere beleidsterreinen.

We hebben bij vaststelling van de sportvisie afgesproken dat de raad in september wordt geïnformeerd via een Raadsinformatiebrief (RIB).

Voortschrijdend inzicht laat zien dat zowel door het latere vaststellen van de sportvisie, als ook door de actualiteiten in de maand september (start schooljaar), september niet de juiste maand is. Op basis van het bovenstaande stellen we voor om eens per jaar een rapportage op hoofdlijnen aan de Raad aan te bieden. Dit betekent dat wij bij de voortgangsrapportage van 2025 een verder uitgewerkte routekaart zullen presenteren. We zullen in dit format de (tussen-)doelen van team sport opnemen en linken aan de planningen van team sportaccommodaties en de voorlopige planningen van gebiedsontwikkeling stadspark. Hierbij merken we wel op dat ook deze routekaart in de loop der jaren zal veranderen op basis van nieuwe inzichten en ontwikkelingen.

2. *Bepaal met elkaar, als raad, welke informatiebehoefte er is op het gebied van financiële informatie, voortgang van inzet van instrumenten/activiteiten en momenten/onderwerpen waarop formele beslissingen van de raad gewenst zijn. Vraag deze informatie vervolgens op bij het college en monitor daarbij ook consequent of het college daadwerkelijk levert wat is afgesproken. Indien dit niet het geval is, acteer daar dan op als raad.*

Zoals bij de eerste aanbeveling aangegeven zullen wij eens per jaar een rapportage op hoofdlijnen aan de Raad, gebaseerd op bovengenoemde routekaart, presenteren. We denken dat hierbij voor een belangrijk deel aan de informatiebehoefte van de Raad zal worden voorzien.

U beveelt het college aan:

3. *Besteed meer aandacht aan communicatie over (de activiteiten in het kader van) de sportvisie. Kijk hierbij specifiek naar hoe de gemeente, de sportverenigingen en de overige sportaanbieders/stakeholders elkaar kunnen versterken, om zo de effecten van de ingezette activiteiten te optimaliseren.*

Datum 19 november 2024
Ons kenmerk 2024-0116088

We brengen juist de sportaanbieders bij elkaar. We hebben een lokaal platform ondernemende sporters opgestart, we organiseren congressen waarvoor we iedereen uitnodigen. In onze communicatie melden wij niet constant dat het om de uitvoering van de sportvisie gaat. Dat zouden we kunnen doen, maar vaak is dat voor sportaanbieders niet heel erg relevant. Waar het om gaat, is dat wij zelf toetsen of wat we doen bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen van de sportvisie.

Maar dat we beter moeten communiceren is duidelijk, daarom werken we aan een strategisch communicatieplan en streven naar een communicatie jaarplanning in het eerste kwartaal 2025.

4. *Bekijk opnieuw het vraagstuk voor het toegankelijk maken van sport voor mensen met een beperking. Het regionaal regelen van sportmogelijkheden, past onvoldoende bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van deze doelgroep. Betrek, naast de geëligende mensen vanuit team sport, ook de klankbordgroep Dordt Inclusief, de gemeenteraad en de sportraad hier intensief bij.*

In deze aanbeveling herkennen wij ons niet. We werken namelijk intensief samen met de klankbordgroep Dordt Inclusief. Zij geven advies hoe we sportevenementen en sportlocaties (meer) toegankelijk kunnen maken voor mensen met een beperking. De sportraad wordt hierbij betrokken en de gemeenteraad informeren we via de gebruikelijke processen. Inclusief sporten was het thema van een inclusieve avond tijdens de nationale sportweek in 2022 en we zijn voornemens om dit onderwerp in een volgend Dordt sportcongres weer centraal te stellen. Bovendien kunnen mensen met een beperking binnen Dordrecht sporten, zoals bijvoorbeeld bij de Polarbears (Inclusief voor iedereen), bij DDD (met frames) en bij Gymforce One (buddyrun) en de vele G-teams bij de verschillende sportverenigingen. Mensen met een afstand tot sport worden met een warme hand begeleid naar sporten (SportMEE). Dit geheel overziende doet uw constatering onrecht aan alle sportaanbieders (zowel verenigingen als commercieel) die zich op deze doelgroep richten. Dat laat onverlet dat we ook kansen zien om nog meer mensen met een beperking aan het sporten te krijgen. Daarom hebben wij het initiatief genomen door in ZHZ met elkaar te verkennen welke kansen, maar ook welke uitdagingen (zoals vervoer) er liggen.

Wij bedanken u voor uw onderzoek dat u heeft verricht en de rapportage die het heeft opgeleverd.

Hoogachtend,

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.M. Post
secretaris

P.A.C.M. van der Velden
burgemeester

Deel 2

Onderzoeksbevindingen

(nota van bevindingen)

1. Inleiding

1.1 Inleiding - sportbeleid in Nederland

Sport heeft al jaren een grote intrinsieke waarde: miljoenen mensen sporten, individueel of in teamverband. Sporten is daarmee een belangrijke vrijetijdsbesteding en draagt bij aan fysieke en mentale gezondheid. Sport verbreedert en door sporten leer je winnen en verliezen. Die intrinsieke waarde van sport wordt door de overheid op nationaal en lokaal niveau onderschreven en gefaciliteerd. Dit is bijvoorbeeld vastgelegd in Sport Akkoord II - Sport Versterkt², waarbij de nadruk ligt op drie ambities (fundament op orde, groter bereik en meer (zichtbare) betekenis) die weergeven wat de partners samen willen bereiken om de sport in Nederland te versterken en hoe zij daar in de komende jaren een wezenlijke bijdrage aan kunnen leveren. Ook sluit dit aan bij de overkoepelende inzet van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), dat zich onder het motto "Samen gezond, fit en veerkrachtig"³ inzet voor de gezondheid en kwaliteit van leven voor alle Nederlanders. Op het gebied van sporten en bewegen is de ambitie van de Rijksoverheid dat sport en bewegen in 2040 voor iedereen vanzelfsprekend is. Kijkend naar de op dit moment bekende cijfers zien we dat we als land nog een behoorlijke opgave voor ons hebben liggen. De sportdeelname (vier keer per maand of vaker) van de Nederlanders, gemeten door NOC NSF, was in 2023 gemiddeld genomen 60%⁴.

1.2 Sportvisie in Dordrecht

Om aan te sluiten bij bovenstaande ambities en doelen heeft Dordrecht in mei 2023 de "Sportvisie 2030 - Niemand Buitenspel in Dordrecht" vastgesteld. Deze sportvisie is gebouwd op het idee dat sport- en beweegactiviteiten bijdragen aan het oplossen van uiteenlopende sociale problematieken, wat maakt dat sport niet alleen een doel op zich is maar ook zijn preventieve functie met maatschappelijke impact benut. Om sport- en beweegactiviteiten optimaal te faciliteren is er een goede sportinfrastructuur nodig die uitnodigt om te bewegen en te ontmoeten. Hier vallen verschillende elementen onder, zoals vitale sportparken met toekomstbestendige accommodaties en sterke verenigingen voor georganiseerd sporten. Dit komt samen in de geformuleerde visie die de nadruk legt op de bijdrage van sport aan een gelukkiger, gezonder en sterker Dordrecht in 2030, waarbij het versterken van de sportsector prioriteit heeft. Uiteindelijk moet dit leiden tot het vervullen van de sportieve ambitie: in 2030 behoren tot de top 10 van sportiefste gemeenten in Nederland⁵. Daarnaast moet het de doelstelling van de sportvisie realiseren: in 2030 sport/beweegt 80% van de Dordtenaren één keer per week of vaker sportief. De bij

² [Hoofdpijnen Sportakkoord II - Sport versterkt](#)

³ [Samen gezond, fit en veerkrachtig Het verhaal van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport \(VWS\)](#)

⁴ [NOC*NSF Sportdeelname Index December 2023](#)

⁵ Deze ranking verwijst naar de ranking van de Atlas voor Gemeenten - Dordrecht stond in deze ranking in 2020 op plek 38. Deze ranking is één keer uitgekomen, in 2020. [Atlas voor gemeenten 2020 - Sport - Atlas Research](#)

de start van dit onderzoek⁶ laatst bekende cijfers voor de gemeente Dordrecht stammen uit november 2022 en laten zien dat de sportdeelname onder de inwoners van Dordrecht toen op 63% lag⁷.

1.3 Aanleiding voor het onderzoek

De aanleiding voor dit onderzoek ligt in de doelstellingen die in de sportvisie geformuleerd zijn. De vraag is of de concrete overkoepelende doelstelling (80% Dordtenaren sporten of bewegen één keer per week sportief in 2030) gehaald kan worden met de instrumenten die op dit moment worden ingezet. De Rekenkamer geeft aan dat de haalbaarheid van een dergelijke doelstelling optimistisch is ingeschat, gegeven het feit dat doelstellingen met betrekking tot het stimuleren van beweging in andere gemeenten (en landelijk) al jaren aandacht hebben en zeer moeilijk te behalen zijn en de effectiviteit van gekozen beleidsinstrumenten nog niet de gewenste richting laat zien. Dat is aanleiding voor de Rekenkamer om een onderzoek te starten naar de haalbaarheid van de in de sportvisie geformuleerde doelstellingen en welke maatregelen mogelijk nog kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen.

1.4 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is meer inzicht krijgen in de haalbaarheid van de in de sportvisie geformuleerde doelen en beleidsuitgangspunten. Daarnaast is het van belang dat er zicht komt op of de instrumenten en activiteiten die nu worden ingezet voldoende effect kunnen opleveren om de doelen en beleidsuitgangspunten daadwerkelijk te realiseren. Indien dat niet het geval is, is de vraag wat er aangepast moet worden in de huidige strategie en/of welke instrumenten en activiteiten nog missen die een bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de doelen in de sportvisie. De uitkomsten van dit onderzoek informeren de raad over de haalbaarheid en de mogelijke effectiviteit van de sportvisie, zodat de raad daarmee invulling kan geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol.

De Rekenkamer heeft de volgende centrale vraag geformuleerd voor dit onderzoek samen met onderstaande deelvragen:

Zijn de geformuleerde doelen uit "Sportvisie 2030 - Niemand buitenspel in Dordrecht" haalbaar en welke maatregelen kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen?

Haalbaarheid

1. Hoe is Dordrecht gekomen tot de doelstellingen en beleidsuitgangspunten in de sportvisie?
 - a. Zijn de doelstellingen en beleidsuitgangspunten SMART geformuleerd?
 - b. Is er een routekaart gemaakt voor het bereiken van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten?

⁶ April 2024

⁷ [NOC*NSF Sportdeelname Dordrecht November 2022](#)

- i. Zo ja, hoe ziet deze routekaart eruit? Wat is daarin opgenomen over de rol van de uitvoerende partijen?
 - ii. Zo nee, in welke andere vorm is het uitvoeringsplan van de sportvisie gegoten en hoe ziet dit eruit?
- c. Zijn er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar om de doelen te behalen?
 - d. Is wat er gevraagd wordt van betrokken partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen realistisch?
 - e. Hoe heeft de gemeente met de betrokken partners gecommuniceerd over wat er gevraagd wordt van deze partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen?

Meetbaarheid

2. Wat wordt er gemeten of gaat er gemeten worden om inzicht te krijgen in de realisatie van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten?
 - a. Hoe wordt dat gemeten?
 - b. Wanneer wordt dat gemeten?
 - c. Bij wie of waar wordt dat gemeten?

Effectiviteit

3. Waarop is de keuze voor de set van in te zetten instrumenten en activiteiten gebaseerd? Op effectiviteit uit het verleden in de eigen gemeente? Of op effectiviteit elders?
 - a. Zijn dit de instrumenten en activiteiten om 80% van de Dordtenaren in 2030 aan het sporten of sportief bewegen te krijgen? Indien niet, wat mist er?
 - b. Zijn dit de instrumenten en activiteiten om als Dordrecht in 2030 in de top 10 meest sportieve gemeenten van Nederland te staan? Indien niet, wat mist er?
 - c. Welke instrumenten en activiteiten leveren naar verwachting een groot effect ("grote klappers") of een makkelijk en snel effect ("laaghangend fruit") op?
4. Zijn er al eerste resultaten zichtbaar van de ingezette instrumenten en activiteiten?
5. Waar zitten belemmeringen bij het inzetten van de instrumenten en de activiteiten en hoe worden die weggenomen?
 - a. Is er actie op andere beleidsterreinen nodig?

Informatievoorziening aan en rol van de raad

6. In welke vorm en hoe vaak wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten die zijn opgenomen in de sportvisie? Is dit tijdig, juist en volledig?
7. Hoe is de gemeenteraad in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen? En in hoeverre heeft de raad die vervuld?
8. Hoe is de input die gegeven is door de politieke partijen meegenomen in de sportvisie?

De antwoorden op de deelvragen worden afgezet tegen een normenkader dat is gebaseerd op inzichten uit eerder (rekenkamer)onderzoek.

1.5 Scope

Dit onderzoek zal zich voornamelijk richten op de kans op doeltreffendheid van de sportvisie. Hiermee bedoelen we dat er gekeken zal worden naar de mate waarin het redelijkerwijs te verwachten is dat de doelen gesteld in de sportvisie in de toekomst (uiterlijk 2030) behaald kunnen worden met de instrumenten en activiteiten die nu worden ingezet.

Hiervoor kijken we naar het verleden om vast te stellen hoe de visie en zijn inhoud tot stand zijn gekomen, naar het heden om vast te stellen wat de huidige status van implementatie en monitoring is en naar de toekomst om een inschatting te maken van de te verwachten uitkomsten.

1.6 Onderzoeksaanpak

Om de vragen die centraal staan in dit onderzoek te beantwoorden hebben we verschillende onderzoeksmethoden ingezet die we hieronder per methode zullen toelichten.

Deskresearch

Het onderzoek is gestart met het bestuderen van relevante literatuur en documenten om een goed overzicht te krijgen van het beleidskader, de doelstellingen, de uitvoeringsplannen, de informatievoorziening aan de raad en de rol die de raad heeft gespeeld. Daarnaast hebben we in literatuur en landelijke databases⁸ gezocht naar informatie over achtergrond en effectiviteit van instrumenten en interventies om onder andere sportparticipatie te verhogen. Deze informatie hebben we gebruikt om inzicht te krijgen in wat het mogelijke effect van de instrumenten en activiteiten is die Dordrecht inzet en hoe dat in relatie staat tot andere manieren om sportparticipatie te verhogen.

Ook hebben we in deze fase de beschikbare managementinformatie over ingezette instrumenten en activiteiten bestudeerd samen met informatie over de financiële investeringen die tot nu toe door de gemeente zijn gedaan en die de gemeente gedurende de looptijd van de visie nog gaat doen. Deze informatie hebben we afgezet tegen de ingezette instrumenten en activiteiten om zo een schatting te kunnen maken of de financiële middelen die beschikbaar zijn voldoende zouden kunnen zijn om de gestelde doelen (80% + top 10) te halen.

Interviews/groepsgesprekken

De informatie uit documenten gaat leven in gesprekken met betrokkenen. Daarom hebben we diverse gesprekken gevoerd met onder andere de portefeuillehouder, betrokken beleidsmedewerkers, een

⁸ O.a. Database sport en beweeginterventies - zoek naar effectieve aanpakken (kenniscentrumsportenbewegen.nl)

afvaardiging van de raad en vertegenwoordigers van de inwoners van de gemeente. Voor een volledig overzicht van geraadpleegde personen zie bijlage 1.

Ter voorbereiding hebben we hiervoor, in overleg met de Rekenkamer, interviewprotocollen opgesteld. De gesprekken hebben voornamelijk op locatie plaatsgevonden en bij de gesprekken met de raad en de portefeuillehouder was het lid-rapporteur van de Rekenkamer aanwezig.

Werkateliers met relevante partijen uit het sportveld

Voor het beantwoorden van de vragen uit dit onderzoek was het essentieel om het perspectief van partijen uit het sportveld mee te nemen. Juist omdat ervaringen van deze partijen hiaten in het beleid en in de uitvoering zichtbaar kunnen maken. Met deze reden hebben we ervoor gekozen twee werkateliers te organiseren. De basis voor het uitnodigen van de partijen lag in de twee programmalijnen van de sportvisie. Per Programmalijn is één bijeenkomst georganiseerd. Deze programmalijnen stonden centraal tijdens de bijeenkomst, waarbij we dieper ingegaan zijn op de betrokkenheid van relevante partijen uit het veld bij het tot stand komen van de sportvisie en hoe de implementatie ervan in de praktijk verloopt. Daarnaast is er uitgevraagd waar partijen tegenaan lopen bij de uitvoering van de sportvisie, wat er goed gaat en wat er beter kan. Zowel sportpartijen als een afvaardiging van de ambtelijke organisatie en de secretaris-onderzoeker van de Rekenkamer waren bij deze werkateliers aanwezig. Zie voor een volledig overzicht van aanwezige partijen bijlage 1.

1.7 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft samenvattend de inhoud van de sportvisie. Hoofdstuk 3 beschrijft vervolgens hoe Dordrecht is gekomen tot de doelstellingen en beleidsuitgangspunten die in de sportvisie zijn opgenomen. In datzelfde hoofdstuk gaan we daar dieper op in en kijken we naar de SMART-formulering, het uitvoeringsplan, de financiële en personele middelen, wat er gevraagd wordt van betrokken partners en hoe er met deze partners over de sportvisie wordt gecommuniceerd.

Hoofdstuk 4 beschrijft de meetbaarheid van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten en hoe/wanneer/bij wie/waar gemeten wordt. In Hoofdstuk 5 gaan we in op de effectiviteit van de sportvisie. Dit doen we door in kaart te brengen waarop de keuze voor de set van in te zetten instrumenten en activiteiten is gebaseerd, welke resultaten al zichtbaar zijn en waar mogelijke belemmeringen voor het inzetten van instrumenten en activiteiten zitten. In Hoofdstuk 6 gaan we in op de informatievoorziening aan en de rol van de raad. We kijken naar hoe de raad geïnformeerd is en in staat is gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol in te vullen.

In het laatste hoofdstuk van dit rapport (hoofdstuk 7) zetten we de bevindingen af tegen het normenkader.

In de bijlagen is informatie opgenomen die ondersteunend is aan de bevindingen die in het hoofdrapport zijn beschreven. In bijlage 2 is de omschrijving van de zeven strategische ambities uit de sportvisie opgenomen en in bijlage 3 een overzicht van de doelen, tussendoelen en activiteiten uit de sportvisie. In bijlage 4 is het overzicht opgenomen waaruit blijkt hoe, wanneer, bij wie en/of waar de tussendoelen worden gemeten en of er al resultaten zichtbaar zijn. In bijlage 5 is voor de activiteiten uit de sportvisie een analyse opgenomen van de afhankelijkheden van andere afdelingen/stakeholders, de bijdrage die de activiteiten aan de doelstellingen kunnen leveren en of de activiteiten voldoende concreet zijn beschreven.

2. Sportvisie Dordrecht

In de inleiding van dit rapport is al beknopt beschreven dat de gemeente Dordrecht in mei 2023 de **“Sportvisie 2030 - Niemand Buitenspel in Dordrecht”** heeft vastgesteld. In dit hoofdstuk beschrijven we, eveneens op een beknopte manier, de inhoud van deze sportvisie om te gebruiken als basis voor de verdere onderdelen van dit rapport.

2.1 Definitie sporten en sportief bewegen

In de sportvisie is ervoor gekozen bewust over sporten én (sportief) bewegen te spreken en dit niet heel strikt te definiëren omdat het per persoon erg kan verschillen hoe iemand naar een (sport)activiteit kijkt. In zijn algemeenheid wordt er in de sportvisie vanuit gegaan dat “sport” zich kenmerkt door een zwaardere intensiteit en “sportief bewegen” een lichte lichamelijke activiteit is. Daarnaast wordt onder “bewegen” het bewegen in het dagelijks functioneren verstaan. Het is de bedoeling om sport en sportief bewegen voor alle levensfasen te stimuleren, maar voor jeugd ligt de focus meer op sportdeelname en bij ouderen meer op beweegdeelname.

2.2 De sportieve ambitie en de visie

In de sportvisie wordt aangegeven dat de sportieve ambitie van de gemeente Dordrecht is om in 2030 te behoren tot de *top 10* van sportiefste gemeenten in Nederland. Op het moment van het opstellen van de sportvisie staat de gemeente op plek 38 op basis van dan bekende cijfers⁹. Deze sportieve ambitie is een operationalisatie van het idee dat sport- en beweegactiviteiten bijdragen aan het oplossen van uiteenlopende sociale problematiek. Sporten is niet alleen een doel, maar heeft ook een preventieve functie met maatschappelijke impact die zich vertaalt in sociaaleconomische impact. Hiervoor is goede sportinfrastructuur noodzakelijk. Dit wordt in de sportvisie als volgt kort samengevat in de “visie”: *“In 2030 draagt sport nog meer bij aan een gelukkiger, gezond en sterker Dordrecht. Het versterken van de sportsector heeft prioriteit. Een sterke sportsector vormt een sterke basis om de kracht van sport in te zetten.”* Waarbij opgemerkt moet worden dat in deze sportvisie sport vooral gezien wordt als doel¹⁰ en minder als middel of interventie, ook als het gaat om financiering¹¹.

⁹ [Sportvisie 2030 - Niemand buitenspel in Dordrecht](#) en [Atlas voor gemeenten 2020 - Sport - Atlas Research](#)

¹⁰ Met sport als doel wordt het volgende bedoeld in de sportvisie: “Regulier sportaanbod als prettige vrijetijdsbesteding en/of presteren in de sport. Wel inspelen op de veranderende behoefte van Dordtenaren.” [Sportvisie 2030 - p.8.](#)

¹¹ [Sportvisie 2030 - p.8.](#)

2.3 De overkoepelende doelstelling en de beleidsuitgangspunten

Naast de sportieve ambitie om in 2030 tot de top 10 sportiefste gemeenten van Nederland te behoren, bevat de sportvisie ook een overkoepelende doelstelling. Het is de bedoeling dat in 2030 80% van de Dordtenaren één keer per week of vaker sport of sportief beweegt conform de hierboven beschreven definitie van sporten en sportief bewegen.

Om de sportieve ambitie (top 10) en de overkoepelende doelstelling (80%) van de sportvisie te realiseren zijn er beleidsuitgangspunten geformuleerd die zijn geclusterd in drie thema's:

1. Behouden en versterken van de **Ruimte voor sport en bewegen** - hiermee wordt bedoeld op de fysieke (sport)infrastructuur die sport, spelen en bewegen faciliteert. De beleidsuitgangspunten die hieronder vallen richten zich op het (door)ontwikkelen van toekomstbestendige buiten- en binnensportaccommodaties en het beter benutten van de openbare ruimte voor sporten en bewegen. De vijf bij dit thema behorende beleidsuitgangspunten zijn het minimaal behouden van de huidige capaciteit van het buitensport areaal (1) en de sporthallen (2) in de komende tien jaar, het ontwikkelen van vitale sportparken (3), het mee investeren in kansrijke accommodatieontwikkeling (4) en aandacht hebben voor ontmoeting, bewegen en sport bij (her)inrichting van gebieden (5).
2. Voortzetten en versterken van de **Organisatie van sport** - hiermee wordt bedoeld op de sportverbanden waarin mensen sporten en bewegen. Er worden drie verbanden onderscheiden: georganiseerd (bijvoorbeeld sportvereniging), anders georganiseerd (bijvoorbeeld fitness, sportbuurtwerk) en ongeorganiseerd (bijvoorbeeld zelf in de openbare ruimte). De vier beleidsuitgangspunten richten zich op het bieden van clubondersteuning bij alle typen sportaanbieders (1), het ondersteunen van sportverenigingen om vitaal te worden of te blijven door middel van een actieplan en proactieve rol van de vereniging (2), het niet meer ondersteunen van kwetsbare sportverenigingen als er geen aantoonbare ontwikkeling is doorgemaakt met het actieplan (3) en het vanzelfsprekend zijn dat een sportomgeving sociaal veilig, gezond en inclusief is (4).
3. Voortzetten en versterken van de **Sportparticipatie** - hiermee wordt bedoeld op het aansluiten bij de vraag van de verschillende doelgroepen. Sportbeleid moet gedifferentieerd zijn om in te spelen op de verschillen in behoeften, belemmeringen en motieven om te sporten en te bewegen. De gemeente wil vanuit twee gezichtspunten naar doelgroepen kijken - vanuit leeftijd en vanuit kenmerken. De twee beleidsuitgangspunten richten zich op het voeren van een gerichte stimuleringsaanpak per leeftijdscategorie, wijk en levensfase (1) en op een aanpak die aandacht heeft voor mensen met weinig leefgeld, een beperking (lichamelijk en/of geestelijk), (verhoogd risico op) gezondheidsklachten en/of een kwetsbare mentale gezondheid (2).

2.4 Twee programmalijnen en strategische ambities sportvisie

Voor de operationalisering naar een gerichte aanpak van de visie en de beleidsuitgangspunten zijn twee programmalijnen met zeven (strategische) ambities ontwikkeld¹².

Programmalijn 1: Een omgeving die uitnodigt tot sport en beweging - Dordtse sporters waarderen hun sportomgeving met een 8 of hoger op grond van beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit.

1. De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld.
2. De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt.
3. De binnensportaccommodaties zijn toekomstbestendig.

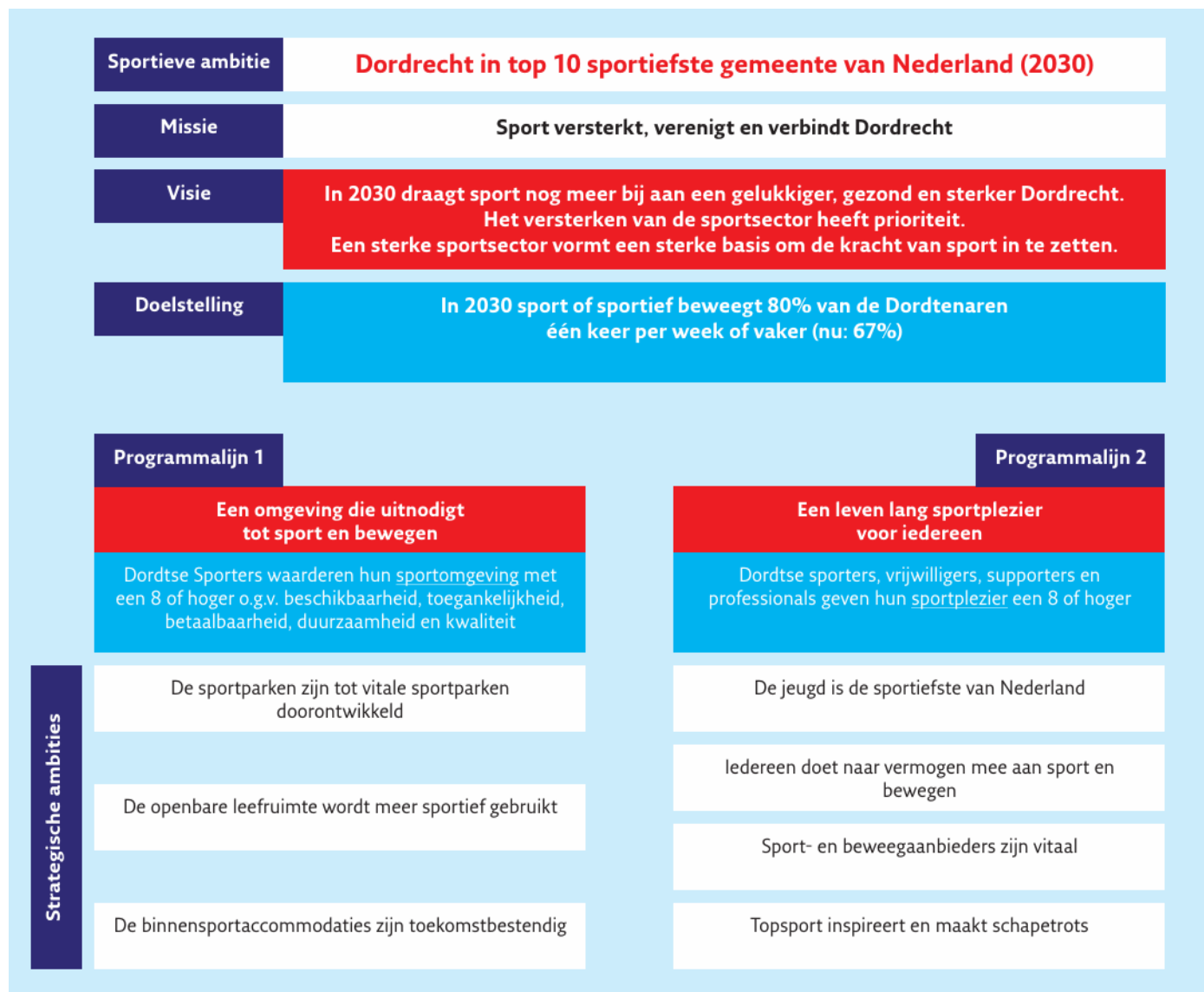
Programmalijn 2: Een leven lang sportplezier voor iedereen - Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun sportplezier een 8 of hoger.

4. De jeugd is de sportiefste van Nederland.
5. Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen.
6. Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal.
7. Topsport inspireert en maakt schapetrots.

¹² Voor de gehanteerde toelichting op de zeven (strategische) ambities verwijzen we naar bijlage 2.

2.5 Schematische weergave sportvisie

In figuur 1 is de sportvisie schematisch weergegeven, zoals ook hierboven besproken. De figuur laat de onderlinge relatie tussen de besproken onderdelen zien.

Figuur 1 Schematische weergave sportvisie¹³

¹³ [Sportvisie 2030 - p.27.](#)

2.6 Van (strategische) ambities naar concrete doelen, uitvoering en monitoring

Voor alle zeven (strategische) ambities is in de sportvisie geformuleerd wat de gemeente wil bereiken (31 doelen met 29 tussendoelen) en hoe ze dat wil doen (63 activiteiten¹⁴). De monitoring van die tussendoelen wordt volgens de sportvisie gedaan via de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index, de Verenigingsmonitor en door tevredenheidsonderzoeken onder sporters/leden/ bezoekers. Zie voor een verdere beschrijving van de activiteiten paragraaf 5.2 en voor een verdere toelichting op de meetbaarheid van de doelen hoofdstuk 4 van dit rapport.

Aan deze zeven ambities zijn, naast activiteiten, ook instrumenten¹⁵ gekoppeld om deze te kunnen verwezenlijken. Deze instrumenten hebben betrekking op het gebruiken van afwegingskaders om te beslissen waar middelen worden ingezet, subsidieregelingen voor sportverenigingen en sportparticipatie, investeringen in sportparken en het updaten van het tarievenbeleid van sportaccommodaties. Zie voor een verdere beschrijving van de instrumenten paragraaf 5.1 van dit rapport.

2.7 Gesignaleerde uitdagingen

In de sportvisie wordt ook signaleerd dat er binnen het Dordtse sportdossier spanning bestaat en daar wil de visie een antwoord op zijn¹⁶. In de sportvisie wordt uitgelegd dat de spanning ligt op het gebied van de hoge ambities en kansrijke verbindingen met ontwikkelingen in het sociaal en ruimtelijk domein, terwijl er aan de andere kant sprake is van verouderde sportparken en sportvoorzieningen die onvoldoende onderhouden zijn en niet altijd meer passen bij de huidige behoefte. Deze spanningen liggen ook op het gebied van financiën, waarbij bedoeld wordt op de verouderde tarieven en de beperkte middelen om te investeren. Daarnaast is er ook onduidelijkheid over wie nou hoeveel krijgt en onvrede over het feit dat de ene vereniging wel subsidie krijgt en de andere niet.

¹⁴ De gemeente geeft in de sportvisie geen naam aan de 63 dingen die ze doet om de zeven ambities waar te maken. Ze vat het onder het kopje "Hoe willen we dat o.a. bereiken?". Voor de leesbaarheid van het rapport heeft BMC er in afstemming met de Rekenkamer voor gekozen deze dingen "activiteiten" te noemen.

¹⁵ Als we het in dit rapport over instrumenten hebben dan heeft dat betrekking op de instrumenten die de gemeente in de sportvisie noemt in hoofdstuk 6.

¹⁶ [Sportvisie 2030 - p.7.](#)

3. Haalbaarheid

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

1. Hoe is Dordrecht gekomen tot de doelstellingen en beleidsuitgangspunten in de sportvisie?
 - a. Zijn de doelstellingen en beleidsuitgangspunten SMART geformuleerd?
 - b. Is er een routekaart gemaakt voor het bereiken van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten?
 - i. Zo ja, hoe ziet deze routekaart eruit? Wat is daarin opgenomen over de rol van de uitvoerende partijen?
 - ii. Zo nee, in welke andere vorm is het uitvoeringsplan van de sportvisie gegoten en hoe ziet dit eruit?
 - c. Zijn er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar om de doelen te behalen?
 - d. Is wat er gevraagd wordt van betrokken partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen realistisch?
 - e. Hoe heeft de gemeente met de betrokken partners gecommuniceerd over wat er gevraagd wordt van deze partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen?

Kernbevindingen "Haalbaarheid"

De doelstelling en beleidsuitgangspunten zijn bewust ambitieus gekozen, zowel door het college als door de raad, en de gemeente heeft een duidelijke onderbouwing voor de doelstellingen en beleidsuitgangspunten die gebaseerd is op heldere en kwalitatief goede bronnen. De doelstellingen, beleidsuitgangspunten en (tussen)doelen zijn slechts tot op zekere hoogte SMART geformuleerd. De gemeente heeft wel duidelijk in beeld welke streefwaarden men wil realiseren met betrekking tot de sportvisie, maar hiervoor zijn geen duidelijke kaders vastgesteld, zowel op het vlak van personeel als op het vlak van financiën en samenwerking. Dit hangt ook samen met het ontbreken van een integraal uitvoeringsplan/een complete en overzichtelijke routekaart waaruit blijkt wat door wie op welk moment gedaan gaat worden en hoe dat elkaar kan versterken om zo de gestelde doelen uit de sportvisie te realiseren.

3.1 Data- en onderzoeksgestuurde ontwikkeling van de sportvisie

In het raadsvoorstel¹⁷ wordt aan de hand van vier onderdelen beschreven hoe de gemeente is gekomen tot de sportvisie en daarmee de doelstellingen en beleidsuitgangspunten.

1. **Ruimte voor sport en bewegen** - In het traject om te komen tot het programma Sportparken¹⁸ is al veel informatie opgehaald bij verenigingen, die in 2022 voor deze sportvisie nog schriftelijk is aangevuld door de verenigingen. Daarnaast zijn een specifiek participatietraject vanuit Dordwijkzone voor stadspark XXL, een onderzoek naar ontwikkelkansen van wijksparken, een enquête over energieproblematiek en verduurzaming van sportaccommodaties, een traject met VHP-stichtingen voor het verenigingshallenplan en een enquête onder inwoners om mee te denken over buitenruimte voor sport uitgevoerd.
2. **Organisatie van sport** - Sportregisseurs hebben gesprekken gevoerd met sportverenigingen en sportaanbieders als voorbereiding op de sportvisie. Een landelijke evaluatie over clubondersteuning is ook als input gebruikt voor de visie, evenals gesprekken die hebben plaatsgevonden in het kader van het lokaal Sportakkoord.
3. **Sportparticipatie** - Cijfers van NOC*NSF over sportdeelname en belemmeringen om te sporten zijn meegenomen, evenals informatie opgehaald in gesprekken over toegankelijkheid van sport en informatie opgehaald in gesprekken met urban sporters, sportaanbieders en sportcoaches.
4. **Sportraad** - De Dordtse sportraad heeft ook een belangrijke inbreng gehad in de sportvisie, zowel door middel van een aantal gesprekken als een officieel advies over de sportvisie.

Bij het voorstel zijn de achterliggende documenten opgenomen als bijlage, die betrekking hebben op de punten hierboven.¹⁹ Ook is in deze bijlagen aanvullende informatie te vinden die als onderbouwing voor de huidige sportvisie is gebruikt. Hierbij valt onder andere te denken aan de analyse die de gemeente heeft gedaan naar de trends en ontwikkelingen op het gebied van sporten en bewegen in Dordrecht²⁰. Hierin is niet alleen gebruikgemaakt van de al eerder genoemde NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index,

¹⁷ [Voorstel Vaststellen en beschikbaar stellen van een krediet Sportvisie 2030 - Raadsvoorstel](#)

¹⁸ [Samenvatting programma sportparken 2022-2030](#)

¹⁹ [Raadsvoorstel sportvisie + bijlagen voor Dordtse Dinsdag – Beeld- en oordeelsvormende commissies 18 april 2023, Gemeente Dordrecht](#)

²⁰ [Sportvisie 2030 - zo sport en beweegt Dordrecht \(bijlage 1 bij raadsvoorstel\)](#)

maar ook van de wetenschappelijk onderbouwde en gevalideerde MQ-scan²¹, de Verenigingsmonitor²² en onderzoeken/data die zich richten op ongeorganiseerde sporten.

Ook is er gekeken naar demografische, economische, sociaal-maatschappelijke, technologische, ecologische en politieke ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn. Het kenniscentrum sport & bewegen heeft in kaart gebracht wat de maatschappelijke waarde van sport en bewegen is in Dordrecht en hoe dit zich tot de rest van het land verhoudt²³.

Naast wat er beschreven is in het raadsvoorstel, de bijlagen en de sportvisie zelf, is ook in de interviews gesproken over hoe de gemeente is komen tot de doelstellingen en beleidsuitgangspunten uit de sportvisie. Hieruit komt naar voren dat er zowel door het college als door de raad bewust gekozen is voor de ambitieuze ambitie (top 10) en overkoepelende doelstelling (80%). Men weet dat zowel in de top 10 sportiefste gemeenten van het land komen als 80% van de inwoners één keer per week aan het bewegen krijgen, grote ambities zijn. Maar, zoals de wethouder zegt: *"Het doel moet ambitieus zijn, want niemand is hoger gaan springen door de lat lager te leggen"*. De overtuiging dat sport belangrijk is, is doorgedrongen in de organisatie, volgens de geïnterviewden, en nu wil men er ook goed en duurzaam mee aan de slag. De ambitieuze insteek inspireert daarbij.

Om van de ambitie en de overkoepelende doelstelling naar de 31 doelen en 29 tussendoelen uit de sportvisie²⁴ te komen, heeft de gemeente gebruikgemaakt van de informatie uit de bovengenoemde documenten. Aanvullend op deze informatie, geven de beleidsmedewerkers aan, is gekeken naar andere bronnen, zoals andere gemeenten (o.a. Rotterdam), overige informatie van NOC*NSF en de Sportraad Dordrecht.

²¹ De MQ Scan meet de motorische ontwikkeling van een kind. MQ staat voor motorisch quotiënt, zoals IQ voor intelligentie quotiënt staat. De MQ Scan bestaat uit een compacte beweegbaan, volgens specifieke instructies opgebouwd met standaard materiaal uit een gymzaal. De tijd die een kind erover doet om de baan af te leggen geeft aan of een kind gemiddeld, boven- of onder gemiddeld motorisch vaardig is voor zijn leeftijd. [Wat is MQ Scan?](#)

²² De verenigingsmonitor onderzoekt hoe het ervoor staat met de sportverenigingen in Nederland. Dit gebeurt aan de hand van een vragenlijst die focust op verschillende aspecten van het functioneren van een vereniging: algemene kenmerken, leden en activiteiten, bestuur en beleid, kader, externe contacten, financiën, accommodatie en maatschappelijke oriëntatie. De gemeentelijke verenigingsmonitor kan uitgebreid worden met vragen die passen bij actuele vraagstukken in de gemeente en met een vitaliteitsindex. [Verenigingsmonitor | Mulier Instituut](#)

²³ [Sportvisie 2030 Lokale SROI Dordrecht oktober 2022 \(bijlage 6 bij raadsvoorstel\)](#)

²⁴ Zie bijlage 3 voor de volledige lijst van doelen en tussendoelen.

3.2 Doelstellingen en beleidsuitgangspunten beperkt SMART geformuleerd

Een belangrijke stap in het maken van gemeentelijk beleid is het vertalen van ambities naar meetbare indicatoren en prestaties. Vaak blijkt dit echter een complexe stap. Daarom is in dit onderzoek ook de vraag opgenomen of de doelstellingen en beleidsuitgangspunten van de sportvisie SMART geformuleerd zijn.

Waar staat SMART voor?

Specifiek = is de doelstelling duidelijk en concreet?

Meetbaar = is het duidelijk wanneer het doel is bereikt?

Acceptabel²⁵ = is het doel acceptabel? Zijn betrokkenen bereid om eraan mee te werken?
OF

Aanwijsbaar = is duidelijk wie wat moet doen om het doel te bereiken?

Realistisch = is het doel realistisch en haalbaar? Ligt de lat op een te bereiken hoogte?

Tijdgebonden = is er een duidelijk tijdpad geformuleerd bij de doelstellingen?

Sportieve ambitie, overkoepelende doelstelling en beleidsuitgangspunten

Kijkend naar de sportieve ambitie (top 10) en de overkoepelende doelstelling (80%) dan kunnen we zeggen dat ze beide zeer specifiek zijn. Er is gedefinieerd wat bereikt moet worden en dit is grotendeels meetbaar gemaakt. De top 10 is gebaseerd op een meting van de Atlas voor gemeenten²⁶ en de 80% is deels meetbaar met de lokale sportdeelname index van NOC*NSF²⁷. In deze index is nog geen meting van sportief bewegen opgenomen. Ze zijn beide grotendeels acceptabel, gebaseerd op de stelling die zowel het college als de raad innemen ten opzichte van deze sportieve ambitie en de overkoepelende doelstelling. De feedback van sportpartners uit het veld is ook overwegend positief, al hebben ze ook kanttekeningen erbij. Wanneer we aanwijsbaar de A uit SMART gebruiken, is dit minder duidelijk. Er wordt niet of slechts beperkt beschreven wie wat moet doen om het doel te bereiken. Of het doel realistisch is, is de vraag. De bij het opstellen van de sportvisie bekende informatie was dat Dordrecht

²⁵ Voor de A uit SMART zijn verschillende termen die in de praktijk gebruikt worden. Zowel acceptabel als aanwijsbaar worden regelmatig ingezet. Afhankelijk van de intentie van een doel en/of de beschikbare informatie rondom een doel kan de ene term informatiever en passender zijn dan de andere. Voor de volledigheid hebben we in dit onderzoek zowel de A van acceptabel als de A van aanwijsbaar bekeken in de analyse van de doelen.

²⁶ [Atlas voor gemeenten 2020 - Sport - Atlas Research](#)

²⁷ [Lokale sportdeelname Index - NOC*NSF](#)

in 2020 op plek 38²⁸ stond van de sportiefste gemeenten en in april 2022 een sportdeelname van 67%²⁹ had. Maar, er is zowel door het college als door de raad bewust gekozen voor een mogelijk minder realistisch doel, omdat het in hun ogen wel aanzet tot actie. In de sportieve ambitie en de overkoepelende doelstelling is een jaartal opgenomen wanneer ze bereikt moeten zijn, wat het een duidelijk tijdgebonden doel maakt, al is het tijdpad beperkt gespecificeerd.

De beleidsuitgangspunten zijn minder specifiek dan de sportieve ambitie en de overkoepelende doelstelling. Er zitten hele specifieke tussen zoals “we behouden de komende 10 jaar minimaal de huidige capaciteit van het buitensportareaal in de stad”, maar ook minder specifieke zoals “we bieden een vorm van clubondersteuning bij alle type sportaanbieders”. Doordat niet alle beleidsuitgangspunten even specifiek zijn, zijn ze ook niet allemaal even meetbaar, acceptabel, aanwijsbaar, realistisch en tijdsgebonden.

Doelen en tussendoelen

De visie en beleidsuitgangspunten zijn vertaald naar strategische ambities, waar vervolgens 31 doelen en 29 tussendoelen bij opgesteld zijn. De 31 doelen zijn de uiteindelijke doelen die de gemeente behaald wil hebben wanneer de sportvisie in 2030 afloopt. Deze doelen zijn in veel gevallen niet of slechts beperkt SMART geformuleerd. De problemen zitten in bijna alle onderdelen van SMART formuleren, behalve in het onderdeel tijdgebonden omdat 2030 voor alle doelen als eindpunt is vastgesteld. De doelstellingen zijn in veel gevallen niet specifiek. Wat wordt er bijvoorbeeld verstaan onder een kwaliteitsimpuls, goede beweegvaardigheid, effectieve toeleiding van inactieve mensen naar sport en bewegen en een kwalitatief sterke sportaanbieder? De doelen zijn erg hoog over geformuleerd en zeer beperkt verder uitgewerkt in deze sportvisie. De 63 activiteiten die de gemeente beschrijft om de doelen te halen zijn bijvoorbeeld niet goed terug te leiden naar de specifieke doelen - welke actie draagt nou bij aan welk doel? Draagt een bepaalde actie überhaupt bij aan een van de doelen? Omdat de doelen zo hoog over zijn, zijn deze doelen ook moeilijker te meten en is het ook moeilijk om te bepalen of ze acceptabel, aanwijsbaar en realistisch zijn. Het is vaak niet duidelijk wat gedaan moet worden om het doel te behalen en wie daarbij verantwoordelijk is voor wat.

²⁸ Dit valt nog verder uit te splitsen in onder andere de volgende onderdelen: 1) Het aanbod van georganiseerde sport (verenigingen) - Dordrecht scoort plek 26 van 50. 2) Het aanbod van ongeorganiseerde sport (individueel) - plek 44 van 50. 3) Deelname aan georganiseerde sport - plek 29 van 50. 4) Deelname ongeorganiseerde sport - plek 43 van 50. Ook is gekeken naar de omvang (plek 30 van 50) en diversiteit (plek 13 van 50) van het sportaanbod en naar het aantal inwoners van 19 jaar en ouder dat wekelijks sport (plek 43 van 50) en voldoet aan de beweegnorm (plek 46 van 50). Onder wekelijks sporten wordt minimaal één keer per week sporten verstaan. De beweegrichtlijn houdt voor personen vanaf 18 jaar in dat zij minstens 2,5 uur per week matig intensieve inspanning verrichten, verspreid over diverse dagen. Bovendien moeten zij minstens tweemaal per week spier- en botversterkende activiteiten verrichten.

²⁹ [NOC*NSF Sportdeelname Dordrecht April 2022](#)

De 29 tussendoelen die gesteld zijn voor 2026 zijn meer SMART geformuleerd dan de 31 doelen. Bij een deel van de tussendoelen is zeer specifiek beschreven wat er moet gebeuren of wat men wil bereiken, bijvoorbeeld uiterlijk in 2024 is de sportveldverlichting van de gemeente aangepast in ledverlichting, in 2026 worden per sportpark overdag tenminste twee nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd, in 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen of in 2026 beoordelen sporters de sportieve buitenruimte met een 8 of hoger. Deze tussendoelen zijn ook beter meetbaar.

In bijna alle doelen is een meetbare component opgenomen, denk hierbij aan een cijfer, een percentage en aantal sporters, locaties, plekken, programma's of evenementen. Of ze acceptabel, aanwijsbaar en realistisch zijn, is moeilijker te bepalen. Ondanks dat de tussendoelen specifiek en beter meetbaar zijn, is het nog steeds vaak niet duidelijk wat gedaan moet worden om het tussendoel te behalen en wie daarbij verantwoordelijk is voor wat. Dat is niet expliciet opgenomen in de tussendoelen. De tussendoelen zijn wel enigszins tijdgebonden gemaakt, in alle tussendoelen is een jaartal opgenomen (uiterlijk 2026) wanneer dat tussendoel bereikt moet zijn.

3.3 Integraal uitvoeringsplan/complete en overzichtelijke routekaart niet aanwezig

Nadat beleid is opgesteld en vastgesteld volgt de stap naar implementatie in de praktijk. Vaak gebeurt dit aan de hand van een uitvoeringsplan of een routekaart, waarin duidelijk beschreven wordt welke activiteiten ingezet worden om bij te dragen aan het behalen van de in het beleid vastgestelde doelen. De gemeente heeft geen integraal uitvoeringsplan opgesteld voor de sportvisie, bijvoorbeeld bestaand uit uitvoeringsplannen per strategische ambitie en overzicht in hun samenhang. Er zijn wel plannen en documenten³⁰, ook van aanpalende beleidsterreinen, maar die resulteren gecombineerd niet in een duidelijk integraal uitvoeringsplan waarin de doelen uit de sportvisie gekoppeld zijn aan de activiteiten in de praktijk die nodig zijn om voortgang te boeken op de gestelde doelen. Het gegeven dat er geen integraal uitvoeringsplan is, zorgt ervoor dat er ook geen integraal overzicht is van de activiteiten die ondernomen worden op uitvoeringsniveau en dat dus niet duidelijk is wat er allemaal ingezet wordt om uiteindelijk die top 10-plek te behalen en 80% van de inwoners één keer per week aan het bewegen te krijgen.

³⁰ Onder andere maar niet limitatief: 2024-07-08 Rekenkamer vragen, A3 - Jaarplan Sport 2024, [Actieplan meer Dordtse kinderen sporten en bewegen in 2024-2026](#), Dordts Sportakkoord II 2024, Life Goals Youth activiteiten medio 2024, Life Goals GGZ-Zorg Yulius activiteiten medio 2024, Life Goals GGZ-Zorg vrouwenactiviteiten medio 2024, 231130 DIN - Senioren feedback, DIN Dordrecht Jongste jeugd 0-6 jaar, DIN - Jongeren (versie 16-11-2023 Tim), [Verenigingshallenplan 2023 e.v.](#), PVA - Sport en beweegloket Dordrecht, PVA Basiseisen veilige sport, [Toekomstperspectief vitale sportparken](#), et cetera.

Dat er geen compleet en navolgbaar uitvoeringsplan is horend bij de sportvisie, maar dat daar wel degelijk behoefte aan is, horen we terug in de gesprekken die we gevoerd hebben met de Sportraad Dordrecht en de raadsleden. De Sportraad geeft aan wel geadviseerd te hebben een integraal uitvoeringsplan op te stellen, maar dat dit advies niet is overgenomen door het college. In het gesprek met de raadsleden werd ook duidelijk aangegeven dat er behoefte is aan een duidelijke routekaart zodat de raad echt in staat is om de voortgang te volgen en te monitoren wat de effecten van de ingezette tijd en middelen zijn. De "routekaart" die is opgenomen in de raadsinformatiebrief³¹ van 19 december 2023 voldoet volgens de raadsleden niet.

3.4 Meer ambities dan beschikbare financiële en personele middelen

In de sportvisie worden de structurele en incidentele financiële middelen beschreven die de gemeente Dordrecht beschikbaar heeft voor sport. De **structurele middelen** worden onderverdeeld in drie categorieën:³²

Categorie structureel	Bedrag (saldo)
Accommodaties (sportboulevard, sportparken, verenigingshallen, subsidie zwembadhuur en kleedkamersubsidie)	€ 5.255.000
Sportstimulering en clubondersteuning (projecten, schoolzwemmen, talentontwikkeling, marketing en evenementen)	€ 548.000
Personeel en onderkomen (beheer en onderhoud sportaccommodaties, sport- en talentcoaches, sportregisseurs, exclusief beleidsteam)	€ 1.855.000
Totaal	€ 7.658.000

Daarnaast zijn voor de vervanging van onderhoudsmachines en kunstgras investeringskredieten opgenomen in de meerjarenbegroting. Het gaat om de volgende bedragen:³³

Categorie investeringskrediet	2023	2024	2025	2026
Accommodaties (saldo per jaar)	€ 2.428.065	€ 420.600	€ 878.000	€ 167.000

³¹ [Raadsinformatiebrief Stand van zaken Sportvisie - 19 december 2023](#)

³² [Sportvisie 2030 - p.50.](#)

³³ [Sportvisie 2030 - p.50.](#)

Deze structurele middelen worden gedekt vanuit de reguliere gemeentelijke begroting en de 'Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC)'³⁴ (via de Algemene Uitkering).

Daarnaast heeft de gemeente om de sportsector te versterken **incidentele middelen** vrijgemaakt voor de periode 2023-2026 en was er vanuit de voorgaande periode nog een gelabeld budget beschikbaar (bestemmingsreserve). Uitgangspunt is dat de sportvisie steeds meer met een goede structurele basis kan werken.³⁵ De volgende incidentele middelen worden in de sportvisie genoemd:

- In het Politiek Akkoord 2022-2026 (PA 2022-2026) is € 4.000.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het sportbeleid. In de begroting 2022 is daarnaast een reservering van € 2.000.000 gemaakt voor urgente voorstellen.
- Voor de ontwikkeling van de Dordwijkzone is € 4.000.000 gereserveerd voor sport en accommodaties op het moment dat optimalisatie van ruimtegebruik bijdraagt aan de ambities van Stadspark XXL.
- Uit de toekomstvisie sportparken 2015 is nog € 800.000 beschikbaar voor de inhuizing van FC Dordrecht amateurs (voorheen OMC) in het stadion. Voor de infrastructuur rondom het stadion van FC Dordrecht is ook nog € 1.700.000 gereserveerd.
- Vanuit rijksmiddelen wordt sinds 2019 gewerkt aan de uitvoering van het Lokaal Sportakkoord. In 2023-2026 is er jaarlijks ongeveer € 60.000 voor de gemeente Dordrecht beschikbaar. Op een vergelijkbare wijze is er ook een Lokaal Preventieakkoord³⁶. Een van de thema's hierbinnen is bewegen. Ook voor het preventieakkoord is jaarlijks € 60.000 beschikbaar.

Tot de inzet van de gereserveerde incidentele middelen die zijn genoemd onder de eerste drie bullets wordt via concrete raadsvoorstellen besloten. De gemeente Dordrecht heeft op basis van de incidentele middelen voor de periode 2023-2026 bestedingsplannen opgesteld aan de hand van de twee programmalijnen. Voor Programmalijn 1 'Een omgeving die Dordtenaren inspireert tot sport en bewegen' wordt geïnvesteerd in de renovatie en nieuwbouw van sportaccommodaties en in duurzaamheid. Voor de periode 2023-2024 bedraagt die investering € 5.470.000 en voor de periode 2025-2026 gaat het om een investering van € 6.700.000. In Programmalijn 2 'Een leven lang sportplezier voor iedere Dordtenaar' wordt voor beide periodes € 360.000 geïnvesteerd.

³⁴ Brede Regeling Combinatiefuncties: Een Rijksregeling die de inzet van onder andere buurtsportcoaches mogelijk maakt. [Wat is een buurtsportcoach? \(sportindebuurt.nl\)](https://www.sportindebuurt.nl/een-buurtsportcoach/)

³⁵ Sportvisie 2030 - p.50.

³⁶ Op het moment van het verschijnen van dit rapport is het preventieakkoord onderdeel geworden van GALA.

Zoals de gemeente zelf al in de sportvisie aangeeft³⁷, zijn er meer ambities dan middelen. Daarom moet er geprioriteerd worden waar de beschikbare middelen voor worden ingezet. Hiervoor zijn een aantal afwegingskaders opgesteld. Deze afwegingskaders worden nader besproken in hoofdstuk 5.1. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de middelen die nu beschikbaar zijn nog niet zijn uitgeput en dat daarom nog niet vastgesteld kan worden dat de middelen niet toereikend zijn voor het behalen van de doelen uit de sportvisie. Dit komt bijvoorbeeld doordat verenigingen nog geen volledig beroep doen op de beschikbare regelingen. Ook andere budgetten, zoals subsidies ten behoeve van het onderhoud van accommodaties, zijn nog niet uitgeput. Dit kan mogelijk komen doordat het voor de aanvrager niet altijd mogelijk is om de eigen bijdrage te leveren die door de gemeente gevraagd wordt en/of omdat het aanvraagproces (te) complex is. Daarom worden de subsidieregelingen eind 2024 geëvalueerd. Aan de andere kant zijn er activiteiten die duur zijn om te realiseren maar waar wel voor gekozen wordt, omdat er ook op meerdere vlakken een hoge opbrengst verwacht wordt (o.a. marketing voor de stad, stimulering sportdeelname, et cetera). De echte financiële krapte wordt verwacht vanaf 2026. Op dit moment geeft de gemeente aan dat het nog niet goed mogelijk is in te schatten wat de effecten zijn van de nog te wijzigen financiële situatie vanaf 2026 voor het beschikbare budget voor de sportvisie.

Wat voor financiële middelen geldt, geldt ook voor personele middelen. Uit de gesprekken die we gevoerd hebben met de gemeente komt naar voren dat er eigenlijk altijd behoefte is aan meer fte dan er beschikbaar is omdat er altijd een wens is om meer te doen om de doelen uit de sportvisie te bereiken. Er wordt aangegeven dat er nu een heel mooi team staat, zowel op beleid als op uitvoering, maar dat er wel keuzes gemaakt moeten worden waar op ingezet wordt en welke onderwerpen of doelgroepen iets minder aandacht krijgen wegens beperkte middelen en tijd. De huidige beschikbare formatie ziet er als volgt uit³⁸:

Team Sport (beleid - totaal 5,68 fte)

- 1 fte teamleider
- 1,9 fte strategen
- 2 fte senior beleid
- 0,78 fte medior beleid

Dordt Sport (uitvoering - totaal 13,11 fte)³⁹

- 2,89 fte sportregisseurs
- 10,22 fte buurtsportcoaches, inclusief coördinator

³⁷ [Sportvisie 2030 - p.36](#)

³⁸ Cijfers op basis van geverifieerd gespreksverslag.

³⁹ Gefinancierd vanuit de BRC-regeling

Daarnaast draagt de gemeente vanuit de BRC-regeling ook financieel bij aan een gedeelte van in totaal 8,4 fte:

- 4,5 fte inzet bij talentprogramma's
- 1 fte inzet begeleiding mensen met afstand tot sport (via MEE)
- 2,4 fte specialisten met specifieke expertise, bijvoorbeeld op het gebied van ouderen, allochtonen en jongeren van de straat
- 0,5 fte maatschappelijke inzet door FC Dordt

Uit de gesprekken met de gemeente blijkt dat er in de afgelopen periode, naast de altijd bestaande algemene wens voor meer fte, sprake is geweest van meer werk dan beschikbare uitvoeringskracht. Er waren binnen het beleidsteam en binnen het uitvoeringsteam zowel wisselingen onder medewerkers als uitval door ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Dit heeft ervoor gezorgd dat er in de afgelopen periode, nog meer dan normaal, geprioriteerd moest worden in waar de aandacht van het team naar uit zou gaan en dat de werkdruk binnen de afdeling hoog was. Na de zomer is de bezetting weer volledig, waardoor achterstanden weggewerkt kunnen worden en het team naar verwachting in januari weer op het oude niveau is. Dat dit nog enkele maanden duurt, komt doordat nieuwe collega's ingewerkt moeten worden en de vele andere (ad hoc) taken. Of de personele capaciteit in zijn algemeenheid voldoende is om de doelstellingen te halen, is niet inzichtelijk te maken wegens het ontbreken van integrale uitvoeringsplannen.

3.5 Sportpartners - participatie, communicatie en gevraagde inzet

Uitgebreid participatietraject bij het opstellen van de sportvisie

In paragraaf 3.1 is beschreven hoe de gemeente is gekomen tot de sportvisie. In die beschrijving is al beknopt te lezen dat de gemeente op allerlei manieren informatie heeft opgehaald bij betrokken partijen en deze informatie heeft meegenomen bij het opstellen van de sportvisie. Binnen de gemeente zelf is het opstellen van de sportvisie ook een samenwerking geweest tussen beleid en uitvoering, waarbij ook contact met aanpalende beleidsvelden, onder andere uit het sociaal domein, is gezocht. De gemeente vond het belangrijk om een gedragen sportvisie te maken, daarom is er veel aandacht geweest voor het ophalen van informatie en is bijvoorbeeld de beantwoording van de zienswijzen⁴⁰ ook meegestuurd met het raadsvoorstel naar de raad.

⁴⁰ [Gebundelde zienswijzen sportvisie](#)

In de gesprekken die in het kader van dit onderzoek gevoerd zijn, is gevraagd hoe de betrokkenheid van de respondenten⁴¹ was bij het opstellen van de sportvisie en wat de gemeente heeft gedaan met de input die zij gegeven hebben. Het overgrote deel van de respondenten is tevreden. Zo geeft de Sportraad aan dat ze zelf goed betrokken zijn aan de voorkant door zowel concepten van de visie onder ogen te hebben gekregen, als met de gemeente hierover in gesprek te zijn geweest. Met een deel van hun feedback, gegeven in een officieel advies, is iets gedaan in de sportvisie. Ook geven ze aan dat naar hun mening het participatietraject, dat door de gemeente is doorlopen, goed is opgezet en uitgevoerd. Betrokkenen konden hun zorgen uiten en werden gehoord. Ook uit de twee werksessies komt eenzelfde beeld naar voren. De respondenten gaven aan dat ze of actief betrokken werden en hun input konden geven of dat ze via de gemeente in ieder geval op de hoogte gehouden werden van de vorderingen rondom het opstellen van de sportvisie. Hierbij wordt door een van de respondenten ook opgemerkt dat als de gemeente meer van sportverenigingen had gevraagd, een nog actievere invulling van participatie, dit waarschijnlijk niet gelukt was. De verklaring die hiervoor werd gegeven is dat verenigingsbesturen vaak al zeer beperkte tijd hebben en zwaar belast zijn. Als er dan ook nog vraagstukken zoals de ontwikkeling van een sportvisie worden voorgelegd, dan kan dat te veel zijn. Een enkele respondent geeft aan minder tevreden te zijn over de betrokkenheid. Deze was aan de late kant en men had het gevoel dat er weinig met de feedback werd gedaan. Ook afspraken voor contacten en samenwerking nadat de sportvisie is vastgesteld zijn niet gemaakt, ondanks dat daar wel de intentie voor was uitgesproken in eerdere gesprekken.

Communicatieproces na vaststellen sportvisie kan geoptimaliseerd worden

Over het communicatieproces na het vaststellen van de sportvisie komt uit de gesprekken en de werksessies een gemixt beeld naar voren. Sommige dingen gaan goed volgens de respondenten, maar sommige dingen kunnen ook beter. Er wordt gezien dat de gemeente bezig is met de sportvisie, maar wat ze doen wordt niet altijd voldoende naar buiten uitgedragen en informatie voor inwoners is ook niet altijd goed vindbaar. Zo ervaren sommige respondenten dat de site van Dordt Sport⁴² niet overzichtelijk genoeg is, dat men niet makkelijk kan vinden wat men zoekt en dat linkjes naar andere pagina's niet altijd werken. Ook wordt er niet altijd goed gecommuniceerd over activiteiten, bijvoorbeeld het wijkavontuur⁴³. Soms past de manier van communicatie niet voldoende bij het doel dat de gemeente graag wil bereiken, bijvoorbeeld het Luuk Sportief boekje⁴⁴. Bij het wijkavontuur gaat het bijvoorbeeld om zowel de communicatie naar de wijk waarin de activiteit zich afspeelt als de vereniging waarbij de

⁴¹ Met respondenten worden in deze paragraaf expliciet niet de raadsleden bedoeld. De betrokkenheid van de raad bij het opstellen van de sportvisie wordt besproken in hoofdstuk 6 van dit rapport.

⁴² Dordtsport.nl

⁴³ Wijkavontuur - Dubbeldam (dordtsport.nl) (dit wordt in meerdere wijken georganiseerd, maar er is geen centrale pagina te vinden op internet waar alle wijkavonturen vermeld staan.)

⁴⁴ Dit boekje wordt uitgedeeld aan alle basisschoolkinderen. Hierin staan allerlei sporten die de kinderen kunnen proberen om zo uit te zoeken welke sport bij ze past. Luuk Sportief (dordtsport.nl)

activiteit plaatsvindt. Er wordt aangegeven dat daar nog kansen zijn om elkaar te versterken en zo een beter bereik voor de activiteit te creëren. Dit wordt ook erkend door de gemeente. Zowel vanuit beleid als uitvoering wordt aangegeven dat ze soms worstelen met het op een goede manier inrichten van de communicatie naar buiten. Ze vinden dat communicatie een vak apart is en geven aan dat het daarom noodzakelijk is om hiervoor een specialist aan het team toe te voegen.

Door raadsleden wordt aangegeven dat zij veel contacten hebben met sportverenigingen. Wat zij in hun eigen contacten horen van de sportverenigingen en wat ze horen van de wethouder komt naar hun mening niet altijd overeen. In de opinie van de raadsleden die we gesproken hebben, worden sportverenigingen niet altijd voldoende gehoord. Ze krijgen van de verenigingen de indruk dat de bal door de gemeente te veel bij de verenigingen wordt neergelegd en dat gemaakte afspraken niet altijd duidelijk zijn en/of goed worden nagekomen. Sportverenigingen hebben een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente, maar er wordt door de gemeente niet altijd voldoende meegedacht, bijvoorbeeld over problemen op het gebied van de accommodaties/sportlocaties, geven de raadsleden aan.

Uit de twee werksessies waarbij respondenten uit het sportveld aanwezig waren blijkt dat het beeld van de raadsleden voor een deel wordt bevestigd, maar voor een deel ook niet. Er zijn een aantal structurele overleggen tussen gemeente en sportpartijen, bijvoorbeeld het voorzittersoverleg voetbalverenigingen en het verenigingshallenoverleg. Over dit laatste overleg wordt aangegeven dat het er eerst niet was, maar dat het relatief recent in het leven geroepen is. Dit wordt gewaardeerd door de stichtingen die de verenigingshallen beheren.

Of het instellen van de overleggen te maken heeft met de sportvisie is niet duidelijk, maar dat wordt door de respondenten ook niet per se relevant gevonden.

Er wordt door de respondenten aangegeven dat er wel gecommuniceerd wordt vanuit de gemeente met de verenigingen, en dat veel daarin ook goed gaat, maar dat deze communicatie meestal niet direct gelinkt wordt aan de sportvisie. Ook zijn er best nog een aantal verenigingen die geen of weinig contact hebben met de gemeente. Er wordt door de respondenten aangegeven dat er meer proactiviteit van de gemeente verwacht wordt om deze verenigingen wel te bereiken. De gemeente geeft hierop aan dat zij het ook moeilijk vinden om met sommige verenigingen in contact te komen en hierin zoekende zijn. Een deel van de communicatie loopt via de sportregisseurs, onder andere via nieuwsbrieven en naar aanleiding van de overleggen over de uitkomsten van de Verenigingsmonitor. Maar het is soms moeilijk om de juiste contactgegevens van de verenigingen te achterhalen (AVG), verenigingen lezen ook niet altijd alles wat ze binnenkrijgen en niet elke vereniging maakt tijd voor overleg met een sportregisseur. Dit laatste wordt bevestigd door de andere respondenten, waarbij aangegeven wordt dat dit ook te maken heeft met een tekort aan (tijd van) bestuurders van verenigingen.

Onduidelijk of gevraagde inzet partners haalbaar is

Het is moeilijk te bepalen of de gevraagde inzet van partners⁴⁵ voor het behalen van de doelstellingen realistisch is, aangezien het niet geheel duidelijk is wat er van partners gevraagd wordt door het ontbreken van een integraal uitvoeringsplan. Het is moeilijk om goed inzichtelijk te maken wat de vraag aan partners daadwerkelijk is en hoeveel tijd, inzet en geld dit de partners kost, maar ook wat het partners kan opleveren. Over een aantal specifieke aan de sportvisie gerelateerde zaken kunnen we wel meer zeggen, zoals over de subsidieregeling voor renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties⁴⁶, de subsidieregeling voor het versterken van de vitaliteit van sportverenigingen⁴⁷ en de basiseisen sociaal veilige sport⁴⁸. Kanttekening hierbij is dat deze voorbeelden grotendeels, maar niet uitsluitend, op de niet-commerciële aanbieders van toepassing zijn.

Kijkend naar de subsidieregelingen, dan geven respondenten aan dat het doen van een subsidieaanvraag best ingewikkeld en tijdrovend is. Plannen moeten gedetailleerd uitgewerkt zijn, veel achterliggende stukken moeten worden aangeleverd, er is vooraf vaak afstemmingsoverleg met de gemeente nodig en er zitten ook eisen rondom tussentijdse en finale verantwoording aan vast. Daarnaast is er ook sprake van een eigen bijdrage van aanvragers bij elke subsidieaanvraag, waarbij deze afhankelijk van de specifieke subsidie kan bestaan uit een financiële bijdrage of een bijdrage in tijd. Maar de verenigingen geven ook aan dat toegekende subsidies in de meeste gevallen echt iets opleveren en dat het daarom de moeite waard is om wel zo'n aanvraag te doen.

Voldoen aan de basiseisen sociaal veilige sport is vanaf 1 januari 2025 verplicht voor sportaanbieders die één of meerdere samenwerkingsrelaties hebben met de gemeente Dordrecht⁴⁹.

Het gaat om de volgende vier eisen waaraan voldaan moet zijn:

1. Alle sportaanbieders in de gemeente Dordrecht moeten een gedragscode ondertekenen.
2. Alle trainers en begeleiders die met kinderen onder de achttien jaar of met een kwetsbare doelgroep werken, moeten in het bezit zijn van een VOG.
3. Alle trainers en begeleiders hebben deelgenomen aan de e-learning 'Een beetje opvoeder'.⁵⁰
4. Elke sportaanbieder moet over een vertrouwenscontactpersoon (VCP) beschikken.

⁴⁵ Dit gaat om partners in de brede zin van het woord – elke partij die je nodig hebt om de doelen uit de sportvisie te behalen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de sportverenigingen, maar ook aan de commerciële sportaanbieders, de GGD, onderwijs, kinderopvang en andere beleids- en uitvoeringsonderdelen van de gemeente.

⁴⁶ [Renovatie en/of nieuwbouw sportvoorzieningen \(subsidie\) - Dordrecht](#)

⁴⁷ [Professionele kracht sportverenigingen \(subsidie\) - Dordrecht](#)

⁴⁸ PvA Basiseisen veilige sport, [Ondersteuning basiseisen \(sociaal veilige sport\) - Clubbase](#) en [Sociaal veilige sport \(Basiseisen\) - Clubbase](#)

⁴⁹ Hieronder vallen: zwembadhuur, subsidie sportaccommodaties/kleedlokalen/professional, bijdrage verenigingshallen, beleidsnota garantstelling en leningen, bijdrage topsportevenementen, topsportprestatieprijs, bijdrage energie Dordt/sponsoring FC Dordrecht, verhuur door sportaccommodaties (velden, hallen, zalen), sportstimuleringsactiviteiten Dordt Sportcoaches, schoolsport, sport promotieactiviteiten.

⁵⁰ In het ambtelijk wederhoor is door de gemeente aangegeven dat punt 3 wegens voortschrijdend inzicht een advies wordt in plaats van een harde eis.

Vanuit de gemeente wordt ondersteuning geboden bij het voldoen aan deze basiseisen en er wordt samengewerkt met relevante (overkoepelende) partijen. Uit de Verenigingsmonitor die de gemeente elk jaar uitvoert, blijkt dat veel verenigingen al in meer of mindere mate bezig zijn met aspecten die te maken hebben met een sociaal veilige sportomgeving⁵¹. In de gesprekken die in het kader van dit onderzoek hebben plaatsgevonden is niet gesproken over deze eis maar wel in zijn algemeenheid dat vereisten zoals deze, of bijvoorbeeld de voorwaarden die aan subsidies hangen, een breekijzer kunnen zijn voor het bewerkstelligen van verandering binnen de eigen vereniging. Kijkend naar de eisen, maar ook kijkend naar het ondersteuningsaanbod vanuit de gemeente, zal het voor een deel van de partijen die aan deze eisen moeten voldoen veel gevraagd zijn maar voor een ander deel van de partijen zal het prima implementeerbaar en haalbaar zijn.

⁵¹ PvA Basiseisen veilige sport.

4. Meetbaarheid

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

2. Wat wordt er gemeten of gaat er gemeten worden om inzicht te krijgen in de realisatie van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten?
 - a. Hoe wordt dat gemeten?
 - b. Wanneer wordt dat gemeten?
 - c. Bij wie of waar wordt dat gemeten?

Kernbevindingen “Meetbaarheid”

Er is geen duidelijk overzicht welke activiteiten en instrumenten specifiek horen bij welke (tussen)doelen en beleidsuitgangspunten. Hierdoor is het moeilijk om vast te stellen of de sportvisie voldoende meetbaar gemaakt is en of de gekozen uitkomstmaten passend zijn. De tussendoelen zijn wel zeer concreet en daarmee in de meeste gevallen meetbaar evenals de ambitie en het overkoepelende doel. Kanttekening hierbij is wel dat het onderzoek waar de ambitie op gebaseerd is geen standaard terugkerend onderzoek is en de NOC*NSF meting voor de 80% overkoepelende doelstelling alleen gericht is op sporten en niet op sportief bewegen terwijl dit laatste wel valt onder die 80%. Voor de tussendoelen kan nog beter inzichtelijk gemaakt en afgebakend worden wat wanneer bij wie gemeten wordt, ondanks dat de gemeente hierbij al goed op weg is.

4.1 Onvoldoende duidelijkheid samenhang

Onvoldoende duidelijkheid samenhang heeft invloed op meetbaarheid doelen sportvisie. In de sportvisie is aangegeven dat er een operationalisatie is gemaakt om de visie en de beleidsuitgangspunten te vertalen naar een gerichte aanpak. Hierbij is gekozen voor de twee programmalijnen met daarbinnen zeven (strategische) ambities. Deze zijn in hoofdstuk 3 al geïntroduceerd en beschreven. Voor elke strategische ambitie is een beschrijving van de ambitie uitgewerkt⁵² met bijbehorende doelen, tussendoelen en activiteiten. Hierbij gaat het zowel om activiteiten die voortgezet worden vanuit eerder beleid als om nieuw in te zetten activiteiten. Daarnaast zijn er nog verschillende instrumenten die ingezet worden ten behoeve van beide programmalijnen. Deze activiteiten en instrumenten worden beschreven in hoofdstuk 5.

Als we kijken naar de samenhang tussen de overkoepelende doelen, beleidsuitgangspunten, doelen, tussendoelen, activiteiten en instrumenten, dan is het niet voldoende duidelijk hoe deze met elkaar

⁵² De uitgewerkte beschrijving van de ambities is te vinden in bijlage 2.

samenhangen. In de sportvisie zelf is er ook geen duidelijk overzicht opgenomen van wat nou bij wat hoort en wat naar verwachting waar invloed op heeft. Dat is een van de redenen waardoor het ook moeilijk zal zijn om een causaal verband⁵³ aan te tonen tussen de activiteiten en instrumenten die ingezet worden om de ambitie en diverse doelen van de sportvisie te halen. Het gebrek aan samenhang heeft ook invloed op de meetbaarheid van de diverse doelen. Voor het beantwoorden van de vragen in dit hoofdstuk is het daarom belangrijk te weten dat we om deze reden, het gebrek aan samenhang en de gevolgen daarvan, vooral focussen op de ambitie (top 10), het overkoepelende doel (80%) en de tussendoelen die meer concreet en daardoor meer meetbaar zijn.

4.2 Tot op zekere hoogte inzicht in hoe, wanneer, bij wie en waar gemeten wordt

Ambitie - top 10 sportiefste gemeenten

De meting van de ambitie om tot de top 10 sportiefste gemeenten van Nederland te behoren wordt gemeten aan de hand van de meting die door Atlas Research is gedaan in het kader van de gemeentelijke sportindex⁵⁴. Deze sportindex is in samenwerking met de Academie Sport en Bewegen van de HAN University of Applied Sciences ontwikkeld.

Deze index gaat ervan uit dat sport een fysieke activiteit is en heeft twee pijlers: sportaanbod (zowel gericht op aanwezigheid van sportaccommodaties als de kwaliteit van de openbare ruimte) en sportdeelname. Binnen de pijlers wordt onderscheid gemaakt tussen georganiseerde sport en ongeorganiseerde sport. Daardoor bestaat de sportindex in totaal uit vier onderdelen die uiteindelijk tot de totaalscore leiden:

1. Het aanbod van georganiseerde sport (verenigingen)
2. Het aanbod van ongeorganiseerde sport (individueel)
3. Deelname aan georganiseerde sport
4. Deelname aan ongeorganiseerde sport

Om deze vier onderdelen in kaart te brengen en te komen tot de scores voor de top 50 zijn per onderdeel indicatoren vastgesteld en is data van gerenommeerde bronnen gebruikt, zoals Mulier Instituut, NOC*NSF, AccommodatieMonitor Sport, CBS, Kadaster, Atletiekunie, Nederlandse Toer Fiets Unie, Gezondheidsmonitor (van de GGD's, het CBS en het RIVM), Basisregistratie Adressen en Gebouwen, UWV, VNG, et cetera. Een uitgebreide toelichting op de opbouw en inrichting van de sportindex is

⁵³ Met een causaal verband wordt bedoeld dat er een oorzakelijk verband is tussen de inzet van een instrument en/of activiteit of een combinatie van meerdere instrumenten en/of activiteiten en de gemeten uitkomsten. Heeft de inzet van het instrument en/of de activiteit (direct of indirect) geleid tot de uitkomst?

⁵⁴ [Atlas voor gemeenten 2020 - Sport - Atlas Research](#)

opgenomen in de Atlas zelf. Door het gebruik van deze gerenommeerde bronnen kan deze meting als betrouwbaar worden gezien.

De Atlas voor gemeenten - Sport is geen periodieke uitgave. Dit betekent dat deze meting niet elke x-jaar herhaald wordt en dat je de voortgang van de gemeente Dordrecht op de ranglijst aan de hand daarvan dus niet kunt volgen. Een deel van de data die voor deze uitgave is gebruikt, is openbare data, een ander deel van de data niet. Onderzoeksbureau Atlas biedt wel de mogelijkheid om op verzoek en in afstemming met elkaar over wat precies nodig is, de meting te herhalen.

Overkoepelend doel - 80%

Het overkoepelende doel "In 2030 sport of sportief beweegt 80% van de inwoners van de gemeente Dordrecht één keer per week of vaker" wordt gemeten aan de hand van de lokale NOC*NSF Sportdeelname Index⁵⁵ voor de gemeente Dordrecht. De index meet via een vragenlijst het sport- en beweeggedrag van de Dordtenaren voor een specifieke maand in het jaar. De meting uit april 2022 die gebruikt is als input voor de sportvisie is ingevuld door een representatieve groep van 1.185 inwoners van de gemeente, die op diverse manieren online benaderd zijn. De laatste meting uit april 2024, die voor eerste tussenresultaten wordt gebruikt, is online ingevuld door een representatieve groep van 1.304 inwoners van de gemeente. De vragen die de inwoners voorgelegd kregen, gingen over de sportdeelname van de respondent in een specifieke maand. Er werd onder andere gevraagd naar hoeveel de respondent heeft gesport in die maand, maar ook naar welke sporten de respondent beoefend heeft. De NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index wordt door het sportveld als een betrouwbare en degelijke meting gezien, die goed replicerbaar is over de tijd en in samenwerking met NOC*NSF ingezet kan worden door de gemeente wanneer dit nodig wordt geacht. Het inzetten van deze meting bij de inwoners van Dordrecht om in 2030 te bepalen of het overkoepelende doel gehaald wordt, lijkt daarom passend en haalbaar. Wat echter niet gemeten wordt met de sportindex op dit moment is het "sportief bewegen" dat ook onderdeel is van de 80% die de gemeente wil bereiken.

⁵⁵ [Lokale sportdeelname Index - NOC*NSF](#)

Tussendoelen

Om inzichtelijk te maken hoe, wanneer, bij wie en waar de tussendoelen gemeten worden, is team Sport van de gemeente gevraagd om per tussendoel, in een tabel, aan te geven hoe dat doel wordt gemeten, wanneer dat doel wordt gemeten⁵⁶ en bij wie/en of waar dat gemeten wordt. Voor de volledige respons van de gemeente zie bijlage 4.

Hoe worden de tussendoelen gemeten?

Uit het antwoord van de gemeente blijkt dat de 29 tussendoelen op verschillende manieren worden gemeten. Een deel wordt met een meetinstrument gemeten, zoals de landelijke en Lokale Sportdeelname Index van NOC*NSF⁵⁷, de MQ-scan⁵⁸, de KISS-rapportage⁵⁹ of de Verenigingsmonitor⁶⁰. Dit geldt met name voor tussendoelstellingen die zich baseren op een cijfer of een percentage, zoals "In 2026 beoordelen de binnensporters en bezoekers de accommodaties met een 8 of hoger", "in 2026 scoort minimaal 80% van de kinderen in het basisonderwijs gemiddeld of goed op motoriek" en "In 2026 is de sportdeelname onder jongeren (13-18 jaar) gestegen naar 80% of hoger". Een ander deel van de tussendoelen wordt met name inzichtelijk gemaakt op basis van overleggen en input van bepaalde specifieke partijen, o.a. programmalijs-overleggen, overleggen binnen team Sport, overleggen met team Sportaccommodaties, input van de urban sportregisseur en input van SportMee. Ook worden eigen gemaakte overzichten, het dashboard Sportaccommodaties en VHP-hallen en data uit specifieke interventies, zoals de Life Goals Monitoring app, gebruikt.

Naast de al bestaande manieren van meten geeft de gemeente aan dat er ook nog een aantal manieren van meten in ontwikkeling zijn, bijvoorbeeld voor het differentiëren in de beoordeling van de binnensportaccommodaties/buitensportaccommodaties/sportieve buitenruimte, het meten van sportplezier van de jeugd en het in beeld brengen van inzet op sociaal veilige sport. Het ontwikkelen van deze meetinstrumenten doen zij, afhankelijk van het meetinstrument, o.a. samen met het Onderzoekscentrum Drechtsteden, NOC*NSF en de gemeente Amsterdam.

De manieren van meten die worden ingezet lijken in een deel van de gevallen passend en in een deel van de gevallen minder passend en/of niet duidelijk wegens ontbrekende informatie over hoe gemeten wordt. De inzet van de Lokale NOC*NSF Sportdeelname Index, de MQ-scan, KISS-rapportage en de

⁵⁶ Hierbij hebben we gevraagd indien er meerdere metingen gepland zijn alle al geplande metingen op te nemen in de tabel.

⁵⁷ [Lokale sportdeelname Index - NOC*NSF](#)

⁵⁸ [Wat is MQ Scan? - MQ Scan](#)

⁵⁹ NOC*NSF verzamelt elk jaar de ledencijfers van 77 aangesloten sportbonden en maakt aan de hand daarvan op gemeenteniveau zichtbaar welke sporten er worden beoefend. De rapportage geeft inzicht in de trends en ontwikkelingen in de ledenaantallen van de sportverenigingen in de gemeente. [KISS rapportage: inzicht in lidmaatschapscijfers voor gemeenten - NOCNSF](#)

⁶⁰ [Verenigingsmonitor | Mulier Instituut](#)

Verenigingsmonitor zijn grotendeels passend voor de tussendoelen die ze beogen te meten. Waarbij dus de kanttekening gemaakt moet worden dat voor sommige tussendoelen aanvullende en/of gedifferentieerde instrumenten als aanvulling worden ontwikkeld. We zien echter ook op basis van de door de gemeente ingevulde tabel dat er bijvoorbeeld veel in overleggen gemeten wordt. Het is alleen niet duidelijk hoe wordt vastgelegd wat in die overleggen 'gemeten' wordt. Voorbeelden hiervan zijn de tussendoelen "In 2026 worden per sportpark overdag tenminste twee nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd" en "In 2026 is op tenminste vijf nieuwe plekken in de stad de openbare ruimte sportief ingericht t.o.v. 2022". Bestaat hier bijvoorbeeld een document voor wat om de zoveel tijd wordt bijgewerkt en waaruit de voortgang duidelijk blijkt?

Een ander voorbeeld is het inzichtelijk maken van het aantal kwetsbare inwoners dat via begeleiding op maat structureel is gaan sporten of bewegen. Er wordt aangegeven dat het gemonitord wordt via de interventies⁶¹, maar hierbij wordt niet aangegeven hoe dat wordt gedaan. Worden er cijfers opgevraagd bij het Zorgloket? Worden er vragenlijsten ingezet? Welke data komt er uit de Life Goals monitoring app?

Wanneer worden de tussendoelen gemeten?

De gemeente heeft voor 19 van de 29 tussendoelen meetmomenten aangegeven. Afhankelijk van welk tussendoel gemeten wordt, gaat het om metingen met een bepaald interval (jaarlijks of twee keer per jaar), specifieke momenten in het jaar (begin 2024, april en november 2024, november 2024, 2025), tijdens een activiteit of evenement en doorlopende metingen. Voor de tien tussendoelen waar geen meetmomenten voor aangegeven worden, is dat in sommige gevallen logisch, bijvoorbeeld bij de tussendoelen "In 2025 ligt er een toekomstvisie Sportboulevard na 2030" en "In 2026 staat er een (lokaal) netwerk dat zich inzet voor de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van topsport". In 2025/2026 stel je voor deze tussendoelen vast of ze zijn behaald of niet. Al is het natuurlijk voor beide doelen wel mogelijk om tussentijds op voortgang te monitoren en dit ergens vast te leggen. Echter, voor een tussendoel zoals "In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen", is de verwachting dat meetmomenten zijn vastgelegd op basis van de meetinstrumenten die de gemeente hiervoor ingezet.

Bij wie en/of waar worden de tussendoelen gemeten?

In het door de gemeente geleverde overzicht wordt aangegeven dat er bij een zeer diverse groep mensen gemeten wordt of de tussendoelen behaald worden. Voorbeelden hiervan zijn de sportregisseurs, buurtsportcoaches, sportaanbieders, jongeren die meedoen aan urban sport, deelnemende scholen in verschillende wijken in Dordrecht, sportverenigingen, VHP- stichtingen en mensen die meedoen aan

⁶¹ De gemeente geeft aan dat het om de volgende interventies gaat: SportMee, Life Goals monitoring app, Kwartiermaker Deetosnel/Beweeghub, Zorgloket, Districtsport, FC Straat. Niet van alle interventies is bij ons bekend wat ze inhouden.

Dordt Sport evenementen. Ook wordt er informatie verzameld uit bijvoorbeeld het dashboard sportaccommodaties.

Opvallend bij het antwoord van de gemeente op deze vraag is dat niet altijd voldoende duidelijk is aangegeven bij wie de metingen worden uitgevoerd of dat de vraag niet altijd juist lijkt te zijn beantwoord⁶². Je verwacht bijvoorbeeld dat de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index bij een representatieve groep inwoners van Dordrecht wordt afgenomen. Dit is echter niet opgenomen in het overzicht. Een ander voorbeeld is het tussendoel "In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen". Hierbij is in zijn geheel niet duidelijk bij wie en/of waar dit wordt gemeten⁶³. En, bij het tussendoel "Uiterlijk eind 2024 voldoen Dordtse sportaanbieders aan de basiseisen sociaal veilige sport" is wel een opmerking opgenomen over het belang van het meten van de naleving van dit doel, maar niet aangegeven bij wie en/of waar dat gemeten gaat worden.

⁶² In het ambtelijk wederhoor is door de gemeente aangegeven dat door wisselingen en ziekte binnen team sport de vragen niet altijd correct zijn beantwoord

⁶³ In het ambtelijk wederhoor is door de gemeente aangegeven dat dit niet centraal gemeten wordt maar er wel een monitor via sportMEE is. Er is geen verdere informatie over deze monitor verstrekt, dus de analyse is daardoor niet gewijzigd.

5. Effectiviteit

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

3. Waarop is de keuze voor de set van in te zetten instrumenten en activiteiten gebaseerd?
Op effectiviteit uit het verleden in de eigen gemeente? Of op effectiviteit elders?
 - a. Zijn dit de instrumenten en activiteiten om 80% van de Dordtenaren in 2030 aan het sporten of sportief bewegen te krijgen? Indien niet, wat mist er?
 - b. Zijn dit de instrumenten en activiteiten om als Dordrecht in 2030 in de top 10 meest sportieve gemeenten van Nederland te staan? Indien niet, wat mist er?
 - c. Welke instrumenten en activiteiten leveren naar verwachting een groot effect ("grote klappers") of een makkelijk en snel effect ("laaghangend fruit") op?
4. Zijn er al eerste resultaten zichtbaar van de ingezette instrumenten en activiteiten?
5. Waar zitten belemmeringen bij het inzetten van de instrumenten en de activiteiten en hoe worden die weggenomen?
 - a. Is er actie op andere beleidsterreinen nodig?

Kernbevindingen "Effectiviteit"

Het is slechts ten dele te zeggen of de juiste instrumenten en activiteiten zijn gekozen voor het behalen van de doelen. De instrumenten dragen, afhankelijk van het instrument, niet, indirect of direct bij. Voor de activiteiten kan dit ook slechts ten dele in kaart worden gebracht omdat er een integraal uitvoeringsplan ontbreekt en het van de wel bekende activiteiten niet duidelijk is op welke (tussen)doelen de activiteiten betrekking hebben. Dit zorgt er ook voor dat de gemeente niet voldoende inzichtelijk heeft welke knelpunten er zijn bij het inzetten van instrumenten en activiteiten en hoe deze weg te nemen. Van een aantal individuele activiteiten is wel bekend dat het erkende interventies zijn en dat je daarom mag verwachten dat ze bij zullen dragen aan het behalen van de gestelde doelen. Uit de tussendoelen waarvoor al metingen hebben plaatsgevonden komen hoopvolle resultaten naar voren, bijvoorbeeld een gestegen sportdeelname (van 67% naar 70%).

Er kan echter niet met zekerheid gezegd worden dat deze stijging door de inzet/uitvoer van de sportvisie komt. Kijkend naar de beleidsuitgangspunten dan is op het gebied van het toegankelijk maken van sport voor mensen met een beperking nog veel te doen. Bijvoorbeeld, de inzet op sporten in de regio, omdat lokaal aanbod niet of minder makkelijk te realiseren is, past niet goed bij de behoeften en mogelijkheden van mensen met een beperking. Daarnaast is het zo dat de sportvisie sterk afhankelijk is van inzet van en mogelijkheden bij andere beleidsterreinen, met name bij Programmalijn 1 omdat daar vaak de regie buiten team sport ligt in tegenstelling tot bij Programmalijn 2. Dit biedt kansen, maar ook veel uitdagingen voor de gemeente.

5.1 Instrumenten dragen in wisselende mate bij

Instrumenten dragen in wisselende mate bij aan het behalen van de top 10/80%

Beschikbare instrumenten en verantwoording van de keuze voor deze instrumenten.

In de sportvisie zijn een aantal verschillende instrumenten opgenomen.⁶⁴ Met 'instrumenten' worden beleidsinstrumenten bedoeld: middelen die een gemeente kan inzetten om bepaalde beleidsvoornemens te realiseren. De keuze voor type instrumenten is gebaseerd op 1) de mogelijkheden die de gemeente heeft om het vastgestelde beleid te faciliteren vanuit (landelijke) wet- en regelgeving (o.a. subsidieverordeningen⁶⁵) en 2) en/of op basis van de opgave(n) die in de sportvisie zijn opgenomen.

De gemeente zet vanuit deze sportvisie vier typen beleidsinstrumenten in, te weten:

1. Afwegingskaders sportareaal

Een afwegingskader maakt inzichtelijk, op basis van bepaalde criteria, of de gemeente middelen beschikbaar stelt voor uitbreiding, onderhoud en/of renovatie aan sportareaal. Er zijn afwegingskaders opgesteld voor *capaciteit buitensport*⁶⁶, *renovatie buitensport (MJOP)*⁶⁷, *tennis- en padelsport*⁶⁸ en *verenigingshallen*⁶⁹.

Onderbouwing keuze voor dit instrument

De keuze om afwegingskaders op te nemen in de sportvisie komt voort uit het feit dat er 'meer ambities zijn dan middelen'⁷⁰. Daarom moet de gemeente prioriteren en duidelijkheid verschaffen aan sportverenigingen wanneer zij wel of niet financiële middelen beschikbaar stellen. Dat er behoefte was aan dit instrument werd bevestigd tijdens een van de werksessies. De respondenten gaven aan dat sportverenigingen van sportaccommodaties het, voordat deze sportvisie vastgesteld werd, vaak onduidelijk vonden wanneer de gemeente financiële middelen beschikbaar stelde voor een binnen- en/of buitensportaccommodatie.

⁶⁴ [Sportvisie 2030 - p.35](#)

⁶⁵ [Subsidierecht | VNG](#)

⁶⁶ [Sportvisie 2030 - p.36](#)

⁶⁷ [Sportvisie 2030 - p.38](#)

⁶⁸ [Sportvisie 2030 - p.38](#)

⁶⁹ [Sportvisie 2030 - p.40](#)

⁷⁰ [Sportvisie 2030 - p.36](#)

2. Regelingen in de vorm van subsidies, bijdragen of personele inzet

Regelingen betreffen zowel gemeentelijke regelingen als rijksregelingen en hebben zowel betrekking op regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties⁷¹, overige regelingen sportaccommodaties⁷² en regelingen sterke sportverenigingen en sportparticipatie⁷³.

Regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties

De gemeente kent gemeentelijke regelingen ten aanzien van renovatie en nieuwbouw sportaccommodaties: een subsidieregeling 'renovatie of nieuwbouw sportaccommodaties' (subsidieplafond van € 1.500.000 t/m kalenderjaar 2026, waarbij per aanvraag maximaal € 250.000 wordt verleend) en 'garantstellingen en leningen'. De subsidieregeling 'renovatie of nieuwbouw sportaccommodaties' vergoedt een derde van het resterende bedrag, nadat de BOSA-subsidie is aangevraagd. De BOSA-subsidie is een rijksregeling die 20% of 30% vergoedt van de totale investering ten behoeve van instandhouding van sportaccommodaties en/of de aanschaf van sportmaterialen.

De resterende twee derde van het totale bedrag dient de vereniging uit eigen middelen te vergoeden. Mochten eigen middelen niet toereikend zijn, kan men aanspraak maken op de regeling 'garantstellingen en leningen'. Ook bij het aanvragen van een garantstelling of lening geldt een plafond van € 250.000 met een aflossingstermijn van tien jaar.

Overige regelingen sportaccommodaties

De 'overige regelingen sportaccommodaties' die de gemeente kent, zijn bedoeld voor onderhoud, beheer en exploitatie van gemeentelijke sportaccommodaties waar een derde (stichting) het onderhoud, beheer en de exploitatie op zich neemt. Dit betreft gemeentelijke bijdragen voor beheer, onderhoud en exploitatie van verenigingshallen en zwembaden. Voor verenigingen/instellingen die gebruikmaken van een zwembad, kan maximaal 37% van de totale zwembadhuur aan subsidie worden aangevraagd.

⁷¹ [Sportvisie 2030 - p.42](#)

⁷² [Sportvisie 2030 - p.44](#)

⁷³ [Sportvisie 2030 - p.46](#)

Regelingen sterke sportverenigingen en sportparticipatie

Tot slot heeft de gemeente de gemeentelijke regeling '*subsidieregeling professionele kracht*⁷⁴' beschikbaar gesteld voor sportverenigingen en neemt de gemeente deel aan de rijksregeling '*Brede Regeling Combinatiefuncties*'.

De '*subsidieregeling professionele kracht*' (2023-2026) is bedoeld voor sportverenigingen en dient ter ondersteuning, met de inzet van een professional, om het vrijwillig kader te ondersteunen, begeleiden en waar mogelijk op te leiden. Tijdens de kalenderjaren 2024 en 2025 kunnen maximaal 5 initiatieven een subsidie toegekend krijgen van maximaal 24.999,80 euro per kalenderjaar per initiatief ⁷⁵. Na een zeer succesvolle eerste tranche wordt de subsidieregeling op een aantal kleine punten aangepast en vervolgens voortgezet in 2026 en 2027 (2e tranche). Tot nog toe zijn er in de eerste tranche acht verenigingen ondersteund.

Om gebruik te kunnen maken van de '*Brede Regeling Combinatiefuncties*', is lokale cofinanciering vereist. Deze cofinanciering kan zowel afkomstig zijn van de gemeente als van (maatschappelijke) partners (onderwijs, welzijn, zorg, et cetera). Een groot deel van team Sport, bestaande uit (buurt)sportcoaches en sportregisseurs, wordt vanuit de '*Brede Regeling Combinatiefuncties*' gefinancierd.

Onderbouwing keuze instrument

Met het verlenen van subsidies wil een gemeente bepaald gedrag of bepaalde activiteiten stimuleren. Het is daarom een logische keuze dat de gemeente in deze sportvisie regelingen (subsidies) beschikbaar stelt voor sportverenigingen om hun accommodatie verder te ontwikkelen. Dit geeft aan dat de gemeente het belang van toekomstbestendige sportaccommodaties inziet en, zonder subsidies, de kosten voor sportverenigingen niet te dragen zijn. De subsidie wordt verleend aan sportverenigingen wanneer zij, volgens de criteria van de afwegingskaders, hier recht op hebben en hiertoe een aanvraag indienen. Wel is er een subsidieplafond van € 1.500.000 t/m kalenderjaar 2026, waarbij per aanvraag maximaal € 250.000 wordt toegekend. Indien voor alle aanvragen het maximale bedrag wordt aangevraagd, kunnen er tot en met 2026 maximaal zes aanvragen goedgekeurd worden. Het instrument 'regelingen', in de vorm van subsidies voor sportaccommodaties, heeft dus een duidelijke relatie met het instrument 'afwegingskaders', wat zorgt voor duidelijkheid en transparantie voor sportverenigingen.

Daarnaast kunnen vitale sportverenigingen - met voldoende, kundige vrijwilligers - ook veel betekenen voor verschillende doelgroepen in het creëren van passend aanbod. Om deze vitale sportverenigingen te

⁷⁴ In de sportvisie wordt deze subsidieregeling nog "Subsidieregeling professionaliseren" genoemd. De naam is later gewijzigd.

⁷⁵ Oorspronkelijk was het volgende in de sportvisie opgenomen: "We gaan de subsidie eerst voor twee sportseizoenen uitzetten. Er kunnen in 2023/2024 en 2024/2025 vijf initiatieven gesubsidieerd worden. Dit betekent een gemeentelijke bijdrage van 12.000 euro per jaar"

realiseren, heeft de gemeente de 'subsidieregeling professionele kracht' in het leven geroepen. Ook het 'meedoen' aan de rijksregeling '*Brede Regeling Combinatiefuncties*', net als nagenoeg elke Nederlandse gemeente (99%) dat doet, onderschrijft het belang wat de gemeente hecht aan sport en de samenwerking met de sportverenigingen. De gemeente maakt bij het inzetten van de gelden uit de BRC regeling de bewuste keuze om zowel buurtsportcoaches als sportregisseurs in te zetten. Door de keuze om ook sportregisseurs in te zetten, die voornamelijk in contact staan met de sportverenigingen, worden de sportverenigingen als belangrijke partner gezien.

3. Investeringsbudgetten voor vitale sportaccommodaties

De gemeente kent zowel 'ontwikkelbudget vitale sportparken' als 'investering sportveldverlichting (gemeentelijke sportveldverlichting)'.⁷⁶ Een sportvereniging kan een subsidie aanvragen voor renovatie en/of uitbreiding van een sportaccommodatie (zie 'Regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties'). Indien het de ontwikkeling van een sportpark betreft (waar meerdere sportverenigingen gevestigd zijn), heeft de gemeente investeringsbudget gereserveerd onder de noemer 'ontwikkelbudget vitale sportparken'. Hiermee kunnen sportparken 'vitaler' worden en daarmee 'aantrekkelijker' worden voor inwoners om te sporten en/of bewegen.

Tot slot is er investeringsbudget gereserveerd voor 'investering sportveldverlichting (gemeentelijke sportveldverlichting)'. In 2023 en 2024 wordt conventionele sportveldverlichting (indien gemeentelijk eigendom) vervangen door duurzamere sportveldverlichting.

Onderbouwing keuze instrument

Uit de Verenigingsmonitor over het jaar 2022, uitgevoerd door het Mulier Instituut, blijkt dat 42% van de verenigingen aangeeft dat hun accommodatie 'helemaal niet' of 'enigszins' in goede staat verkeerd⁷⁷. Daarnaast geeft 44% van de verenigingen aan dat men 'helemaal niet' of 'enigszins' 'met (het aantal beschikbare uren in) de huidige accommodatie op de huidige locatie nog jaren vooruit kan'. Tot slot is in de sportvisie opgenomen dat veel sportaccommodaties verouderd zijn en dat investeren nodig is. Dit gaat enerzijds om renovatie en anderzijds om het verduurzamen van sportaccommodaties.

4. Tarieven

Het tarievenbeleid, dat al gehanteerd werd voordat de nieuwe sportvisie 2030 werd opgesteld, is verouderd. Drijver en Partners heeft in opdracht van de gemeente een onderzoek gedaan naar modernisering van het tarievenbeleid⁷⁸. Dit betreft zowel tarievenbeleid voor binnen- als buitensport.

⁷⁶ [Sportvisie 2030 - p.47](#)

⁷⁷ [Vitaliteit sportverenigingen Dordrecht 2022 - uitkomsten verenigingsmonitor Mulier Instituut](#)

⁷⁸ [Onderzoek tarieven sportaccommodaties](#)

Binnensport

Ten opzichte van andere grotere gemeenten en regiogemeenten is het sporthaltarief in de Dordrecht (erg) laag: € 49,70 per uur tot zes maanden huur. Indien een vereniging langer dan zes maanden huurt, ontvangen zij een korting. Drijver en Partners adviseert om dit verlaagde tarief gefaseerd af te bouwen en een uurtarief van € 49,70 te hanteren, ongeacht de lengte van de huurovereenkomst. Voor grotere sporthallen kan een hoger uurtarief worden toegepast, gezien een grotere sporthal in meer sportruimte voorziet en een grotere oppervlakte een hogere kostprijs heeft.

Buitensport

Voor de huur van buitensportvelden wordt geadviseerd om (middels een pilot) een vast seizoenstarief te hanteren voor wedstrijddagen en trainingsgebruik op uurbasis. In het verouderde tarievenbeleid hanteert de gemeente een vast tarief voor hockeyvelden (€ 8.491).

Gezien er bij hockey meerdere typen velden bestaan, wordt geadviseerd om per type veld een ander tarief te rekenen.

Onderbouwing keuze instrument

In de sportvisie is beschreven dat de tarieven verouderd zijn. Uit de Verenigingsmonitor over 2022 blijkt dat 40% van de verenigingen het 'helemaal niet' of 'enigszins' eens is met de stelling 'Zaken als financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie verlopen naar wens en zijn helder'⁷⁹. Oftewel: door verouderd tarievenbeleid en op aangeven van de sportverenigingen dat zaken met betrekking tot huur niet naar wens of helder zijn, gaat de gemeente (specifiek de afdeling sportaccommodaties) aan de slag met het moderniseren van dit tarievenbeleid.

Verwachte bijdrage aan het behalen van de top 10/80%

Hier bespreken we per instrument wat de verwachte bijdrage aan het behalen van de top 10/80% is.

1. Afwegingskaders voor wat betreft sportareaal

Afwegingskaders zijn opgesteld om enerzijds duidelijkheid te verschaffen aan sportverenigingen of renovatie of uitbreiding van hun sportaccommodatie in aanmerking komt voor subsidie. Anderzijds zijn de afwegingskaders opgesteld aangezien 'er meer ambities zijn dan middelen' en de gemeente moet prioriteren. Een afwegingskader als losstaand instrument heeft **geen invloed** op de doelstellingen top 10/80%, maar dient enkel als instrument voor de gemeente om te prioriteren en duidelijkheid en transparantie te verschaffen aan sportverenigingen.

⁷⁹ Vitaliteit sportverenigingen Dordrecht 2022 - uitkomsten verenigingsmonitor Mulier Instituut

2. Regelingen in de vorm van subsidies, bijdragen of personele inzet

Dit instrument kent 1) regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties, 2) overige regelingen sportaccommodaties en 3) regelingen sterke sportverenigingen en sportparticipatie.

Regelingen renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties

Toekomstbestendige en toegankelijke sportaccommodaties zijn een randvoorwaarde om inwoners de mogelijkheid te bieden om te sporten en bewegen. Hierbij gaat het enerzijds om voldoende (veld- of zaal) capaciteit, maar ook om toegankelijkheid voor mensen met een beperking (denk aan rolstoellift). Een toekomstbestendige en toegankelijke sportaccommodatie betekent echter niet dat inwoners ook daadwerkelijk gebruikmaken van de faciliteiten en levert dus een **indirecte bijdrage** aan de doelstellingen. Wel bieden toekomstbestendige en toegankelijke sportaccommodaties mogelijkheden tot een verhoogde sport- en beweegparticipatie. Daarbij is het wel noodzakelijk dat er ook een passend sportaanbod en passende programmering op deze sportaccommodaties aanwezig is.

Regelingen sterke sportverenigingen en sportparticipatie

De regelingen (subsidies) die in het leven geroepen zijn voor het versterken van sportverenigingen en het verhogen van sportparticipatie, dragen potentieel zowel **indirect** als **direct** bij aan de doelstellingen. Bij de regeling 'sterke sportverenigingen' is het enerzijds afhankelijk van wat er met de verleende subsidie gedaan wordt. Indien de subsidie enkel wordt ingezet om vrijwillig kader op te leiden, zal dit de vereniging versterken, maar zullen er niet direct meer mensen gaan sporten of bewegen. Wel kan dit ervoor zorgen dat (potentiële) leden zich langer welkom voelen en niet 'via de achterdeur weer naar buiten gaan'. Dit wordt bevestigd door ervaringen van respondenten die gedeeld zijn tijdens een werkatelier. Of de subsidie 'sterke sportverenigingen' **direct** of **indirect** bijdraagt aan de doelstellingen, is dus afhankelijk van de context van de subsidieaanvraag. Indien de subsidie wordt ingezet om extra en passend sportaanbod te realiseren, kan dit wel **direct bijdragen** aan meer sport- en beweegparticipatie. Bijvoorbeeld, tijdens een van de werkateliers gaf een van de respondenten die gebruikmaakt van deze regeling aan dat onder aanvoering van een professional het ledenbestand met gemiddeld 30% is gegroeid en dat er verbindingen zijn gelegd met andere partners, zoals basisscholen, om te kijken waar ze elkaar kunnen versterken. Het is lastig te achterhalen of de inspanningen van deze professional direct ertoe hebben bijgedragen dat er een groei van het aantal leden gerealiseerd is of dat er andere factoren van invloed waren op deze toename. Dat de professional invloed heeft gehad op deze ledengroei, is niet onwaarschijnlijk of onlogisch.

Daarentegen kunnen werknemers van Team Sport uit de '*Brede Regeling Combinatiefuncties*' een **directe bijdrage** leveren aan meer sport- en beweegparticipatie, afhankelijk van hun werkwijze. De medewerkers van Team Sport voeren het doelgroepenbeleid uit en proberen inwoners op allerlei manieren te motiveren om te gaan sporten en bewegen. Zo maken zij verbindingen in het brede Sociaal Domein (onderwijs, zorg, welzijn, et cetera), waardoor inwoners vanuit andere domeinen in aanraking

komen met sport en bewegen. Daarnaast kunnen medewerkers van Team Sport behoeften ophalen bij specifieke doelgroepen en hier passend sportaanbod voor realiseren. Afhankelijk van de rol van de medewerker van Team Sport, worden er ook verbindingen gemaakt tussen sport en andere beleidsterreinen (coördinerend).

3. Investeringsbudgetten voor vitale sportaccommodaties

De gemeente kent zowel 'ontwikkelbudget vitale sportparken' als 'investering sportveldverlichting (gemeentelijke sportveldverlichting)'. Beide investeringsbudgetten kunnen een **indirecte bijdrage** leveren aan de doelstellingen. Evenals bij beschikbare middelen voor renovatie of uitbreiding voor sportaccommodaties, levert het ontwikkelen van vitale sportparken niet direct een bijdrage aan (meer) sport- en beweegparticipatie. Wel kan een vitaal sportpark uitnodigender zijn voor inwoners om te gaan sporten en bewegen en is daarmee een belangrijke voorwaarde.

Het reserveren van investeringsbudget voor het vervangen van conventionele sportveldverlichting naar een duurzamere sportveldverlichting, levert tevens een **indirecte bijdrage** aan de doelstellingen. Het vervangen van verlichting betekent enerzijds niet dat er méér verlichting komt en daarmee meer mogelijkheden om te sporten en bewegen, maar behoudt dezelfde capaciteit. Anderzijds levert duurzame(re) verlichting op den duur kostenbesparing op. Deze kostenbesparing kan een sportvereniging eventueel doorrekenen in de contributiebijdrage en daarmee sport toegankelijker maken, bijvoorbeeld voor minima. Ook kan een vereniging extra materialen inkopen en/of (gratis) activiteiten organiseren om minima aansluiting te laten vinden bij sport en bewegen.

4. Tarievenbeleid

In de sportvisie staat opgenomen dat het huidige tarievenbeleid verouderd is en de tarieven gemoderniseerd moeten worden. Afhankelijk van de 'nieuwe' tarieven, kan het zijn dat een vereniging meer of minder huurkosten afdraagt aan de gemeente. In het geval van 'minder afdragen' kan een vereniging (net als bij vervangen conventionele sportveldverlichting naar een duurzamere variant) de besparing op huurkosten doorberekenen in de contributiebijdrage en daarmee sport meer toegankelijk maken, bijvoorbeeld voor minima. Het tarievenbeleid levert dus een **indirecte bijdrage** aan de doelstellingen, en een *negatieve bijdrage* indien huurtarieven zullen stijgen.

Instrumenten met een 'groot effect' of met een 'makkelijk en snel effect'

Het is lastig om van een instrument te zeggen of dit een 'groot effect' heeft of een 'makkelijk en snel effect', gezien deze begrippen lastig te definiëren zijn.

Afwegingskaders hebben als effect dat het voor de gemeente en de sportverenigingen inzichtelijk is wanneer de gemeente investeert in sportaccommodaties. Echter, het is lastig om te bepalen of dit een 'groot effect' of 'makkelijk en snel effect' is, gezien een afwegingskader enkel een hulpmiddel is voor het aanbrengen van prioriteiten van de gemeente. Dit geldt ook voor de 'regeling renovatie en/of nieuwbouw sportaccommodaties', 'investeringsbudgetten voor vitale sportaccommodaties' en 'tarievenbeleid': het investeren in sportaccommodaties zal geen 'groot effect' opleveren en geen 'makkelijk en snel effect'. Het investeren in een sportaccommodatie levert niet direct een effect op, en daarmee een mogelijke bijdrage aan de doelstellingen.

Ook voor de regeling 'sterke sportverenigingen en sportparticipatie' is het lastig te bepalen of dit een 'groot effect' heeft of 'een makkelijk en snel effect'. De combinatiefunctionarissen en Stichting MEE vallen onder dit instrument en boeken resultaten, maar of dit te duiden valt onder 'groot effect' of 'makkelijk en snel effect' blijft lastig. Door de inzet van een professional hebben een vereniging een ledengroei van 30% bereikt. Voor de vereniging heeft dit een 'groot effect', maar voor de gemeentelijke doelstellingen (80%) niet. Immers: de gemeente heeft ongeveer 122.000 inwoners. Een groei van 30% in ledenaantal, wat ongeveer neerkomt op enkele honderden leden, levert een minimale stijging op ten opzichte van alle inwoners in de gemeente om de doelstelling van 80% te behalen.

5.2 Beperkt inzicht in bijdrage 'Activiteiten' aan het behalen van de top 10/80 %

Beschikbare activiteiten en verantwoording van de keuze voor deze activiteiten

De definitie 'activiteiten' wordt specifiek in dit onderzoek gehanteerd en dient ter vervanging voor 'hoe willen we dat bereiken?'. Deze 'activiteiten' staan onder elke strategische ambitie benoemd in *hoofdstuk 5* van de sportvisie ('we continueren' en 'aanvullend gaan we o.a.').

Hoe willen we dat o.a. bereiken?⁸⁰

We continueren:

- de inzet van een urban sportregisseur en de programmering op de Cruyff Courts en Krajicek Playground;
- de samenwerking met gebiedsontwikkeling Dordwijkzone en Spoorzone, het speelbeleid, mobiliteitsbeleid en de opgave Groenblauw.

Aanvullend gaan we o.a.:

- een urban sport app (City Legends) starten om te communiceren met jongeren over de sportieve buitenruimte;
- meer communiceren over mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte;
- een traject starten om als partnerstad aan te sluiten bij het Active City model;
- kansrijke voorstellen uit het onderzoek over de sportieve buitenruimte nader uitwerken;
- met de watersportaanbieders een meerjarenplan maken om de potentie van de watersport nog meer te benutten (zowel in sportdeelname als in kwaliteit voorzieningen);
- in het kader van de omgevingsvisie de mogelijkheid onderzoeken om een norm voor sportief bewegen op te nemen.
- de toegankelijkheid van het sporten en bewegen in de openbare ruimte voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.

Onder elk van de zeven strategische ambities staan activiteiten die zouden moeten bijdragen aan de tussendoelen, de strategische ambitie en uiteindelijk aan de doelstellingen. Om de activiteiten hierop te analyseren, is gekeken naar⁸¹:

- Hoe concreet is de activiteit beschreven?
- Ligt de regie voor uitvoering van een activiteit bij de afdeling Sport of zijn er afhankelijkheden met andere afdelingen/stakeholders?
- Dragen de activiteiten direct of indirect bij aan de doelstellingen (top 10/80%)?

Er worden activiteiten gecontinueerd die, voordat deze sportvisie werd vastgesteld, al werden ingezet. Het is echter onduidelijk of deze activiteiten gecontinueerd worden omdat deze tijdens de vorige beleidsperiode positieve resultaten hebben opgeleverd. Ook kan het zijn dat activiteiten niet naar behoren zijn uitgevoerd, en dit niet de gewenste resultaten heeft opgeleverd, of dat dit activiteiten van 'de lange adem' zijn en voortgezet moeten worden om de tot nog toe behaalde resultaten uit te bouwen.

⁸⁰ [Sportvisie 2030 - p.29](#)

⁸¹ Een compleet overzicht van deze analyse is opgenomen in bijlage 5 van dit rapport.

De activiteiten waarbij de afdeling Sport afhankelijk is van andere afdelingen en/of stakeholders⁸² bevinden zich voornamelijk in Programmalijn 1 en nemen logischerwijs meer tijd in beslag. Daarbij dragen de activiteiten waarbij afhankelijkheden met andere afdelingen/stakeholders zijn, veelal indirect bij aan de doelstellingen in de sportvisie. De activiteiten onder Programmalijn 2 hebben ook afhankelijkheden, maar een behoorlijk deel van de activiteiten uit Programmalijn 2 kunnen worden uitgevoerd door Team Sport en zijn minder complex en minder van 'de lange adem'. Dit komt doordat Programmalijn 1 zich met name richt op 'hardware' en Programmalijn 2 op 'sterke sportverenigingen en sportparticipatie'. Ook moet opgemerkt worden dat een aantal activiteiten concreet zijn beschreven, waar andere activiteiten abstract beschreven zijn. Het worden 'activiteiten' genoemd, maar het is soms onduidelijk uit de sportvisie af te lezen wat de gemeente daadwerkelijk gaat doen en of zij dat als afdeling Sport zelf kunnen doen. Daarom is het lastig te zeggen of de activiteiten bijdragen aan de doelstellingen top 10/80%. Het gebrek aan een goed inzicht in de bijdrage hieraan hangt ook samen met het ontbreken van een uitvoeringsplan.

Doelgroepenbeleid

Om meer duidelijkheid te krijgen over de activiteiten en uitvoerbaarheid hiervan, toegespitst op verschillende doelgroepen, hebben we verschillende stakeholders geïnterviewd, en is het doelgroepenbeleid uit de sportvisie en de DIN-modellen⁸³ (Doelen inspanningen netwerk⁸⁴) geanalyseerd. In de sportvisie⁸⁵ wordt in de 'beleidsuitgangspunten sportparticipatie' onderscheid gemaakt tussen de volgende twee 'hoofddoelgroepen' met daaronder de volgende segmentatie:

1. Leeftijd
 - a. Jonge kinderen (0-4 jaar)
 - b. Kinderen (5-12 jaar)
 - c. Jongeren (13-18 jaar)
 - d. Volwassenen (19-64 jaar)
 - e. Volwassenen (65+)
2. Kenmerk
 - a. Mensen met weinig leefgeld
 - b. Mensen met een beperking (lichamelijk en/of geestelijk)
 - c. Mensen met (verhoogd risico op) gezondheidsklachten
 - d. Mensen met een kwetsbare mentale gezondheid

⁸² Zie paragraaf 5.4 van dit rapport voor een verdere toelichting.

⁸³ 231130 DIN - Senioren feedback, DIN Dordrecht Jongste jeugd 0-6 jaar, DIN - Jongeren (versie 16-11-2023 Tim).

⁸⁴ Een DIN is een visualisatie van de samenhang tussen doelen en inspanningen. Het geeft inzicht in hoe een verandering tot stand komt en welke inspanning bijdraagt aan welk doel

⁸⁵ [Sportvisie 2030 - p.24](#)

De DIN-modellen zijn opgesteld voor de volgende doelgroepen, waarbij opgemerkt moet worden dat in alle DIN's aandacht is voor mensen met weinig leefgeld:

1. Jongste jeugd (0-6 jaar)
2. Jongeren (geen leeftijdsgrenzen gespecificeerd)
3. Senioren (geen leeftijdsgrenzen gespecificeerd)

Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat deze DIN-modellen zijn opgesteld vóór het vaststellen van de sportvisie, en dus niet zijn opgesteld op basis van de sportvisie. Dit is ook af te leiden uit het gegeven dat er aanzienlijke verschillen zitten tussen de inhoud van de DIN-modellen en de inhoud van de sportvisie. Het is dus niet met zekerheid te zeggen dat de (uitvoer van de) DIN-modellen bijdragen aan de uitgangspunten in de sportvisie. Er zit tot op zekere hoogte overlap tussen de DIN-modellen en de sportvisie, maar niet voldoende om ze echt goed te laten matchen met wat op papier staat in de sportvisie. Een voorbeeld daarvan is de segmentatie aan de hand van leeftijden. In de sportvisie wordt anders en specifieker gesegmenteerd. Ook worden in de DIN-modellen 'Jongeren' en 'Senioren' geen leeftijden genoemd. Tot slot behoort in de sportvisie een 'Jong Kind' tot de leeftijdsspanne van 0-4 jaar, maar een DIN-model voor 'jongste jeugd' kent een leeftijdsspanne van 0-6 jaar. Het is daardoor onduidelijk aan welke doelgroep uit de sportvisie een DIN-model bijdraagt.

Niet-sporters

In de sportvisie worden de 'niet-sporters' twee keer genoemd. Toch is dit een belangrijke doelgroep, gezien juist deze doelgroep in beweging moet komen om aan de doelstellingen te voldoen. Het kan zijn dat een niet-sporter te plaatsen is in één van de vier 'doelgroepen met een kenmerk', maar er kunnen ook andere motivaties zijn waarom iemand niet sport (bijvoorbeeld geen passend aanbod of andere prioriteiten in het privéleven). Er is dus geen specifieke passage die over de niet-sporter gaat, maar de niet-sporter wordt wel twee keer genoemd in de sportvisie.

Allereerst wordt de niet-sporter genoemd in de tabel in paragraaf 4.1 van de sportvisie, onder de doelgroep jonge kinderen (0-4 jaar), waarin het beleid uiteen is gezet voor deze doelgroep. Er wordt hier enkel genoemd dat 'de directe omgeving van een jong kind cruciaal is in het aanwakkeren of behouden van motivatie om te gaan/blijven sporten.' De gemeente geeft aan dat zij voor deze groep de interventie 'Nijntje Beweegt'⁸⁶ inzet. Dit programma wordt uitgevoerd door één van de buurtsportcoaches. Gymnastiekverenigingen worden gestimuleerd om zich in te zetten voor kinderen

⁸⁶ In het ambtelijk wederhoor heeft de gemeente aangegeven dat er naast Nijntje beweegt nu ook Nijntje op het ijs beschikbaar is in Dordrecht. [Nijntje op het ijs ingezet in Dordrecht](#) Omdat deze informatie na de onderzoeksperiode is aangeleverd maakt het geen onderdeel uit van de analyse in dit rapport.

van 2 t/m 6 jaar. Daarnaast staat in de DIN-modellen opgenomen dat er een sterkere beweegallantie staat, er meer en beter geschoolde begeleiders zijn, er een meer uitdagende omgeving en een breder aanbod bij sportaanbieders is. Nijntje Beweegt en hetgeen genoemd wordt in de DIN-modellen, lijken bij te dragen aan een motiverende omgeving voor een jong kind om te gaan bewegen.

Ook wordt de niet-sporter genoemd in paragraaf 5.1 van de sportvisie: vitaal sportpark. Een vitaal sportpark heeft als doel om ook niet-sport gerelateerde gebruikers uit te nodigen, bijvoorbeeld voor ontmoeting of om doorheen te fietsen. Mogelijkerwijs komt een niet-sporter daardoor in aanraking met (on)georganiseerde sport die plaatsvindt binnen een vitaal sportpark en wordt hij of zij gestimuleerd tot bewegen. Ontwikkelen van (en tot) een vitaal sportpark kan tevens een positieve bijdrage leveren aan de sport- en beweegdeelname van de ongeorganiseerde sporter.

In de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index zijn ook vragen voor niet-sporters opgenomen om inzicht te krijgen in de redenen waarom inwoners niet bewegen en of ze wel graag zouden willen bewegen en wat ze dan overwegen te doen. De gemeente kan deze informatie gebruiken bij het gericht inzetten van activiteiten om inwoners aan het sporten te krijgen. Deze link is op dit moment nog niet expliciet genoemd in relatie tot de in te zetten activiteiten in de sportvisie.

Ongeorganiseerde sporter

Net als de niet-sporter, is ook de ongeorganiseerde sporter lastig te bereiken. Ze zijn immers niet aangesloten bij een sport- of beweegaanbieder waarmee de gemeente in contact staat. COVID-19 heeft een positieve wending gegeven aan het contact met de ongeorganiseerde sporter vanuit de gemeente. Dit omdat de ongeorganiseerde sporter plannen moest indienen om weer te kunnen / mogen sporten. Ook wil de gemeente inzetten op het bouwen van communities van ongeorganiseerde sporters, waarvan de community Urban Sport (ook wel 'Urban Raad' of 'Straatraad') een voorbeeld is. Vanuit Dordt Sport is daarom ook een buurtsportcoach aangesteld die zich specifiek richt op Urban Sports. In hoofdstuk 5.6 staat dat de gemeente de wensen en behoeften, met behulp van deze buurtsportcoach, beter in beeld wil brengen door écht met deze doelgroep in contact te blijven.

In hoofdstuk 3.1 van de sportvisie staat dat de gemeente de ongeorganiseerde sporter wil faciliteren door de fysieke ruimte (bijvoorbeeld Vitaal Sportpark) naar wens en behoefte in te richten en bijvoorbeeld via data over sportdeelname en sportbehoeften. Ook zijn er financiële middelen beschikbaar voor de ongeorganiseerde sporter voor het opstarten van sportstimuleringsactiviteiten (via Lokaal Sportakkoord).

Zoals in de vorige paragraaf ('niet-sporter') al benoemd, wordt de ongeorganiseerde sporter verder in de Sportvisie genoemd in hoofdstuk 5.1: vitaal sportpark. In hoofdstuk 5.2 (de openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt) is een specifiek tussendoel opgenomen voor de Urban Sporter: 'in 2026 zijn tenminste 400 'nieuwe' jongeren geactiveerd om de sportieve ruimte te gebruiken voor urban sport'.

Om deze Urban Sporter te faciliteren zodat deze 'meer en sportief gebruik maakt van de openbare leefruimte' staat als activiteit opgenomen dat er een 'urban sportregisseur wordt ingezet' en dat er een 'Urban Sport App (City Legends) wordt gestart om te communiceren met jongeren over de sportieve buitenruimte'. Om, buiten de Urban Sporter om, meer mensen te laten sporten en bewegen in de openbare ruimte, is als activiteit opgenomen dat er wordt gezorgd voor 'meer programmering op de Cruyff Courts en Krajicek Playgrounds'.

Commerciële sportaanbieders

Commerciële sportaanbieders spelen een grote rol in het in beweging brengen van inwoners. In Nederland zijn bijvoorbeeld al meer dan 3 miljoen mensen ingeschreven bij een sportschool. Anders dan traditionele sportverenigingen, kunnen commerciële sportaanbieders beter en flexibeler inspelen op maatschappelijke trends. In de Sportvisie staat dan ook opgenomen (hoofdstuk 2.7) dat commerciële sportaanbieders als 'belangrijke speler in de sportsector' worden gezien. Ook in hoofdstuk 5.6 (sport- en beweegaanbieders zijn vitaal) worden commerciële sportaanbieders genoemd als een organisatievorm waarmee rekening wordt gehouden. Echter, van de 4 tussendoelen zijn er 3 specifiek geformuleerd voor sportverenigingen. Enige tussendoel dat (mede) gaat over commerciële sportaanbieders, is dat zij moeten voldoen aan de basiseisen sociaal veilige sport.

Uit de gesprekken die voor dit onderzoek gevoerd zijn blijkt dat de commerciële sportaanbieders in Dordrecht worden vertegenwoordigd door Platform Ondernemende Sportaanbieders (kortweg: POS). Het contact met de individuele commerciële sportaanbieders wordt onderhouden door afdeling Sport, de afdeling Dordt Onderneemt en de POS tezamen. Grootste probleem dat naar voren komt tijdens dit contact is (het gebrek aan) ruimte. In de Sportvisie (hoofdstuk 2.7) staat opgenomen dat een eerste stap om dit 'ruimtelijke issue' te tackelen het maken van een ruimtelijke inventarisatie is.

De gemeente heeft het initiatief genomen om een loket op te richten, vanuit Team Sport en Dordt Onderneemt samen⁸⁷, wat als 'centraal contactpunt' geldt. Hier kunnen commerciële sportaanbieders terecht met hun vragen. Daarnaast hebben POS en Dordt Onderneemt, om krachten te bundelen, een platform opgezet. Een aantal keren per jaar wordt er vanuit dit platform een bijeenkomst georganiseerd waarbij actuele onderwerpen aan de orde komen en samenwerkingen worden opgezet.

Toch is het contact vanuit de gemeente met de verenigingen intensiever, omdat er een Verenigingsmonitor is, de verenigingen gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen en verenigingen

⁸⁷ [Contact Dordt Onderneemt - Dordrecht](#)

geen commercieel oogpunt hebben. Voor verenigingen zijn er ook meer subsidiemogelijkheden dan voor commerciële sportaanbieders. Toch kunnen commerciële sportaanbieders (via de POS) zich aansluiten bij het Lokaal Sport- en Beweegakkoord en een subsidieaanvraag doen, mits ze samenwerking zoeken met sportverenigingen. Ook kunnen ze jaarlijks €300,- aanvragen om een activiteit op te zetten. Dat de gemeente sportverenigingen meer ondersteunt dan commerciële sportaanbieders, blijkt ook uit het feit dat de gemeentelijke voorkeur is om padelbanen in eerste instantie bij sportverenigingen te realiseren in plaats van uit commerciële sportaanbieders.

Erkende interventies

Kenniscentrum Sport & Bewegen⁸⁸ is een (onafhankelijk) instituut dat interventies beoordeelt en eventueel benoemt tot 'erkende interventie'. Deze erkenning wordt gegeven wanneer de interventie bewezen bijdraagt aan het doel van de interventie en er verantwoording afgelegd kan worden over het effect. Logischerwijs kan ervan uit worden gegaan dat deze interventies ook zijn meerwaarde hebben wanneer ze worden ingezet in Dordrecht. De interventies die hieronder beschreven worden, worden tot uitvoer gebracht onder leiding van een buurtsportcoach van Team Sport. Ze staan niet beschreven in de sportvisie maar in de gesprekken die gevoerd zijn in het kader van dit onderzoek is deze informatie mondeling en vervolgens schriftelijk gedeeld.

Hieronder staan drie erkende interventies beschreven die in de gemeente Dordrecht worden ingezet:

1. LifeGoals⁸⁹

LifeGoals is een erkende interventie, waarbij mensen in een sociaal kwetsbare positie door middel van sporten en bewegen (weer) onderdeel van de maatschappij zijn. Ook in Dordrecht draait deze interventie, met succes. Er ligt een duidelijk (uitvoerings)plan om deze interventie op lokaal niveau te laten slagen, waar een werknemer van Team Sport de kartrekker is. Ook wordt de voortgang van dit project scherp gemonitord en is er een krachtig, lokaal netwerk (o.a. GGZ en 'Wij voor de Jeugd') opgetuigd.

2. Nijntje Beweegt⁹⁰

Nijntje Beweegt is een erkende interventie, mede-ontwikkeld door de KNGU, die wordt ingezet door gymnastiekverenigingen, maar bijvoorbeeld ook binnen een kinderopvang, een andere sportaanbieder (bijvoorbeeld dansschool OKK Dordrecht) of een maatschappelijke instelling. Kinderen tussen de 2 en 6

⁸⁸ [Over ons - Kenniscentrum Sport en Bewegen](#)

⁸⁹ [De Life Goals Aanpak – Kenniscentrum Sport en Bewegen](#)

⁹⁰ [Bewegen met nijntje – Kenniscentrum Sport en Bewegen](#)

jaar kunnen meedoen aan een serie beweeglessen, waarmee aan motorische vaardigheden wordt gewerkt. Op basis van wetenschappelijk onderzoek is het programma Nijntje Beweegt opgesteld. Het programma draagt enerzijds bij aan de motorische ontwikkeling van een kind en anderzijds aan zelfvertrouwen en daarmee aan (meer) sportparticipatie.

3. SportMEE⁹¹

SportMEE is een erkende interventie die wordt uitgevoerd door een sportconsulent van Team Sport en focust zich op mensen met een beperking in de leeftijd van 2 tot 100 jaar die niet-zelfredzaam zijn. Doel van de interventie is om sportparticipatie van mensen met een beperking te vergroten, doordat ze na de individuele ondersteuning door SportMEE lid worden van een sportvereniging of op een andere manier minimaal één keer per week structureel gaan bewegen.

Aangepast sporten

In een aantal gesprekken gevoerd in het kader van dit onderzoek is aangepast sporten besproken. In de sportvisie wordt voor 'aangepast sporten' geen segmentatie gemaakt naar leeftijd, terwijl kinderen met een beperking andere behoeften hebben dan volwassenen of ouderen met een beperking. Wel wordt in de sportvisie genoemd dat er met lokale welzijns- en zorgpartners allianties worden gevormd met sportaanbieders. Ook zal een doelgroep naar eigen ervaringen en wensen/behoeften worden gevraagd. Dit betekent dat het doelgroepenbeleid voor een specifieke leeftijdsspanne niet altijd matcht met de wensen/behoeften van mensen met een beperking.

Het is voor inwoners prettig om op korte afstand in de eigen woonomgeving te kunnen sporten. Voor mensen met een beperking blijkt dit in de praktijk niet altijd mogelijk. Vanwege zowel toegankelijkheid van accommodaties als sportaanbod en de omvang van de doelgroep, wordt 'aangepast sporten' naast lokaal vaak ook regionaal opgezet en uitgevoerd. Echter, dit betekent dat sommige mensen met een beperking niet kunnen sporten of bewegen, terwijl ze dit wel graag zouden willen. Uit de interviews blijkt namelijk dat een deel van de respondenten een probleem signaleert op dit vlak. Bij het inrichten van het sportaanbod met een beperking wordt onvoldoende rekening gehouden met bijvoorbeeld de beperking in energie die deze doelgroep heeft. Als je een beperkte hoeveelheid energie hebt, kan het zijn dat deze energie al op is door het reizen naar het regionale aanbod, waardoor vervolgens sporten niet haalbaar is. Ook zijn de vervoersmogelijkheden naar regionale sport niet optimaal wegens onder andere beperkte toegankelijkheid en kosten. Ook blijkt uit de interviews dat het aanbod van verschillende sporten beperkt is en het verkrijgen van hulpmiddelen die mogelijk nodig zijn voor het uitvoeren van een bepaalde sport ingewikkeld of in sommige gevallen zelfs niet mogelijk is.

⁹¹ [SportMEE – Kenniscentrum Sport en Bewegen](#)

De inzet van een consulent van MEE, ingehuurd door de afdeling sport, lijkt wel effect te sorteren voor het toeleiden van mensen met een beperking naar een sport die bij hen past. Uit de werkateliers bleek dat er al veel mensen door deze consulent zijn geholpen en dat er onder andere een G-team bij een sportvereniging is opgezet.

Sport- en beweegloket

Voor stakeholders in Dordrecht is een Sport- en beweegloket opgezet⁹². Dit houdt in dat sport- en beweegaanbieders en (maatschappelijke) instellingen een centraal aanspreekpunt hebben voor al hun sport- en beweegvragen. Dit aanspreekpunt is de sportregisseur die voor het gebied waarin de sportaanbieder gevestigd is verantwoordelijk is. De sportregisseur van Dordt Sport brengt de vragen in kaart en koppelt hier vervolgens de juiste ondersteuning aan.

Sport en bewegen voor minima

Tot slot zijn er minima waarvoor de Dordtpas⁹³ beschikbaar is. Inwoners die van minimale financiële middelen leven, kunnen met korting of gratis deelnemen aan verschillende culturele en sportieve activiteiten. Toch valt een bepaalde doelgroep hiermee buiten de boot: de doelgroep die meer verdient dan 'mag' om in aanmerking te komen voor de Dordtpas, maar toch minimale financiële mogelijkheden heeft⁹⁴. Deze doelgroep dient keuzes te maken, waarbij een andere keuze dan sport tot de mogelijkheden behoort. De DordtPas is niet als activiteit opgenomen in de sportvisie, maar komt voort uit het bredere sociaal domein van de gemeente. In de werksessies is deze pas wel naar voren gekomen als een middel om sport te stimuleren en bij te dragen aan het bereiken van de doelen in de sportvisie.

Verwachte bijdrage activiteiten aan het behalen van de top 10/80%

Evenals bij de analyse op de instrumenten en de verwachte bijdrage aan het behalen van de top 10/80%, dragen de meeste activiteiten onder Programmalijn 1 **indirect** bij aan de doelstellingen. Daarentegen kunnen de activiteiten onder Programmalijn 2 **direct** bijdragen aan de doelstellingen, mits deze goed worden uitgewerkt en uitgevoerd. Onder de activiteiten in de sportvisie moeten concrete uitvoeringsplannen worden opgesteld. Dat is nu niet gebeurd, daarom kan niet goed bepaald worden welke bijdrage de huidige activiteiten leveren aan het behalen van de doelen uit de sportvisie. Er wordt een bijdrage verwacht, maar inschatten of dit voldoende is om de doelen te behalen is niet mogelijk.

⁹² PvA - Sport en beweegloket Dordrecht.

⁹³ [Alles over Sporttegoed - Dordtpas](#)

⁹⁴ In het door de raad vastgestelde "Actieplan meer Dordtse kinderen sporten en bewegen" is de inkomensgrens voor kinderen om in aanmerking te komen voor dit tegoed voor de jaren 2024-2026 verruimd naar de doelgroep 140-170% van het sociaal minimum. [Actieplan meer Dordtse kinderen sporten en bewegen](#)

De tijdspanne/snelheid waarmee activiteiten tot uitvoer gebracht kunnen worden, zijn deels afhankelijk van andere afdelingen/stakeholders. Activiteiten waarbij de afdeling Sport volledig de regie heeft, kunnen logischerwijs sneller ontplooid worden. Toch biedt de afhankelijkheid ten aanzien van andere afdelingen binnen de gemeente ook kansen om sport en bewegen 'in te bedden' in het bredere sociaal en fysiek domein. Zo komt bijvoorbeeld de nieuwe programmaleider van Programmalijn 2 vanuit een aanpalende beleidsafdeling over naar de afdeling Sport. Hierover is door de gemeente in een gesprek aangegeven dat dit een bewuste keuze is geweest om de link tussen sport en andere beleidsterreinen te versterken.

Een ander 'voordeel' dat voortkomt uit de afhankelijkheid van de afdeling Sport ten aanzien van stakeholders, is dat een betreffende stakeholder onderdeel wordt van een activiteit, wat een gevoel van 'eigenaarschap' oplevert. 'Eigenaarschap' kan weer leiden tot autonomie en daardoor een sterke verantwoordelijkheid voelen om een activiteit te laten slagen.

Erkende interventies

De erkende interventies (door Kenniscentrum Sport & Bewegen), onder andere LifeGoals, Nijntje Beweegt en SportMEE, die Team Sport tot uitvoer brengt, dragen logischerwijs ook in het Dordtse bij aan sport- en beweegparticipatie. De interventies zijn niet voor niets erkend. Harde cijfers waaruit een verhoogde sport- en beweegparticipatie in Dordrecht blijkt door de inzet van deze interventies, zijn er (nog) niet.

DIN-modellen en doelgroepenbeleid

Het is lastig om de doelgroepen van de DIN-modellen te koppelen aan het doelgroepenbeleid uit de sportvisie, gezien de doelgroepen qua leeftijd niet met elkaar overeenkomen. En de DIN-modellen zijn opgesteld vóórdat de sportvisie werd vastgesteld. Desondanks lijkt het niet aannemelijk dat de DIN-modellen niet zouden bijdragen aan verhoogde sport- en beweegparticipatie van specifieke doelgroepen. Enkel het koppelen van activiteiten uit de DIN-modellen aan een specifieke doelgroep uit het doelgroepenbeleid van de sportvisie is lastig.

VSG-verkiezing en de inzet op de doelen

Op 26 september 2024 heeft de verkiezing voor 'Sportgemeente van het jaar 2023/2024' plaatsgevonden. Dit is een verkiezing die is georganiseerd door de Vereniging Sport en Gemeenten (kortweg: VSG)⁹⁵ en waarvoor gemeenten zichzelf moeten aanmelden. De gemeente Dordrecht heeft

⁹⁵ Vereniging Sport en Gemeenten ondersteunt gemeenten bij de integrale vormgeving, ontwikkeling en uitvoering van sportbeleid en accommodatievraagstukken. [Vereniging Sport en Gemeenten » Wie zijn wij](#)

zichzelf aangemeld als kandidaat voor deze verkiezing. In de aanmelding⁹⁶ heeft de gemeente haar visie op lokaal sport- en beweegbeleid én hoe zij dit in praktijk vorm en inhoud geven met de hele gemeente moeten delen. Thema's als 'inclusief sporten', 'passend sportaanbod', 'lokaal netwerk' en 'vitale sportaccommodaties' passeren de revue. Daarnaast gebruikt de VSG gegevens uit landelijke databases om inzicht te krijgen in inkomsten/uitgaven aan sport, aantallen sportaccommodaties, percentage inwoners dat sport en voldoet aan de beweegrichtlijn en percentage lidmaatschap georganiseerde sport. De sportiefste gemeente wordt gekozen door een speciale beoordelingscommissie die op werkbezoek komt. De gemeenten Dordrecht, Haarlem, Venray en Vught zijn de vier genomineerden voor de sportiefste gemeente van het jaar 2023/2024.

Uit de informatie die de gemeente heeft ingediend om zich aan te melden blijkt het volgende met betrekking tot de inzet die geleverd wordt voor de sportvisie: Om 'iedereen mee te laten doen (kansengelijkheid)' worden verschillende interventies ingezet, wordt maatwerk geboden, is er aandacht voor verschillende doelgroepen en worden er lokale verbindingen gelegd die domein overstijgend zijn. Bij de 'ondersteuning sportaanbieders' spelen de sportregisseurs een grote rol als centraal contactpersoon (zij zijn het Sport- en beweegloket van de gemeente), wat goed werkt. Daarnaast wordt, in samenwerking met Mulier Instituut, om de twee jaar een Verenigingsmonitor uitgezet om inzichtelijk te maken hoe vitaal de sportverenigingen zijn. En er zijn diverse lokale financiële ondersteuningsmogelijkheden aan de sportverenigingen geboden, zo ook voor de 'sport en energiecrisis', waarbij financiële mogelijkheden zijn geboden aan de sportverenigingen, maar ook hulpmiddelen (energie- en duurzaamheidsscan) beschikbaar zijn gesteld om de energiehuishouding (beter) in kaart te brengen.

Daarnaast is er tegelijkertijd een verkiezing voor 'beste initiatief op sport- en beweegbeleid' georganiseerd door VSG. Ook om deze prijs in de wacht te slepen, konden gemeenten zelf een initiatief indienen. Voor deze prijs zijn de gemeenten Dordrecht, Haarlem, Maastricht en Vught genomineerd. De gemeente Dordrecht heeft het initiatief 'Vaardig in bewegen & gezonde leefstijl op school' ingediend. Dit initiatief is uitgevoerd bij basisschool IKC Wereldwijzer. Naast basisonderwijs, zit hier ook een kinderdagverblijf. Op IKC Wereldwijzer is bewegingsonderwijs geïntensiveerd, zijn motorische vaardigheden gemeten met de MQ-scan en is vanuit de JOGG-methode gezond ontbijten gepromoot. De JOGG-aanpak zorgt voor een gezondere leefomgeving van 2,4 miljoen kinderen en jongeren. Dat blijkt uit wetenschappelijke onderzoeken van het Mulier Instituut, Amsterdam UMC en Erasmus MC⁹⁷.

⁹⁶ Verkiezing Sportgemeente van het jaar 2023 2024 aanmelding Dordrecht.

⁹⁷ [Aanpak JOGG zorgt voor gezondere leefomgeving van 2,4 miljoen kinderen](#)

Activiteiten met een 'groot effect' en/of met een 'makkelijk en snel effect'

Net als bij de instrumenten, is het lastig te zeggen welke activiteiten een 'groot effect' of een 'makkelijk en snel effect' bereiken. Dat de activiteiten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen, lijkt aannemelijk. De erkende interventies die worden ingezet door de buurtsportcoaches/ sportconsulenten van Team Sport zijn wetenschappelijk onderbouwd. Er mag vanuit worden gegaan dat de interventies zorgvuldig worden uitgevoerd. Of deze interventies een 'groot effect' of een 'makkelijk en snel effect' opleveren, is lastig te zeggen. Omdat we onvoldoende inzicht hebben in de overige activiteiten van de gemeente door ontbrekende uitvoeringsplannen, kunnen we uitsluitend iets zeggen over de hierboven beschreven activiteiten.

5.3 Eerste resultaten sportvisie zichtbaar

De sportvisie loopt in 2030 ten einde. De tussendoelen dienen pas behaald te zijn in 2026. Toch zijn er al enkele resultaten zichtbaar door de inzet van instrumenten en activiteiten. Zie hiervoor bijlage 4 van deze rapportage. Hieronder een greep uit de voorlopige resultaten:

- Door de subsidieregeling 'professionaliseren' heeft een aantal verenigingen die daarop ingezet hebben met een professional, een ledengroei gezien van 30%. De verenigingen hebben gezamenlijk een subsidieaanvraag ingediend en gebruikgemaakt van een professional. Voor de verenigingen was dit 'noodzakelijk', gezien er minder leden waren dan gewenst, waardoor kosten van accommodatie relatief hoog lagen. De professional heeft er mede zorg voor gedragen dat er veel contacten zijn gelegd met bijvoorbeeld onderwijs en wijkfeesten door het aanbieden van een training met een groep jongeren vanuit de verenigingen. Niet elke vereniging die samen deze professional heeft ingezet, heeft evenveel geprofiteerd van deze inspanningen, wat mede te maken kan hebben met de vitaliteit van een vereniging. Naast deze verenigingen, hebben vijf andere verenigingen een aanvraag ingediend en toegekend gekregen ter professionalisering van hun vereniging.
- In april 2024 heeft er weer een meting plaatsgevonden voor de NOC*NSF Lokale Sportdeelname Index onder inwoners van Dordrecht. Hier komt uit naar voren dat bijvoorbeeld gebruikers de binnen- en buitensportaccommodaties met een 8,1 beoordelen (streven 8,0). De totale sportdeelname is gestegen naar 70%. Op de doelstelling '80% van de kinderen scoort gemiddeld of goed op motoriek (gemeten met de MQ-scan)' wordt momenteel een percentage van 73% bereikt.
- De gemeente Dordrecht is door de VSG verkozen tot 'sportiefste gemeente van Nederland 2023-2024'. Dit is een klinkend resultaat, dat ook veel aandacht oplevert voor de sportvisie en motivatie om de inzet te continueren. Echter, deze VSG-verkiezing is op basis van aanmelding op eigen initiatief en zegt in beperkte mate iets over de ambitie om in de top 10 sportiefste gemeenten te komen. Die top 10- normering is gebaseerd op de in 2020 door Atlas Research opgestelde sportatlas voor gemeenten. In tegenstelling tot de VSG-verkiezing, gaat de Atlas uit van

kwantitatieve data uit een groot aantal bronnen en kunnen gemeenten zichzelf niet verkiesbaar stellen. Dit is een wezenlijk verschil met de verkiezing die de VSG organiseert.

- Het tarievenbeleid dat geharmoniseerd moet worden, heeft vertraging opgelopen. Dit is medegedeeld in een raadsinformatiebrief. Dit kwam doordat de afdeling Sportaccommodaties die dit oppakt in 2023 te weinig mankracht had, en de regie niet bij de afdeling Sport ligt.
- In het sportbeleid staat opgenomen dat binnen- en buitensportaccommodaties een kwaliteitsimpuls moeten krijgen. De gemeente is inmiddels begonnen met het vervangen van conventionele sportveldverlichting door LED-verlichting.
- Ondersteuning die geboden wordt door de sportadviseur voor mensen met een beperking en/of afstand tot sport en dat er op basis van een individuele vraag van een inwoner een G-team is ontstaan bij een vereniging.
- De verbinding met het bredere sociaal domein is en wordt beter gelegd (Dordtpas, LifeGoals, SportMEE, et cetera).

Wat verder opvalt, is dat sommige activiteiten (hoofdstuk 5) niet direct te linken zijn aan één van de tussendoelen per strategische ambitie. Hierdoor is het onduidelijk waarom de activiteit wordt ingezet. Ook het ontbreken van uitvoeringsplannen per medewerker van Team Sport maakt het lastig om de vertaalslag van beleid naar uitvoer te analyseren en de daaropvolgende resultaten.

5.4 Belemmeringen aanwezig bij de inzet van instrumenten en activiteiten

Meer ambities dan middelen

In de sportvisie staat opgenomen dat de gemeente moet prioriteren aangezien er 'meer ambities dan middelen' zijn. Met middelen worden zowel financiële als personele middelen bedoeld. In paragraaf 3.4 is dit uitgebreid beschreven.

Subsidies

Voor de regelingen (subsidies) die de gemeente aanbiedt, geldt enerzijds een eigen bijdrage van de verenigingen en anderzijds is er een subsidieplafond ingesteld. Het is dus afhankelijk van de financiën van stakeholders of er überhaupt een subsidieaanvraag ingediend kan worden, en daarbij moet 'de pot niet leeg zijn'. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor het indienen van een subsidieaanvraag bij stakeholders en wordt het proces van aanvragen als tijdrovend en gecompliceerd ervaren. De gemeente is dus afhankelijk van de stakeholders of er überhaupt subsidieaanvragen worden ingediend.

Ontbreken uitvoeringsplannen Team Sport

Met medewerkers van Team Sport worden de (buurt)sportcoaches, sportregisseurs, sportconsulenten en talentcoaches bedoeld. In de sportvisie staan verschillende tussendoelen en activiteiten opgenomen. Een deel van de activiteiten (met name de activiteiten onder de strategische ambities 'de jeugd is de sportiefste van Nederland', 'iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen' en 'sport- en

beweegaanbieders zijn vitaal') worden door medewerkers van Team Sport uitgevoerd. Echter, de uitvoeringsplannen die daarbij horen ontbreken. Ook blijkt uit dit onderzoek dat activiteiten van Team Sport niet altijd voortkomen uit en daarmee bijdragen aan beleidsdoelstellingen van de sportvisie. Hierdoor is het lastig om aan te tonen in hoeverre hun werkzaamheden bijdragen aan de beleidsdoelstellingen.

Afhankelijkheid van andere afdelingen/stakeholders

De activiteiten zijn opgesteld op basis van de lokale opgave(n) die de gemeente heeft. Een deel van de activiteiten kan direct door de afdeling Sport worden ontplooid, in het overige deel van de activiteiten zit een (sterke) afhankelijkheid van andere gemeentelijke afdelingen/ domeinen. Deze afhankelijkheid is ook gesignaleerd en besproken in de interviews. In bijlage 5 is in de zesde kolom de afhankelijkheid van de afdeling Sport bij een bepaalde 'activiteit' ten opzichte van andere afdelingen en/of stakeholders beschreven. Voor het uitvoering geven van activiteiten in de sportvisie kan afhankelijkheid van andere afdelingen zowel positief als negatief zijn. Negatief is dat uitvoering van een activiteit waarschijnlijk langer duurt dan wanneer de regie bij de afdeling Sport ligt. Positief is dat sport geïntegreerd wordt binnen andere afdelingen/beleidsterreinen.

Wat opvalt, is dat de activiteiten onder Programmalijn 1 en 2 veel afhankelijkheden bevatten en dat team sport vooral bij Programmalijn 1 de regie vaak niet in eigen handen heeft, maar deze bij een andere partij ligt. De inhoud van deze Programmalijn gaat over sportaccommodaties en leefomgeving (hardware: sportparken, openbare leefruimte en (binnen)sportaccommodaties), waarbij de afdeling Sport met name afhankelijk is van de afdeling Sportaccommodaties, Ruimtelijke Ontwikkeling en de sportverenigingen. In Programmalijn 2 ligt de regie meestal wel bij team sport, maar is er toch in bepaalde mate een afhankelijkheid van andere partijen, bijvoorbeeld van het onderwijs, de kinderopvang, sportaanbieders, de GGD etc.

Abstract beschreven activiteiten

De mate waarin een activiteit concreet of abstract beschreven is, zegt niets over of deze activiteit direct of indirect bijdraagt aan de gestelde tussendoelen per strategische ambitie. Een activiteit als *'meer communiceren over mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte'* is een vrij concreet beschreven activiteit, maar *'meer communiceren'* leidt niet direct tot meer Dordtenaren die sportief bewegen. Een ander voorbeeld is de activiteit *'de inzet van een urban sportregisseur en de programmering op de Cruyff Courts'* is tevens een redelijk concrete activiteit, maar levert niet direct meer Dordtenaren in beweging op. Door uitvoeringsplannen onder de gemeentelijke 'activiteiten' te hangen, wordt het duidelijker wat er precies bedoeld wordt met een activiteit zoals opgenomen in de sportvisie. Immers: *'meer communiceren'* en *'de inzet van een urban sportregisseur en programmering op Cruyff Courts'* is een concrete beschrijving van wat de gemeente wil om een specifieke strategische ambitie te behalen. Echter, dit zegt niets over hoe de gemeente gaat communiceren en wat de urban sportregisseur precies gaat doen om te zorgen voor programmering op de Cruyff Courts. Daarvoor is een uitvoeringsplan nodig.

6. Informatievoorziening aan en rol van de Raad

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen beantwoord:

6. In welke vorm en hoe vaak wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten die zijn opgenomen in de sportvisie? Is dit tijdig, juist en volledig?
7. Hoe is de gemeenteraad in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen? Heeft de raad die vervuld?
8. Hoe is de input die gegeven is door de politieke partijen meegenomen in de sportvisie?

Kernbevindingen “Informatievoorziening aan en rol van de Raad”

De raad is in een vroeg stadium en in voldoende mate betrokken bij het opstellen van de sportvisie. Ze hebben de sportvisie unaniem aangenomen maar spreken desondanks ook zorgen uit, bijvoorbeeld op het gebied van beschikbare financiën, hun invloed op het uitvoeringsplan en de aandacht voor kwetsbare doelgroepen. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt wanneer de raad geïnformeerd wordt over de voortgang en welke vraagstukken aan de raad worden voorgelegd voor besluitvorming. Dit gebeurt in de meeste gevallen tijdig, maar niet altijd. De raad geeft aan behoefte te hebben aan meer informatie dan nu door het college verstrekt wordt, met name op het gebied van financiën en de uitvoeringsplannen, om hun kaderstellende en controlerende rol in te kunnen vullen. Echter, er zijn geen vragen gesteld naar aanleiding van de raadsinformatiebrief waarin het college gerapporteerd heeft over de voortgang van de sportvisie.

6.1 Raad staat achter sportvisie en totstandkoming maar heeft ook zorgen

In paragraaf 3.1 en 3.5 hebben we al beschreven hoe de gemeente is gekomen tot de sportvisie en hoe de betrokkenheid van andere partners hierbij was ingericht. In deze paragraaf zoomen we specifiek in op de betrokkenheid van de raad bij het opstellen en vaststellen van de sportvisie en de kaderstellende rol die de raad daarbij heeft gehad en nog heeft na het vaststellen van de visie.

De raad is in een vroeg stadium betrokken bij de ontwikkeling van de sportvisie, aangezien de huidige sportvisie vorm heeft gekregen naar aanleiding van een amendement⁹⁸, ingediend en aangenomen bij de raadsbehandeling van het raadsvoorstel⁹⁹ voor het programma sportparken 2022-2030¹⁰⁰. Na het

⁹⁸ [A1A - Amendement programma sportparken](#)

⁹⁹ [Raadsvoorstel Programma Sportparken 2022-2030](#)

¹⁰⁰ [Programma Sportparken 2022-2030](#)

aannemen van dit amendement is de gemeente aan de slag gegaan met het opstellen van de Sportvisie 2030. De raad is op de hoogte gehouden via twee raadsinformatiebrieven¹⁰¹ alvorens via een werkbezoek¹⁰², twee beeldvormende vergaderingen¹⁰³ en een oordeelsvormende¹⁰⁴ vergadering in de besluitvormende vergadering te besluiten de sportvisie met een amendement¹⁰⁵ unaniem aan te nemen¹⁰⁶.

In het hierboven beschreven proces zijn er door raadsfracties op verschillende momenten (technische) vragen aan het college gesteld die zijn beantwoord via een memo¹⁰⁷. Ook zijn er in de verschillende vergaderingen veel vragen gesteld aan het college die de volle breedte van de sportvisie bestreken. Daarnaast is er een motie aangenomen waarbij de raad het college verzoekt indien verplaatsing van één of meerdere sportverenigingen nodig wordt geacht of wanneer er sprake is van andere impact op het sportareaal of op de ambities uit de sportvisie dit expliciet in een vroegtijdig stadium in een voorstel aan de raad voor te leggen waarbij de afwegingen en de compensatie voor de betreffende vereniging moet worden opgenomen.¹⁰⁸ Er waren nog andere moties¹⁰⁹, maar die zijn teruggetrokken gedurende de vergadering omdat de vragen voldoende beantwoord waren door het college volgens de indieners van de moties.

Zoals gezegd is de raad unaniem akkoord gegaan met de sportvisie. In de besluitvormende vergadering waarin dit besluit genomen werd, zijn er door de raadsleden nog wel zorgen uitgesproken. Deze zorgen liggen met name op de volgende onderwerpen:

- Het mogelijk botsen met aanpalend beleid, o.a. gebiedsontwikkeling.
- De financiën, o.a. de beperkte budgetten, een gebrek aan overzicht en inzicht in de beschikbare middelen.
- Het uitvoeringsplan, o.a. de invloed die de raad erop heeft, wanneer dit plan met de raad wordt gedeeld.
- De consequenties voor de verenigingen.
- Het tijdsplan.
- De communicatie naar sportbedrijven.

¹⁰¹ [RIB Voortgang Programma Sportparken 2022-2030 en VHP](#) en [RIB Actualisatie sportbeleid](#)

¹⁰² [Werkbezoek sportaccommodatie Deetos Snel en kennismaking leden Sportraad - Actualisatie Sportbeleid](#)

¹⁰³ [Rondetafelgesprek op 21 maart 2023](#) en [technische briefing op 28 maart 2023](#)

¹⁰⁴ [Oordeelsvormende commissie Sportvisie 2030](#)

¹⁰⁵ [A1 - Amendement Laat de Sportvisie over sport gaan](#)

¹⁰⁶ [Besluitvormende vergadering Sportvisie 2030](#)

¹⁰⁷ [Beantwoording technische vragen CDA](#), [Beantwoording technische vragen VSP](#), [Beantwoording technische vragen Fractie van Waardhuizen](#)

¹⁰⁸ [M4 Motie Verenigingen centraal in Dordt](#)

¹⁰⁹ [M5 Motie Een ambitieus plan is slecht haalbaar met voldoende financiële middelen](#) en [M6 Motie Een probleem is geen probleem als het wordt opgelost](#)

- De aandacht voor kwetsbare groepen.
- De mogelijke clustering van sportverenigingen.
- De beschikbare zaalruimte.
- De toegankelijkheid van sportaccommodaties en sportieve buitenruimte.

In het gesprek met een afvaardiging van de raad in het kader van dit onderzoek, wordt door de aanwezige raadsleden aangegeven dat men inderdaad achter de ambitieuze insteek van de sportvisie staat. De aandacht voor sport is belangrijk omdat sporten goed is voor de inwoners van de gemeente. Ook geven de aanwezige raadsleden aan dat zij vinden dat er voldoende gedaan is met de input van de raad bij de totstandkoming van de sportvisie. Hun zorg ligt met name op het gebied van de invulling en de uitwerking van de sportvisie. Hier wordt in de volgende paragraaf op ingegaan.

6.2 Raad kan controlerende rol onvoldoende vervullen

In de vastgestelde sportvisie zijn een aantal duidelijke momenten opgenomen waarop het college bij de raad moet komen om bepaalde besluiten aan de raad voor te leggen. Het gaat hierbij onder andere om besluiten over:

- het inzetten van gereserveerde middelen voor sport uit "Politiek Akkoord Sport + reservering begroting 2022", "Agenda 2030: Dordwijkzone (Stadspark XXL)" en "Overige lokale budgetten"¹¹⁰;
- het inzetten van het afwegingskader capaciteit buitensport als de bovengrens wordt bereikt en hierdoor een financieringsvoorstel ontstaat¹¹¹;
- voorstellen qua optimalisatie die betrekking hebben op de sportparken in de Dordwijkzone (en ook gefinancierd worden uit het Programma Dordwijkzone)¹¹²;
- de besteding van de gereserveerde middelen voor 2025 en 2026 en het voteren van de middelen Politiek Akkoord in september 2024.

Daarnaast wordt afgesproken dat het college de raad informeert over de voortgang via jaarlijkse raadsinformatiebrieven die bij aanvang van het sportseizoen (september) aan de raad worden gestuurd¹¹³.

In het overzicht van sport gerelateerde documenten in het raadsinformatiesysteem¹¹⁴ is te zien dat de raad vooral veel financiële verzoeken voorgelegd krijgt, onder andere over het beschikbaar stellen van

¹¹⁰ [Sportvisie 2030 - p.51](#)

¹¹¹ [Sportvisie 2030 - p.55](#)

¹¹² [Sportvisie 2030 - p.55](#)

¹¹³ [Sportvisie 2030 - p.55](#)

¹¹⁴ [Raadsinformatiesysteem Dordrecht thema sport](#)

(investerings)kredieten, het verstrekken van een aanvullende lening, het instemmen met een garantstelling en het vaststellen van een voorbereidingsbudget. Daarnaast wordt er een raadsvoorstel voorgelegd met betrekking tot het Actieplan meer Dordtse kinderen sporten en bewegen en worden vragen van Fractie van der Spoel over basketbal in Dordrecht beantwoord.¹¹⁵ Het raadsvoorstel voor het MeerJarenOnderhoudsPlan sportvelden 2024-2041¹¹⁶ is door het college toegestuurd aan de agendacommissie, maar dit voorstel is door de agendacommissie weer teruggestuurd naar het college voor aanscherping¹¹⁷ omdat in het voorstel onduidelijkheden zaten, zowel in de inhoud als in de beslispunten. Vanuit de raad wordt er één sport gerelateerde motie ingediend tijdens de begrotingsbesprekingen eind 2023. In deze motie wordt het college gevraagd onderzoek te doen naar wat er organisatorisch, financieel en anderszins nodig is om op meer structurele basis grote (inter-)nationale impactvolle sportevenementen naar Dordrecht te halen en te behouden¹¹⁸.

In de periode tussen het vaststellen van de sportvisie en september 2024 worden er een aantal sport gerelateerde raadsinformatiebrieven naar de raad gestuurd. Deze brieven gaan onder andere over openingstijden van de buitenbaden¹¹⁹, de wijkaanpak 'Ieder kind verlaat zwemveilig de basisschool'¹²⁰ en over de voortgang van de sportvisie¹²¹. Kijkend naar de afspraken die gemaakt zijn in de sportvisie, dan is de RIB over de voortgang te laat. In plaats van in september 2023 is de brief in december ingediend, in januari besproken door de agendacommissie en in februari 2024 bij de gehele bij de raad terechtgekomen. De raad neemt deze RIB als ingekomen stuk ter kennisgeving aan.

In het gesprek met een afvaardiging van de raad komen een aantal zorgen naar voren met betrekking tot de informatie die gedeeld wordt door het college en de impact daarvan op de (on)mogelijkheid om als raad op een passende wijze zijn controlerende rol in te vullen. Met name het gebrek aan een integraal uitvoeringsplan (routekaart) vinden de raadsleden problematisch. Ze geven aan dat ze graag de stappen van de gemeente willen kunnen volgen en ze hebben het idee dat door het ontbreken van een goede routekaart ze hun controlerende rol niet voldoende kunnen invullen. Ook geven de raadsleden aan dat ze onvoldoende inzicht hebben in de financiële kant van de sportvisie. Hoe dragen de investeringen bij aan het behalen van de doelen? Waar wordt nou daadwerkelijk geld aan uitgegeven en zijn dat wel de juiste dingen? Dat willen ze graag weten, maar dat vinden ze op dit moment niet voldoende inzichtelijk. Kortom, er is een grote behoefte aan zowel meer inhoudelijke informatie over hoe de sportvisie wordt

¹¹⁵ [Beantwoording artikel 40-vragen inzake basketbal Dordrecht](#)

¹¹⁶ Dit valt onder de afdeling sportaccommodaties, niet onder team sport

¹¹⁷ [Agendacommissie Dordrecht 17 september 2024, Gemeente Dordrecht](#)

¹¹⁸ [M10 - Haal Internationaal Topsportevenement binnen](#)

¹¹⁹ [RIB Openingstijden Buitenbaden](#)

¹²⁰ [RIB Wijkaanpak ieder kind verlaat zwemveilig de basisschool](#)

¹²¹ [RIB Stand van zaken Sportvisie](#)

uitgevoerd als meer informatie over de financiële kant van de sportvisie. Op dat gebied maken de raadsleden zich ook zorgen over het komende ravijnjaar en wat de invloed daarvan op de sportvisie zal zijn.

De raadsleden geven in het gesprek ook aan dat het verkrijgen van informatie bemoeilijkt wordt door de vergaderstructuur van de gemeenteraad. Er wordt gebruikgemaakt van het BOB-model¹²², waarbij beelden oordeelsvormende commissies parallel aan elkaar plaatsvinden. Dit maakt het moeilijk om op de hoogte te blijven, vooral voor kleinere fracties. Er wordt ook aangegeven dat dit invloed heeft op de integraliteit van besluitvorming over de beleidsvelden heen.

¹²² BOB staat voor beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming.

7. Beoordeling normenkader – ruimte voor verbetering

Op basis van de bevindingen, zoals beschreven in de bovenliggende hoofdstukken, kunnen we de normen van een beoordeling voorzien. In onderstaande tabel zijn de normen per onderdeel van dit onderzoek weergegeven, inclusief een beoordeling waarbij groen staat voor (grotendeels) voldaan aan de norm, oranje voor deels voldaan/deels niet voldaan aan de norm, en rood voor (grotendeels) niet voldaan aan de norm. In een enkel geval heeft het ene deel van de norm een andere beoordeling dan het andere deel van de norm. Indien dat het geval is, lichten we kort toe waarom welk deel van de norm welke beoordeling heeft gekregen. Voor de overige normen verwijzen we voor een toelichting naar de bovenliggende hoofdstukken.

Vraag	Norm	Beoordeling
Haalbaarheid (H3)		
1. Hoe is Dordrecht gekomen tot de doelstellingen en beleidsuitgangspunten in de sportvisie? a. Zijn de doelstellingen en beleidsuitgangspunten SMART geformuleerd? b. Is er een routekaart gemaakt voor het bereiken van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten? i. Zo ja, hoe ziet deze routekaart eruit? Wat is daarin opgenomen over de rol van	De gemeente heeft een duidelijke onderbouwing voor de doelstellingen en beleidsuitgangspunten ¹²³ van de sportvisie.	
	De doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn SMART geformuleerd.	
	Er is expliciet in kaart gebracht welke streefwaarden de gemeente wil realiseren en deze hebben vastgestelde kaders (financieel, personeel, samenwerking).	De gemeente heeft wel in kaart gebracht welke streefwaarden ze wil realiseren,
	De gemeente heeft een routekaart of uitvoeringsplan voor het	maar hiervoor zijn geen duidelijke kaders vastgesteld, zowel op het vlak van personeel als van financiën en samenwerking.

¹²³ Onder doelstellingen en beleidsuitgangspunten verstaan we voor dit normenkader zowel de ambitie (top 10) als de overkoepelende doelstelling (80%), de beleidsuitgangspunten, de doelstellingen en de tussendoelstellingen uit de sportvisie.

Vraag	Norm	Beoordeling
de uitvoerende partijen? ii. Zo nee, in welke andere vorm is het uitvoeringsplan van de sportvisie gegoten en hoe ziet dit eruit? c. Zijn er voldoende financiële en personele middelen beschikbaar om de doelen te behalen? d. Is wat er gevraagd wordt van de betrokken partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen realistisch? e. Hoe heeft de gemeente met de betrokken partners gecommuniceerd over wat er gevraagd wordt van deze partners om de doelstellingen en beleidsuitgangspunten te halen?	bereiken van de doelen en beleidsuitgangspunten in de sportvisie. Deze routekaart of dit uitvoeringsplan is duidelijk geformuleerd en alle relevante onderdelen zijn erin opgenomen, inclusief de rol van de uitvoerende partijen.	

Meetbaarheid (H4)

2. Wat wordt er gemeten of gaat er gemeten worden om inzicht te krijgen in de realisatie van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten? a. Hoe wordt dat gemeten? b. Wanneer wordt dat gemeten? c. Bij wie of waar wordt dat gemeten?	De uitkomstmaten die de gemeente heeft gekozen om de voortgang van de sportvisie te monitoren zijn passend bij de doelen en beleidsuitgangspunten en zijn daadwerkelijk meetbaar.	Er is over het algemeen geen duidelijke koppeling gemaakt tussen de doelen en de gekozen uitkomstmaten (tussendoelen) waardoor het moeilijker te beoordelen is of ze passend zijn.
		De gekozen uitkomstmaten (tussendoelen) zijn in de meeste gevallen wel meetbaar.
	De gemeente beschikt over een duidelijke planning wat wanneer bij wie gemeten wordt en weet op welke manier zij dat gaat doen (of aan wie zij het uitbesteedt).	De gemeente is een heel eind op de goede weg, maar kijkend naar het door de gemeente gemaakte overzicht dan zitten daar nog te veel losse eindjes in om te concluderen dat er een duidelijke planning is wat wanneer bij wie gemeten wordt en op welke manier dat gedaan gaat worden.

Effectiviteit (H5)

3. Waarop is de keuze voor de set van in te zetten instrumenten en activiteiten gebaseerd? Op effectiviteit uit het verleden in de eigen gemeente? Of op effectiviteit elders? a. Zijn dit instrumenten en activiteiten om 80% van de Dordtenaren in 2030 aan het sporten of sportief bewegen te krijgen? Indien niet, wat mist er? b. Zijn dit de instrumenten en activiteiten om als Dordrecht in 2030 in de top 10 meest sportieve gemeenten van Nederland te staan? Indien niet, wat mist er? c. Welke instrumenten en activiteiten leveren naar verwachting een groot effect ("grote klappers") of een makkelijk en snel effect ("laaghangend fruit") op? 4. Zijn er al eerste resultaten zichtbaar van de ingezette instrumenten en activiteiten? 5. Waar zitten belemmeringen bij het inzetten van de instrumenten en de activiteiten en hoe worden die weggenomen? a. Is er actie op andere beleidsterreinen nodig?	De keuze voor de instrumenten en activiteiten is te onderbouwen en de gemeente kan hard maken waarom dit de juiste instrumenten en activiteiten zijn voor het behalen van... • de 80%-norm in 2030; • de top 10 meest sportieve gemeenten in 2030.	
	Het is waarschijnlijk dat de instrumenten en activiteiten voldoende zijn voor het behalen van... • de 80%-norm in 2030; • de top 10 meest sportieve gemeenten in 2030.	
	Er zijn resultaten zichtbaar en deze zijn in lijn met de gestelde doelen en beleidsuitgangspunten.	
	De gemeente heeft inzichtelijk welke knelpunten er zijn bij het inzetten van instrumenten en activiteiten en heeft een plan om deze weg te nemen of neemt deze al weg.	

Rol van de raad (H6)

6. In welke vorm en hoe vaak wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten die zijn opgenomen in de sportvisie? Is dit tijdig, juist en volledig? 7. Hoe is de gemeenteraad in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen? En in hoeverre heeft de raad die vervuld? 8. Hoe is de input die gegeven is door de politieke partijen meegenomen in de sportvisie?	De informatievoorziening aan de gemeenteraad is tijdig (er kan nog iets met de informatie worden gedaan).	
	De informatievoorziening aan de gemeenteraad is juist (de informatie kent geen fouten en is betrouwbaar).	
	De informatievoorziening aan de gemeenteraad is volledig.	
	De kaders en richtlijnen die de gemeenteraad en het college van B&W hebben afgesproken in beleidsplannen en beleidsregels zijn voldoende concreet en kunnen aangepast worden bij gewijzigde wensen in de raad. Beleidsambities zijn vertaald naar meetbare doelen en resultaten.	
	Het college en de gemeenteraad hebben afspraken gemaakt over periodieke verantwoording m.b.t. de realisatie van doelen en resultaten.	
	De gemeenteraad is op de hoogte van zijn bevoegdheden.	
	De gemeenteraad kent de periodieke afspraken.	
	De gemeenteraad bevraagt het college van B&W over de mate waarin doelen gerealiseerd worden.	

	De gemeenteraad kan zijn kaderstellende en controlerende rol vervullen.	
	De input van politieke partijen is op een navolgbare wijze meegenomen in de sportvisie.	

Bijlagen

Bijlage 1 Geraadpleegde personen

Interviews en groepsgesprekken

- Wethouder Sport & Recreatie, gemeente Dordrecht
- Teamleider Sport, gemeente Dordrecht
- Strategisch beleidsadviseur Sport, gemeente Dordrecht
- Adviseur planning & control, gemeente Dordrecht
- Sportregisseur, Dordt Sport, gemeente Dordrecht
- Coördinator buurtsportcoaches, Dordt Sport, gemeente Dordrecht
- Vertegenwoordiging van de Sportraad Dordrecht
- Vertegenwoordiging van de Klankbordgroep Dordt Inclusief, onderdeel van de Adviesraad WMO & Jeugd Dordrecht
- Afvaardiging van de gemeenteraad van Dordrecht – zeven raadsleden van zes verschillende fracties

Werkatelier Programmalijn 1

Een omgeving die uitnodigt tot sport en bewegen

- Voorzitter sportvereniging
- Bestuurslid sportvereniging
- Voorzitter stichting die een verenigingshal beheert
- Teamleider sportaccommodaties, gemeente Dordrecht
- Strategisch beleidsadviseur Sport - verantwoordelijk voor Programmalijn 1, gemeente Dordrecht

Werkatelier Programmalijn 2

Een leven lang sportplezier voor iedereen

- Voorzitter sportvereniging
- Vrijwilligerscoördinator sportvereniging
- Adviseur publieke gezondheid JOGG, GGD Zuid-Holland-Zuid
- Sportadviseur voor mensen met een beperking en/of afstand tot sport, Dordt Sport, gemeente Dordrecht
- Coördinator buurtsportcoaches, Dordt Sport, gemeente Dordrecht
- Buurtsportcoach en ambitieleider "De jeugd is de sportiefste van Nederland", Dordt Sport, gemeente Dordrecht
- Beleidsadviseur en ambitieleider "Topsport inspireert en maakt schapetrots", gemeente Dordrecht
- Strategisch beleidsadviseur Sport - verantwoordelijk voor Programmalijn 2, gemeente Dordrecht

Bijlage 2 Omschrijving zeven strategische ambities

In deze bijlage hebben we de omschrijving van de zeven strategische ambities opgenomen, deze zijn integraal overgenomen vanuit de sportvisie.

Programmalijn 1

Een omgeving die uitnodigt tot sport en beweging - Dordtse sporters waarderen hun sportomgeving met een 8 of hoger op grond van beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit.

1. De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld

Een vitaal sportpark heeft een inrichting waardoor het meer deel uitmaakt van het dagelijks maatschappelijk leven. Er is een toename in het aantal (niet-sport gerelateerde) gebruikers en initiatieven en er wordt meer gebruikgemaakt van de bestaande ruimte. Sterke sportaanbieders verzorgen er aanbod en werken met elkaar samen. Het sportpark is duurzaam, schoon, heel en veilig.

Inwoners maken gebruik van de sportparken om te verblijven, te sporten, elkaar te ontmoeten of om er doorheen te fietsen. De grotere sportparken liggen in de Dordwijkzone en worden onderdeel van het Stadspark XXL. De verbinding tussen de sportparken wordt hiermee ook aantrekkelijk voor de ongeorganiseerde sporter. De wijk sportparken vervullen een laagdrempelig ontmoetingspunt. Zowel voor leden van de club(s) als voor jong en oud uit de buurt. Verbindingen met de scholen in de buurt, de zorginstellingen en welzijnspartners zijn kansen. Vooral in Dordrecht-West kunnen de drie sportparken een grote maatschappelijke functie vervullen.

2. De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt

Een sportieve openbare ruimte is cruciaal om spelen, bewegen, sporten en sociale ontmoeting duurzaam te stimuleren. Zowel binnen als buiten de bebouwde kom, met oog voor de natuur. Vanaf de voordeur tot het natuurgebied. Op playgrounds, bij skateparken, in en op het water en op wandel- of fietsroutes. Een sportieve openbare ruimte zorgt voor een gezonde leefomgeving.

Naast sportverenigingen met vaste accommodaties is de openbare ruimte in toenemende mate een plek om te sporten, bewegen of recreëren. Het aantal mensen dat sport in de openbare ruimte groeit. Als maatschappij staan we voor diverse uitdagingen waarbij de buitenruimte onder druk komt te staan. Bij de grote opgaves op het gebied van woningbouw en de plannen hiervoor wordt ruimte voor sport en bewegen meermaals vergeten. Met deze ambitie moet dat voorkomen worden. Ook het sporten in en op het water valt onder deze ambitie, waarbij veilig, succesvol en met veel plezier het water op gaan het uitgangspunt is.

3. De binnensportaccommodaties zijn toekomstbestendig

Een toekomstbestendige binnensportaccommodatie is aangepast op de eisen van de tijd, kan flexibel meebewegen met nieuwe trends en ontwikkelingen en het interieur moet multidisciplinair gebruikt en aangepast kunnen worden voor jong en oud. Dat zijn voorwaarden voor een optimale benutting en hoge bezettingsgraad. Inwoners maken georganiseerd en recreatief gebruik van binnensportfaciliteiten. Met de verenigingshallen heeft Dordrecht een unieke constructie die moederverenigingen het grote voordeel opleveren van het hebben van een thuisbasis. Enkele sportverenigingen koesteren een eigen locatie, maar moeten wel alle zeilen bijzetten om deze toekomstbestendig te houden. Sportondernemers voorzien de anders georganiseerde sporter met o.a. klimmen, fitness en skiën. Toch kunnen nog niet alle sportondernemers zich eenvoudig vestigen in Dordrecht. De sportboulevard is het vlaggenschip voor sport in onze stad met hoogwaardige faciliteiten.

Programmalijn 2

Een leven lang sportplezier voor iedereen - Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun sportplezier een 8 of hoger.

4. De jeugd is de sportiefste van Nederland

We geloven dat op jonge leeftijd voldoende en gevarieerd bewegen, in een uitdagende en gevarieerde omgeving, zorgt voor betere motorische vaardigheden. Jeugd met goed ontwikkelde motorische vaardigheden is fitter en ervaart meer plezier in sport en bewegen. Plezier legt een basis om het een leven lang te blijven doen. Een sportieve generatie draagt bij aan een gezonde generatie! Alle Dordtse jeugd heeft toegang tot een passende sportplek, waarin een match wordt gemaakt tussen de behoefte en het aanbod, de begeleiding en de belevingswereld van de jeugd. Sporten is een vaste routine binnen het gezin. Kinderen ontwikkelen zich – zeker in hun eerste acht levensjaren – breed motorisch. Trainers/coaches zijn aantoonbaar bekwaam. De sportdeelname van jongeren vlakt niet meer zo sterk af. Jongeren worden behouden voor de sport, door hen nadrukkelijker te betrekken bij het aanbod. Sporttalenten krijgen de mogelijkheid zich maximaal te ontplooien. Talenten in specifieke sporten worden via talentprogramma's gesteund.

5. Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen

We geloven dat genoeg bewegen zorgt dat mensen zich actiever voelen, fitter blijven en het risico op chronische ziektes vermindert. Sport en bewegen dragen bij aan sociale contacten te houden. We willen dat iedereen plezier haalt uit sport en bewegen. Er zijn specifieke doelgroepen waarvoor wel meer ondersteuning nodig is om hen dit plezier te laten ervaren. Sporten en bewegen moet voor iedereen de norm zijn. Voor wie sporten toch niet vanzelfsprekend is, wakkeren we de vraag aan en scheppen we de benodigde voorwaarden of hulp. Iedereen moet een geschikt en aantrekkelijk sport- en beweegaanbod kunnen vinden: sportaanbieders besteden aandacht aan deze doelgroep, zowel wat betreft de (soort) sport die ze aanbieden, de goede begeleiding als aan een welkome ontvangst! Ook mensen met weinig

leefgeld, met een beperking, met een sociaal kwetsbare achtergrond en inactieve Dordtenaren met (een verhoogd risico op) gezondheidsachterstanden participeren in het (laagdrempelig) sport- en beweegaanbod.

6. Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal

Een vitale sportaanbieder heeft zijn eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie. We kijken bij deze ambitie naar de verschillende organisatievormen: sportvereniging, commerciële sportaanbieders, stichtingen en urban sportaanbieders. We willen in onze stad sportaanbieders die toegankelijk zijn, een veilige sportomgeving creëren, een kwalitatief sterk kader hebben, haar leden behouden en nieuwe leden aantrekken, inspelen op de behoefte van de inwoner en samenwerken met organisaties uit de buurt. Om ze te helpen voeren we datagericht beleid. We houden deze kennis niet voor onszelf, maar delen deze met sportaanbieders en helpen en stimuleren hen daarmee om tot een gevarieerd en passend aanbod te komen. Onze huidige aanpak via sportregie staat in het land hoog aangeschreven. We blijven deze rol doorontwikkelen om sportaanbieders optimaal te ondersteunen.

7. Topsport inspireert en maakt schapetrots

Met een ambitie om tot de 10 sportiefste gemeenten te horen, hoort ook dat er in de sport uitgeblonken kan/mag worden. Waar ruimte is voor ambities en waar we talentvolle sporters en teams helpen om hun dromen waar te maken. Dat is ook een stad waarin we schapetrots zijn op die prestaties en op de weg die daarvoor is afgelegd: samen, met veel sportplezier, veilig en respectvol. We willen de inspirerende kracht van topsport inzetten om de Dordtse samenleving in beweging te krijgen en daarmee de maatschappelijke waarde van topsport te vergroten. Veel Dordtenaren halen als toeschouwer zelf ook veel sportplezier uit het bijwonen van topsportevenementen. Ze dragen daarnaast bij aan de lokale en regionale economie door deelnemers en toeschouwers die bestedingen doen in horeca en hotels. Ook dragen ze bij aan de naamsbekendheid en het imago van de stad. Naast evenementen en individueel succes willen we ambitieuze sportverenigingen helpen stappen zetten richting deelname aan sterke top teamsportcompetities.

Bijlage 3 Doelen, tussendoelen en activiteiten

In deze bijlage hebben we het overzicht van de doelen, tussendoelen en activiteiten uit de sportvisie opgenomen, deze zijn integraal overgenomen vanuit de sportvisie.

Programmalijn 1: Een omgeving die uitnodigt tot sport en beweging - Dordtse sporters waarderen hun sportomgeving met een 8 of hoger op grond van beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit.

Strategische ambitie 1: De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Een kwaliteitsimpuls van de buitensportaccommodaties.
2. Een optimalisatie in ruimtegebruik en functiemenging op de sportparken.
3. De sportparken als ontmoetingsplek voor sporters en wijkbewoners.
4. De sportparken zijn duurzaam, schoon, heel en veilig.
5. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen de buitensporters en bezoekers de buitensportaccommodaties met een 8 of hoger.
- In 2026 worden per sportpark overdag tenminste twee nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd.
- In 2026 is op tenminste zes buitensportaccommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.
- Uiterlijk in 2024 is de sportveldverlichting van de gemeente aangepast in ledverlichting.

Activiteiten – continueren

- Het verbinden van het sportbeleid met het programma Dordwijkzone;
- Het verbinden van mogelijkheden op de wijkspportparken met de sociale programmering in de wijken.

Activiteiten – aanvullend

- Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/renovatie te stimuleren;
- Structureel samen met de sportverenigingen werken met een uitvoeringsagenda per sportpark. De sportregisseurs initiëren dit;
- Het fietsen van en naar de sportparken stimuleren;
- De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren;

Strategische ambitie 2: De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Een kwaliteitsimpuls van de sportieve buitenruimte.
2. Een toename in het gebruik van de openbare ruimte om te sporten en sportief te bewegen.
3. De sportieve buitenruimte als ontmoetingsplek in de buurt.
4. De sportieve buitenruimte is schoon, heel en veilig.
5. Een wettelijk toepasbare sportnorm bij gebiedsontwikkeling en nieuwbouw.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen sporters de sportieve buitenruimte met een 8 of hoger.
- In 2026 zijn tenminste 400 'nieuwe' jongeren geactiveerd om de sportieve ruimte te gebruiken voor urban sport.
- In 2026 is op tenminste vijf nieuwe plekken in de stad de openbare ruimte sportief ingericht t.o.v. 2022.
- In 2026 is Dordrecht aangesloten als Partner City bij het Active City Model.

Activiteiten – continueren

- De inzet van een urban sportregisseur en de programmering op de Cruyff Courts en Krajicek Playground;
- De samenwerking met gebiedsontwikkeling Dordwijkzone en Spoorzone, het speelbeleid, mobiliteitsbeleid en de opgave Groenblauw.

Activiteiten – aanvullend

- Een urban sport app (City Legends) starten om te communiceren met jongeren over de sportieve buitenruimte;
- Meer communiceren over mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte;
- Een traject starten om als partner stad aan te sluiten bij het Active City Model;
- Kansrijke voorstellen uit het onderzoek over de sportieve buitenruimte nader uitwerken;
- Met de watersportaanbieders een meerjarenplan maken om de potentie van de watersport nog meer te benutten (zowel in sportdeelname als in kwaliteit voorzieningen);
- In het kader van de omgevingsvisie onderzoeken we de mogelijkheid om een norm voor sportief bewegen op te nemen.
- De toegankelijkheid van het sporten en bewegen in de openbare ruimte voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.

Strategische ambitie 3: De binnensportaccommodaties zijn toekomstbestendig.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Een kwaliteitsimpuls van de binnensportaccommodaties.
2. Een effectieve en efficiënte bezetting in de binnensportaccommodaties.
3. De sporthallen als ontmoetingsplek voor sporters en bezoekers.
4. De binnensportaccommodaties zijn duurzaam en toegankelijk.
5. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.

Tussendoelen 2026

- In 2026 beoordelen de binnensporters en bezoekers de accommodaties met een 8 of hoger.
- In 2026 is de bezetting van de sporthallen stabiel tussen 1.700 en 2.200 uur per jaar.
- In 2025 ligt er een toekomstvisie Sportboulevard na 2030.
- In 2026 is op tenminste drie binnensportaccommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.

Activiteiten – continueren

- Het Verenigingshallenplan met aanpassingen voor toekomstbestendigheid (bijlage 3 sportvisie);
- Het werken aan een samenwerkingsagenda met gebruikers Sportboulevard;
- Het werken met het Integraal huisvestingsplan Gymzalen om de binnensport (qua trainingen) te faciliteren;
- Het onderzoeken van oplossingen voor het parkeren en parkeertarieven bij de Sportboulevard;
- De samenwerking met Dordt Onderneemt in het contact met sportondernemers.

Activiteiten - aanvullend

- Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/renovatie van binnensportaccommodaties (m.u.v. de Verenigingshallen2) te stimuleren;
- Meer initiatief nemen om de planning in de verschillende binnensportaccommodaties op elkaar af te stemmen;
- Starten met duurzaamheidsmaatregelen in de Sportboulevard;
- De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren;
- Een ruimtelijke inventarisatie maken van de mogelijkheden voor sport -en leisure ondernemers.

Programmalijn 2: Een leven lang sportplezier voor iedereen - Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun sportplezier een 8 of hoger.

Strategische ambitie 4: De jeugd is de sportiefste van Nederland.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Kinderen hebben plezier in sport en groeien gezond op.
2. De jeugd heeft een goede beweegvaardigheid.
3. Jongeren bewegen blijvend en zitten daardoor lekkerder in hun vel.
4. Kinderen en jongeren kunnen hun sportieve talent ontwikkelen.

Tussendoelen 2026

- In 2026 scoort minimaal 80% van de kinderen in het basisonderwijs gemiddeld of goed op motoriek (2022: 72% in Dordrecht en 75% landelijk).
- In 2026 waardeert de jeugd hun sportplezier met een 8 of hoger.
- In 2026 is de sportdeelname onder jongeren (13-18 jaar) gestegen naar 80% of hoger (april 2022: 76% en november 2021: 51%).
- In 2026 is het percentage verenigingssporters onder jongeren (15-19 jaar) gestegen naar 45% of hoger (2021: 38,1% in Dordrecht en 43% landelijk).
- In 2026 hebben we minimaal de huidige talentprogramma's behouden en versterken we dit als er een logische mogelijkheid binnen de piramide van de bond ontstaat.

Activiteiten – continueren

- De sportstimuleringsactiviteiten van de Dordt Sportcoaches;

- Het onderbouwen en meten van onze inzet met data en onderzoek;
- Het werken in sterke netwerken tussen sport, kinderopvang, onderwijs, cultuur en wijkorganisaties;
- De vangnetten voor de kinderen die achterblijven op motoriek of zwemvaardigheid;
- De talentprogramma's voor de sporttalenten in specifieke sporten.
- De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in de Topsport Metropool.

Activiteiten – aanvullend

- Meer aandacht geven aan beweging bij de jongste jeugd.
- Meer inzetten op motorische ontwikkeling en veelzijdig bewegen bij kinderen.
- Meer inzetten op het verhogen van sportdeelname en verlagen sportuitval bij jongeren.
- Meer inzetten op bekwame trainers-coaches als essentiële voorwaarde voor het hebben en houden van sportplezier;
- Meer waarborgen van sociaal veilige en inclusieve sport;
- De keten en ondersteunende infrastructuur voor sociale veiligheid versterken.

Strategische ambitie 5: Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Iedere inwoner, in alle levensfasen, heeft dagelijks sportplezier.
2. Ouderen blijven langer actief, vitaler en gezonder door sport en ontmoeten anderen via sport en bewegen.
3. Een toegankelijke sport, zowel financieel, sociaal als praktisch.
4. Een effectieve toeleiding van inactieve mensen naar sport en bewegen.

Tussendoelen 2026

- In 2026 is de sportdeelname van de volwassenen gestegen naar 70% of hoger (april 2022: 65% in Dordrecht).
- In 2026 waarderen volwassenen hun sportplezier met een 8 of hoger.
- In 2026 is het percentage 65-plussers dat voldoet aan de beweegrichtlijn gestegen naar 45% of hoger (2020: 32,4% in Dordrecht en 38,2% landelijk).
- In 2026 is de sportdeelname van laagopgeleiden gestegen naar 61% (april 2022: 51% in Dordrecht en 47% landelijk).
- In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen.

Activiteiten – continueren

- De uitvoering van erkende interventies op vier specifieke kwetsbare groepen;
- De inzet van Dordt Sportcoaches op vier specifieke kwetsbare groepen;
- Via laagdrempelige instapsporten groepen helpen naar structureel sporten en bewegen;
- Inzet om belemmeringen tot sport en bewegen weg te nemen.

Activiteiten – aanvullend

- Een Living-lab Sport en bewegen starten om gezamenlijk de sportdeelname van (jong) volwassenen van 19 tot 44 jaar te vergroten;
- Een beweegteam met professionals en vrijwilligers per wijk opzetten dat het sporten en (sportief) bewegen voor senioren (65+ jaar) programmeert. Start in twee wijken;
- 'Warme begeleiding' opzetten naar structureel sporten of bewegen;
- Inzetten op meer bekwame sport- en beweegleiders voor senioren;
- De informatievoorziening voor mensen met een laag inkomen over de sportmogelijkheden (ook regelingen en initiatieven) intensiveren.

Strategische ambitie 6: Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Een toename van het aantal kwalitatief sterke sportaanbieders.
2. Een toename van het aantal samenwerkingen tussen sport- en beweegaanbieders onderling en met maatschappelijke partners.
3. Iedere inwoner voelt zich welkom bij sociaal veilige en gezonde sportaanbieders.
4. Een effectieve en efficiënte aanpak van clubondersteuning waardoor clubs zelfredzamer worden.

Tussendoelen 2026

- In 2026 scoort tenminste 75% van de sportverenigingen voldoende of goed op hun organisatiekracht (2021: 69% in Dordrecht en 61% landelijk).
- In 2026 is het percentage vitale sportverenigingen in Dordrecht gestegen naar 44% (2021: 34% in Dordrecht en 20% landelijk).
- In 2026 is het percentage kwetsbare sportverenigingen in Dordrecht gedaald tot onder de 10% (2021: 12% in Dordrecht en 29% landelijk).
- Uiterlijk eind 2024 voldoen Dordtse sportaanbieders aan de basiseisen sociaal veilige sport.

Activiteiten – continueren

- De gebiedsgerichte inzet van sportregie;
- De samenwerking in het netwerk tussen gemeente, urban sportaanbieders en cultuur- en welzijnsorganisaties. We breiden dit uit met de doelgroep zelf;
- De ondersteuning van alle sportaanbieders via kennisdeling (data), sportpromotie en samenwerking via het Lokaal Sport- of Preventieakkoord.

Activiteiten – aanvullend

- Inzetten op het professionaliseren van de verenigingssport met als doel het vrijwillige kader van de vereniging te ondersteunen en te versterken;
- Club overstijgende adviestrajecten ontwikkelen o.b.v. de Verenigingsmonitor;
- Sportaanbieders ondersteunen, indien nodig, tot sociaal veilige sportaanbieders;
- De kansen voor kwetsbare kleine verenigingen en verenigingen zonder accommodatie vergroten.

Strategische ambitie 7: Topsport inspireert en maakt schapetrots.

Wat willen we o.a. bereiken? (doelen)

1. Inwoners worden vaker geïnspireerd door de kracht van topsport.
2. Een lokale en/of regionale samenwerking om het topsportklimaat te bevorderen.
3. Het bereik en de zichtbaarheid van de lokale topsport vergroten.
4. Een meerjarige planning van topsportevenementen in de Sportboulevard.

Tussendoelen 2026

- In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks twee tot vier topsportevenementen in de Sportboulevard georganiseerd.
- In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks Dordtse topsportprestaties gevierd.
- In 2026 staat er een (lokaal) netwerk dat zich inzet voor de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van topsport in Dordrecht.

Activiteiten – continueren

- De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in Topsport Metropool waar door middel van het bundelen van krachten meer impact voor de Dordtse (top)sport bereikt wordt;
- Het uitreiken van de topsportprestatieprijs bij een unieke mondiale sportprestatie door een Dordtse topsporter;
- De focus voor topsportevenementen op de Sportboulevard, maar grijpen kansen voor andere topsportevenementen als zich die voordoen en financieel haalbaar zijn;
- De samenwerking met FC Dordrecht via de Energiek Dordt Foundation om de kracht van betaald voetbal in te zetten om maatschappelijke doelen te bereiken.

Activiteiten - aanvullend

- Jaarlijks een sportfeest organiseren waar sportprijzen aan de hand van criteria en beoordeeld door een jury worden uitgereikt;
- Samen met de waterpolovereniging en korfbalvereniging(en), NOC*NSF en de sportbonden onderdeel vormen van het landelijk programma naar sterke top teamsportcompetities;
- Een publiek-private samenwerking (netwerk) rondom lokale topsport opzetten (sportfonds);
- Een convenant afsluiten om bij sportevenementen een gezonde omgeving te creëren;
- Met de organisatoren van o.a. de Drechtstadloop en de Ronde van Dordrecht kijken hoe we hen kunnen ondersteunen om nog meer maatschappelijke impact te maken;
- Samen met DVO en de KNGU de inzet op een talentprogramma turnen verder verkennen.

Bijlage 4 Overzicht meetbaarheid en resultaten tussendoelen 2026

Op verzoek van de onderzoekers heeft team Sport van de gemeente Dordrecht onderstaande tabel ingevuld¹²⁴. Het verzoek was om per tussendoel aan te geven hoe dat doel gemeten wordt, wanneer het gemeten wordt, bij wie en/of waar het gemeten wordt en of en zo ja welke voorlopige resultaten er al zijn. Hieronder is de tabel opgenomen zoals deze door de onderzoekers is ontvangen, inclusief de kleurcodering uit de kolom met de voorlopige resultaten.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
Programmalijn 1 Een omgeving die uitnodigt tot sport en bewegen. Dordtse Sporters waarderen hun sportomgeving met een 8 of hoger o.g.v.	1. De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld.	In 2026 beoordelen de buitensporters en bezoekers de buitensport-accommodaties met een 8 of hoger.	Vooralsnog via de sportdeelname-index. Een gedifferentieerde meting wordt ontwikkeld met het Onderzoekscentrum Drechtsteden.	April en november 2024.	NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: Binnen- en buitensport samen: 8,1.
		In 2026 worden per	Programmalijn 1	Doorlopend	Sportregisseurs en	Gravensingel:

¹²⁴ Laatste versie ontvangen op 4 september 2024

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit.		sportpark overdag tenminste twee nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd.	overleg.	bijgehouden.	buurtsportcoaches i.s.m. sportaanbieders	wijkavontuur, padel. Krommedijk: MVO FC Dordrecht, padel. Stadspolders: padel. Schenkeldijk: aanbod voor kinderen met een beperking, padel. Reeweg: verschillende sportactiviteiten, wijkaanpak. Smitsweg: wijkavontuur. Zeehavenlaan: petanque (gepland). Vorrinklaan: wijkavontuur, beweeghug (gepland).
		In 2026 is op tenminste zes buitensport-accommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.	Programmalijn 1 overleg samen met team Sport-accommodaties.	Doorlopend bijgehouden.	Dashboard Sportaccommodaties	MJOP sportvelden 2024-2041 biedt een gestructureerde aanpak voor de verbetering van sportaccommodaties door: duurzaamheid, toegankelijkheid, kostenefficiëntie,

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
						technische kwaliteit en consistente kwaliteit. MOK 2024 Atletiekbaan 2025 Emma 2025 GSC/ODS 2024 Oranje Wit Korfbal 2025 DFC 2025 DMHC 2023 en 2025 Rugby 2024 VV Wieldrecht 2024
		Uiterlijk in 2024 is de sportveld-verlichting van de gemeente aangepast in LED-verlichting.	Overzichten team Sport-accommodaties	Begin 2024	Dashboard Sportaccommodaties	Ja, vervanging start 22-07-2024 en duurt ca. 4 weken.
	2. De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt.	In 2026 beoordelen sporters de sportieve buitenruimte met een 8 of hoger.	Vooralsnog via de sportdeelname-index. Een gedifferentieerde meting wordt ontwikkeld met het Onderzoekscentrum Drechtsteden.	April en november 2024	NOC*NSF i.s.m. OCD	Binnen- en buitensport samen: 8,1. Voor urban sport is een aparte meting doorgevoerd, waarvan het gemiddelde resultaat net boven de 8 is.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		In 2026 zijn tenminste 400 'nieuwe' jongeren geactiveerd om de sportieve ruimte te gebruiken voor urban sport.	Sportdeelname-index i.s.m. urban sportregisseur en CityLegends app.	April en november 2024	Jongeren die meedoen aan urban	CityLegends app 2024: 25 jongeren, die 65 spots hebben gerate met 50 reviews.
		In 2026 is op tenminste vijf nieuwe plekken in de stad de openbare ruimte sportief ingericht t.o.v. 2022.	Programmalijn 1 overleg	Doorlopend bijgehouden	Sportregisseurs i.s.m. sportaanbieders	1. Q3 2024/Q1 2025 zal er gestart worden met de mountainbikeroute op de Merwedeheuvel. 2. Pumptrackbaan in het Stadspark (gepland). 3. Regiodeal met twee plekken in Krispijn en Crabbehof (gepland i.s.m. de wijk). 4. Waterfietsen Spuiboulevard (gepland). 5. Speeltuin Sportpark Reeweg.
		In 2026 is Dordrecht aangesloten als	Partnercontract		Evaleo	Connecties gelegd met andere steden. Deelname congres.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		Partner City bij het Active City model.				Uit het congres is gebleken of je echt moet aansluiten of het Active City model moet gebruiken.
	3. De binnensport-accommodaties zijn toekomstbestendig.	In 2026 beoordelen de binnensporters en bezoekers de accommodaties met een 8 of hoger.	Vooralsnog via de sportdeelname-index. Een gedifferentieerde meting wordt ontwikkeld met het Onderzoekscentrum Drechtsteden.	April en november 2024	NOC*NSF i.s.m. OCD	Binnen- en buitensport samen: 8,1.
		In 2026 is de bezetting van de sporthallen stabiel tussen 1.700 en 2.200 uur per jaar.	Dashboard Sportaccommodaties VHP-hallen.	Jaarlijks	Dashboard Sportaccommodaties Opvragen bij VHP stichtingen	Bezetting eigen hallen zie bijlage sportaccommodaties
		In 2025 ligt er een toekomstvisie Sportboulevard na 2030;	Team binnensport.			
		In 2026 is op tenminste drie binnensport-accommodaties een	Programmalijn 1 overleg i.s.m. sportaccommodaties.			LED-verlichting Herijking MJOP Demarcatielijst om verantwoordelijkheid

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.				en Akoestiekmeting Schoonmaak- werkzaamheden Sport + Verlichting binnensport naar LED Turnvloer Sportboulevard Grootschalige renovatie Oranje Wit Hallen 2025/2026
Programmalijn 2 Een leven lang sportplezier voor iedereen Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun sportplezier een 8 of hoger.	4. De jeugd is de sportiefste van Nederland.	In 2026 scoort minimaal 80% van de kinderen in het basisonderwijs gemiddeld of goed op motoriek (2022: 72% in Dordrecht en 75% landelijk).	MQ Scan	2x per jaar Scan 1: sep-nov Scan 2: maart - juni	Deelnemende scholen in verschillende wijken in Dordrecht.	2024: 73% in Dordrecht en 79% landelijk.
		In 2026 waardeert de jeugd hun sportplezier met een 8 of hoger.	I.s.m. met NOC*NSF wordt er gekeken naar een meetinstrument. Daarnaast wordt er bij enkele Dordt Sport evenementen gevraagd aan	Afhankelijk van wanneer NOC*NSF meer informatie hierover heeft. Enkele schoolsport-evenementen	N.t.b. kinderen, ouders en andere aanwezigen	Meetinstrument wordt ontwikkeld.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
			deelnemers welk cijfer zij het sportplezier geven.	gedurende het schooljaar.		
		In 2026 is de sportdeelname onder jongeren (13-18 jaar) gestegen naar 80% of hoger (april 2022: 76% en november 2021: 51%).	Landelijke sportdeelname-index i.s.m. NOC*NSF. Daarnaast wordt er bij enkele Dordt Sport evenementen gevraagd aan deelnemers	April en november	NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: 87%.
		In 2026 is het percentage verenigings-sporters onder jongeren (15-19 jaar) gestegen naar 45% of hoger (2021: 38,1% in Dordrecht en 43% landelijk).	Landelijke KISS-rapportage i.s.m. NOC*NSF.		NOC*NSF i.s.m. bonden	KISS-rapportage
		In 2026 hebben we minimaal de huidige talentprogramma's behouden en versterken we dit als er een logische mogelijkheid binnen	Het aantal huidige RTC's is zes (ijshockey, korfbal, kunstrijden, shorttrack, waterpolo, zwemmen).	Tellen	Tellen	De huidige talentprogramma's zijn behouden en sinds 1 januari 2024 is het talentontwikkelings-programma turnen

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		de piramide van de bond ontstaat.				meisjes toegevoegd.
	5. Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen.	In 2026 is de sportdeelname van de volwassenen gestegen naar 70% of hoger (april 2022: 65% in Dordrecht).	Landelijke sportdeelname-index i.s.m. NOC*NSF. Input SportMee.		NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: 71%.
		In 2026 waarderen volwassenen hun sportplezier met een 8 of hoger.	Meetinstrument in ontwikkeling. Kaderontwikkeling Sociaal veilige sport		NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: 8,4.
		In 2026 is het percentage 65-plussers dat voldoet aan de beweegrichtlijn gestegen naar 45% of hoger (2020: 32,4% in Dordrecht en 38,2% landelijk).	Landelijke sportdeelname-index i.s.m. NOC*NSF. Input SportMee.		NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: 56%.
		In 2026 is de sportdeelname van laagopgeleiden gestegen naar 61%	Landelijke sportdeelname-index i.s.m. NOC*NSF.		NOC*NSF i.s.m. OCD	Meting april 2024: 55%.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		(april 2022: 51% in Dordrecht en 47% landelijk).				
		In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen.	Monitoren via interventies: SportMee, Life Goals monitoring app, Kwartiermaker DeetosSnel/ Beweeghub, Zorgloket, Districtsport, FC Straat			Bijvoorbeeld: Via SportMee: 100 bemiddelingen, waarvan 80 blijvend lid LifeGoals: 62 (inclusief 14 Youth).
	6. Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal.	In 2026 scoort tenminste 75% van de sportverenigingen voldoende of goed op hun organisatiekracht (2021: 69% in Dordrecht en 61% landelijk).	Verenigingsmonitor Mulier instituut	November 2024	Sportverenigingen	Resultaten januari 2025.
		In 2026 is het percentage vitale sportverenigingen in Dordrecht gestegen naar 44%	Verenigingsmonitor Mulier instituut	November 2024	Sportverenigingen	Resultaten januari 2025.

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		(2021: 34% in Dordrecht en 20% landelijk).				
		In 2026 is het percentage kwetsbare sportverenigingen in Dordrecht gedaald tot onder de 10% (2021: 12% in Dordrecht en 29% landelijk).	Verenigingsmonitor Mulier instituut	November 2024	Sportverenigingen	Resultaten januari 2025.
		Uiterlijk eind 2024 voldoen Dordtse sportaanbieders aan de basiseisen sociaal veilige sport.	In ontwikkeling samen met NOC*NSF en bijvoorbeeld gemeente Amsterdam.	2025	Als onderdeel van de huurcontracten. Het is vooral van belang dat er sociaal veilige sport is, dus naast afvinken van de basiseisen ook focus op het naleven.	Dit jaar zetten we in op ondersteuning van clubs bij het voldoen aan de basiseisen Sociaal Veilige Sport per 1 januari 2025. Zo heeft er een webinar plaatsgevonden in januari en de opleiding Vertrouwens-contactpersoon in februari. 17 mei was er een bijeenkomst

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
						met zo'n 50 sportaanbieders over dit thema waar tevens de Dordtse ambassadeur werd benoemd en aanwezig was: Danny Makkellie. Ook NOC*NSF, sportbonden, Dordt onderneemt en POS (Platform Ondernemende Sport) bieden ondersteuning. In september start een ondersteunende campagne. Sportcoach die ondersteunt bij hulpvragen van clubs.
	7. Topsport inspireert en maakt schapetrots.	In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks in de Sportboulevard twee tot vier topsport-evenementen georganiseerd.	Samenwerkings-overeenkomst, strategisch overleg Optisport.	Doorlopend	Overleggen op verschillende niveaus met Optisport (ambtelijk en bestuurlijk).	In 2023: vier. In 2024: tot nu toe drie (NK Judo -21, NK JiuJitsu en NK Estafette Zwemmen)

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks Dordtse topsportprestaties gevierd.	D.m.v. het doorvoeren van een jaarlijks evenement.	Doorlopend	RIB	De Dordtse topsportprestaties van 2023 zijn 17 januari 2024 gevierd tijdens de Dordtse Sportuitblinkers-verkiezing. In 2023 zijn er drie topsportprestatie-prijzen uitgereikt aan Dordtse topsporters die een unieke mondiale sportprestatie hebben geleverd. De Dordtse topsportprestaties van 2024 worden 15 januari 2025 gevierd tijdens de Dordtse Sportuitblinkers-verkiezing.
		In 2026 staat er een (lokaal) netwerk dat zich inzet voor de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van	Programmalijn 2 overleg			Dordrecht maakt samen met Den Haag en Rotterdam deel uit van Topsport Metropool (een door NOC*NSF geaccrediteerd

Programmalijn	Strategische ambities	Tussendoel	Hoe wordt het gemeten?	Wanneer wordt dat gemeten? (indien meerdere metingen, graag alle metingen opnemen)	Bij wie en/of waar wordt dat gemeten?	Zijn er al voorlopige resultaten te melden? Zo ja, welke?
		topsport in Dordrecht.				TeamNL centrum). Vanuit deze samenwerking worden er in 2024 activiteiten uitgevoerd t.b.v. het vergroten van de maatschappelijke waarde van topsport.

Bijlage 5 Overzicht afhankelijkheden activiteiten

In deze tabel is aangegeven of een activiteit:

- afhankelijkheden kent met andere afdelingen/stakeholders (regie bij afdeling Sport);
- een indirecte of directe bijdrage levert aan de doelstellingen (top 10/80%);
- concreet beschreven is.

Om bovenstaande drie criteria te beoordelen, is gebruikgemaakt van de volgende kleurstelling bij de verschillende criteria:

Regie bij afdeling Sport	Indirecte/directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/nee
Volledige regie bij afdeling Sport	Directe bijdrage	Concreet beschreven activiteit
Er is sprake van een gedeelde regie	Indirect, kan leiden tot een directe bijdrage mits vervolgactiviteit wordt ingezet	Activiteit kan concreter worden beschreven door vervolgactiviteit helder uit te werken
De regie ligt bij een andere afdeling/stakeholder	Indirecte bijdrage	Abstract beschreven activiteit

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/nee
Programmalijn 1 Een omgeving die uitnodigt tot sport en bewegen. Dordtse Sporters waarderen hun sportomgeving met een 8 of hoger o.g.v. beschikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en kwaliteit.	1. De sportparken zijn tot vitale sportparken doorontwikkeld.	Een kwaliteitsimpuls van de buitensport-accommodaties. Een optimalisatie in ruimtegebruik en functiemenging op de sportparken. De sportparken als ontmoetingsplek voor sporters en wijkbewoners. De sportparken zijn duurzaam, schoon,	In 2026 beoordelen de buitensporters en bezoekers de buitensportaccommodaties met een 8 of hoger. In 2026 worden per sportpark overdag tenminste twee nieuwe activiteiten t.o.v. 2023 georganiseerd. In 2026 is op tenminste zes	Continueren			
				Het verbinden van het sportbeleid met het programma Dordwijkzone.	Deels, maar ook afhankelijkheid RO.	Indirect	Nee
				Het verbinden van mogelijkheden op de wijk sportparken met de sociale programmering in	Deels, maar ook afhankelijkheid wijkmanagers/ sociale wijkteams/ cultuurcoach, et cetera.	Direct, want deelnemers komen in aanraking met sport/doen sport.	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
		heel en veilig. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.	buitensport-accommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022. Uiterlijk in 2024 is de sportveldverlichting van de gemeente aangepast in LED-verlichting.	de wijken.			
				Aanvullend			
				Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/ renovatie te stimuleren.	Deels, input komt uit Sport. Afhankelijk van afdeling subsidies & vastgoed/sport-accommodaties.	Indirect	Ja
				Structureel samen met de sportverenigingen werken met een uitvoerings-agenda per sportpark. De sportregisseurs initiëren dit.	Deels, afhankelijkheid sportverenigingen.	Indirect, maar kan wel leiden tot sport- en beweeg-deelname indien geschikt aanbod wordt gecreëerd.	Ja
				Het fietsen van en naar de sportparken stimuleren.	Regie bij RO, mobiliteit/verkeer en wensen/behoefte van inwoners.	Indirect, maar kan wel leiden tot sport- en beweeg-deelname. 'Stimuleren' zit meer op awareness creëren.	Nee, hoe wordt fietsen gestimuleerd? En heeft dit als doel om mensen te laten fietsen en/of om minder auto's op sportparken te

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
						Daadwerkelijke gedragsverandering volgt later.	hebben? Of in het kader van duurzaamheid?
				De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.	Deels, maar ook afhankelijk van afdeling vastgoed / sportaccommodaties, programma Dordt Inclusief en wensen/behoefte van de doelgroep.	Indirect, er moet ook aanbod zijn voor deze doelgroep.	Ja
	2. De openbare leefruimte wordt meer sportief gebruikt.	Een kwaliteitsimpuls van de sportieve buitenruimte. Een toename in het gebruik van de openbare ruimte om te sporten en sportief te bewegen. De sportieve buitenruimte als ontmoetingsplek in de buurt. De sportieve buitenruimte is schoon, heel en	In 2026 beoordelen sporters de sportieve buitenruimte met een 8 of hoger. In 2026 zijn tenminste 400 'nieuwe' jongeren geactiveerd om de sportieve ruimte te gebruiken voor urban sport. In 2026 is op tenminste vijf nieuwe plekken in de stad de	Continueren De inzet van een urban sportregisseur en de programmering op de Cruyff Courts en Krajicek Playground.			
					Ja	Direct, een urban sportregisseur creëert aanbod op de pleintjes. Uiteraard moeten er dan nog wel deelnemers daadwerkelijk meedoen / programmering afstemmen op	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
		veilig. Een wettelijk toepasbare sportnorm bij gebiedsontwikkeling en nieuwbouw.	openbare ruimte sportief ingericht t.o.v. 2022. In 2026 is Dordrecht aangesloten als Partner City bij het Active City model.			doelgroep.	
				De samenwerking met gebiedsontwikkeling Dordwijkzone en Spoorzone, het speelbeleid, mobiliteitsbeleid en de opgave Groenblauw.	Nee, regie bij gebiedsontwikkeling, speelbeleid en mobiliteitsbeleid.	Indirect	Nee, wat gaat deze samenwerking opleveren? Enkel m2 sport moet m2 sport blijven levert geen direct verhoogde sport- en beweegdeelname op.
				Aanvullend			
				Een urban sport app (City Legends) starten om te communiceren met jongeren over de sportieve buitenruimte.	Deels, afhankelijk / samenwerken met RO, cultuur en welzijn.	Direct, de app activeert jongeren om (middels community-building) urban sports/ cultuur te doen.	Ja
				Meer communiceren	Ja	Indirect, enkel communicatie	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				over mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte.		leidt niet 1-op-1 tot meer sport- en beweeg-deelname. En daarnaast moet de openbare ruimte hiertoe goed ingericht zijn.	
				Een traject starten om als partner stad aan te sluiten bij het Active City Model.	Ja	Indirect, enkel aansluiten betekent niet direct dat er meer mensen gaan sporten/ bewegen.	Ja, maar traject na aansluiting belangrijk(er).
				Kansrijke voorstellen uit het onderzoek over de sportieve buitenruimte nader uitwerken.	Deels, afhankelijk van RO/vastgoed/ sportaccommodaties.	Indirect, wat gebeurt er met de kansen?	Ja, en wat gebeurt er met die kansen?
				Met de watersport-aanbieders een meerjarenplan maken om de potentie van de	Deels, mits watersport-verenigingen niet verplaatst hoeven te worden. Dan komen provincie/	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sport- en beweeg-deelname.	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				watersport nog meer te benutten (zowel in sportdeelname als in kwaliteit voorzieningen).	waterschappen en de watersportbond om de hoek kijken.		
				In het kader van de omgevingsvisie onderzoeken we de mogelijkheid om een norm voor sportief bewegen op te nemen.	Deels, afhankelijk van RO.	Indirect	Ja
				De toegankelijkheid van het sporten en bewegen in de openbare ruimte voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.	Deels, afhankelijkheid van RO/Dordt Inclusief	Indirect, leidt niet direct tot meer sport- en beweegdeelname. Afhankelijk van programme-Ring.	Ja
	3. De binnensport-	Een kwaliteitsimpuls van de binnensport-	In 2026 beoordelen de binnensporters	Continueren			

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
	accommodaties zijn toekomstbestendig.	accommodaties. Een effectieve en efficiënte bezetting in de binnensport-accommodaties. De sporthallen als ontmoetingsplek voor sporters en bezoekers. De binnensport-accommodaties zijn duurzaam en toegankelijk. Een goede balans tussen betaalbare sport en kostendekkende accommodaties.	en bezoekers de accommodaties met een 8 of hoger. In 2026 is de bezetting van de sporthallen stabiel tussen 1.700 en 2.200 uur per jaar. In 2025 ligt er een toekomstvisie Sportboulevard na 2030. In 2026 is op tenminste drie binnensport-accommodaties een kwaliteitsimpuls te zien t.o.v. 2022.	Het Verenigingshallen plan met aanpassingen voor toekomstbestendigheid (bijlage 3).	Deels, afhankelijk van vastgoed/ beheerstichtingen/ sportaccommodaties.	Indirect	Ja
				Het werken aan een samenwerkingsagenda met gebruikers Sportboulevard.	Deels, afhankelijk van gebruikers.	Indirect	Ja, en dan?
				Het werken met het Integraal huisvestingsplan Gymzalen om de binnensport (qua trainingen) te faciliteren.	Deels, afhankelijk van afdeling die zich bezighoudt met huisvestingsplannen/afdeling verhuur.	Indirect	Ja
				Het onderzoeken van oplossingen voor het parkeren en parkeertarieven bij de Sportboulevard.	Nee, ligt bij mobiliteit/verkeer.	Indirect	Ja, maar onzekere uitkomst
				De samenwerking met Dordt Onderneemt in	Deels, afhankelijk van Dordt Onderneemt.	Indirect	Ja, maar wat levert het op?

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				het contact met sportondernemers.			
				Aanvullend			
				Een subsidieregeling starten om nieuwbouw/ renovatie van binnensportaccommodaties (m.u.v. de verenigingshallen) te stimuleren.	Deels, afhankelijk van afdeling sportaccommodaties, financiën en juridische zaken.	Indirect	Ja
				Meer initiatief nemen om de planning in de verschillende binnensportaccommodaties op elkaar af te stemmen.	Deels, en/of de exploitant/afdeling verhuur en afhankelijk van gebruikers.	Indirect	Ja, maar is het 'meer initiatief nemen' of 'we gaan het oppakken'?
				Starten met duurzaamheidsmaatregelen in de Sportboulevard.	Deels, afhankelijk van afdeling duurzaamheid en vastgoed/sportaccommodaties.	Indirect	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de accommodaties voor mensen met een beperking en ouderen verbeteren.	Deels, afhankelijk van Dordt Inclusief en mobiliteit/verkeer en vastgoed/sport-accommodaties en de wensen/ behoeften van inwoners.	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sport- en beweeg-deelname. Afhankelijkheid van aanbod/pro-grammering.	Ja
				Een ruimtelijke inventarisatie maken van de mogelijkheden voor sport- en leisure-onder-nemers.	Deels, afhankelijk van RO en sport-en leisure-onder-nemers.	Indirect	Ja, maar wat gebeurt er met die inventarisatie?
Programmalijn 2 Een leven lang sportplezier voor iedereen Dordtse sporters, vrijwilligers, supporters en professionals geven hun sportplezier een 8 of hoger.	4. De jeugd is de sportiefste van Nederland.	Kinderen hebben plezier in sport en groeien gezond op. De jeugd heeft een goede beweegvaardigheid. Jongeren bewegen blijvend en zitten daardoor lekkerder in hun vel. Kinderen en	In 2026 scoort minimaal 80% van de kinderen in het basisonderwijs gemiddeld of goed op motoriek (2022: 72% in Dordrecht en 75% landelijk). In 2026 waardeert de jeugd hun sportplezier met een 8 of hoger.	Continueren			
				De sportstimulerings activiteiten van de Dordt Sportcoaches.	Ja	Direct	Ja
				Het onderbouwen en meten van onze inzet met data en onderzoek.	Ja	Indirect	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
		jongeren kunnen hun sportieve talent ontwikkelen.	In 2026 is de sportdeelname onder jongeren (13-18 jaar) gestegen naar 80% of hoger (april 2022: 76% en november 2021: 51%). In 2026 is het percentage verenigingssporters onder jongeren (15-19 jaar) gestegen naar 45% of hoger (2021: 38,1% in Dordrecht en 43% landelijk). In 2026 hebben we minimaal de huidige talentprogramma's behouden en versterken we dit als er een logische mogelijkheid binnen de piramide	Het werken in sterke netwerken tussen sport, kinderopvang, onderwijs, cultuur en wijkorganisaties.	Deels, afhankelijk van kinderopvang, onderwijs, cultuur en wijkorganisaties.	Indirect	Ja
				De vangnetten voor de kinderen die achterblijven op motoriek of zwemvaardigheid.	Ja	Indirect, maar kan wel leiden tot	Ja, maar ligt aan vormgeving vangnet
				De talentprogramma's voor de sporttalenten in specifieke sporten.	Ja	Direct	Ja
				De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in de Topsport Metropool.	Ja	Indirect	Ja, maar wat levert samenwerking beoogd op?
				Aanvullend			

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
			van de bond ontstaat.	Meer aandacht geven aan beweging bij de jongste jeugd.	Ja	Direct, maar aandacht geven of daadwerkelijk kinderen in beweging brengen zijn twee verschillende dingen.	Ja, maar hoe?
				Meer inzetten op motorische ontwikkeling en veelzijdig bewegen bij kinderen.	Ja	Direct	Ja, maar hoe?
				Meer inzetten op het verhogen van sportdeelname en verlagen sportuitval bij jongeren.	Ja, maar wel afhankelijk van stakeholders.	(In)direct, want aandacht geven of daadwerkelijk jongeren in beweging brengen zijn twee verschillende dingen.	Ja, maar hoe?
				Meer inzetten op bekwame trainers-coaches	Ja, maar afhankelijk van sportaanbieders.	Indirect, maar kan wel leiden tot meer	Ja, maar hoe?

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				als essentiële voorwaarde voor het hebben en houden van sportplezier.		sportplezier en dus meer sportparticipatie.	
				Meer waarborgen van sociaal veilige en inclusieve sport.	Ja, afhankelijk van sportaanbieders.	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sportplezier en dus meer sportparticipatie.	Ja, maar hoe?
				De keten en ondersteunende infrastructuur voor sociale veiligheid versterken.	Ja, afhankelijk van sportaanbieders.	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sportplezier en dus meer sportparticipatie	Ja, maar hoe?
	5. Iedereen doet naar vermogen mee aan sport en bewegen.	Iedere inwoner, in alle levensfasen, heeft dagelijks sportplezier. Ouderen blijven langer actief, vitaler en gezonder door sport en ontmoeten	In 2026 is de sportdeelname van de volwassenen gestegen naar 70% of hoger (april 2022: 65% in Dordrecht). In 2026 waarderen volwassenen hun	Continueren			
				De uitvoering van erkende interventies op vier specifieke kwetsbare groepen.	Ja	Direct	Ja, maar welke interventies?

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
		anderen via sport en bewegen. Een toegankelijke sport, zowel financieel, sociaal als praktisch. Een effectieve toeleiding van inactieve mensen naar sport en bewegen.	sportplezier met een 8 of hoger. In 2026 is het percentage 65-plussers dat voldoet aan de beweegrichtlijn gestegen naar 45% of hoger (2020: 32,4% in Dordrecht en 38,2% landelijk). In 2026 is de sportdeelname van laagopgeleiden gestegen naar 61% (april 2022: 51% in Dordrecht en 47% landelijk). In 2026 zijn minimaal 400 kwetsbare inwoners via begeleiding op maat structureel gaan sporten of bewegen.	De inzet van Dordt Sportcoaches op vier specifieke kwetsbare groepen.	Ja	Direct	Ja, maar wat gaan zij doen?
				Via laagdrempelige instapsporten groepen helpen naar structureel sporten en bewegen.	Ja	Direct	Ja, maar wat gaan zij doen?
				Inzet om belemmeringen tot sport en bewegen weg te nemen.	Ja	Direct	Ja, maar wat gaan zij doen?
				Aanvullend			
				Een Living-lab Sport en bewegen starten om gezamenlijk de sportdeelname van (jong) volwassenen van 19 tot 44 jaar te vergroten.	Ja	Direct, mits living lab krachtig wordt opgezet.	Ja, maar hangt sterk af van opzet living lab.

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				Een beweegteam met professionals en vrijwilligers per wijk opzetten dat het sporten en (sportief) bewegen voor senioren (65+ jaar) programmeert. Start in twee wijken.	Ja, met Dordt Inclusief	Direct	Ja
				'Warme begeleiding' opzetten naar structureel sporten of bewegen.	Ja	Direct	Ja, maar wat is 'warme begeleiding'?
				Inzetten op meer bekwame sport- en beweegleiders voor senioren.	Ja, met Dordt Inclusief	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sportplezier en dus meer sportparticipatie.	Ja, hangt samen met twee rijen hierboven.
				De informatievoorziening voor mensen met een laag inkomen	Ja, en met afdeling armoede	Indirect	Ja, maar leidt niet direct tot meer deelname.

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				over de sportmogelijkheden (ook regelingen en initiatieven) intensiveren.			
	6. Sport- en beweeg-aanbieders zijn vitaal	Een toename van het aantal kwalitatief sterke sportaanbieders. Een toename van het aantal samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders onderling en met maatschappelijke partners. Iedere inwoner voelt zich welkom bij sociaal veilige en gezonde sportaanbieders. Een effectieve en efficiënte aanpak van clubondersteuning waardoor clubs	In 2026 scoort tenminste 75% van de sportverenigingen voldoende of goed op hun organisatiekracht (2021: 69% in Dordrecht en 61% landelijk). In 2026 is het percentage vitale sportverenigingen in Dordrecht gestegen naar 44% (2021: 34% in Dordrecht en 20% landelijk). In 2026 is het percentage kwetsbare sportverenigingen in Dordrecht	Continueren			
				De gebiedsgerichte inzet van sportregie.	Ja	Indirect	Nee, wat gaan ze dan doen?
				De samenwerking in het netwerk tussen gemeente, urban sportaanbieders en cultuur- en welzijnsorganisaties. We breiden dit uit met de doelgroep zelf.	Deels, Afhankelijk van Urban Sportaanbieders, cultuur- en welzijnsorganisaties + de doelgroep	Indirect	Nee, wat gaat / moet de samenwerking opleveren?
				De ondersteuning van alle sportaanbieders via kennisdeling (data), sportpromotie en	Ja	Indirect	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
		zelfredzamer worden.	gedaald tot onder de 10% (2021: 12% in Dordrecht en 29% landelijk). Uiterlijk eind 2024 voldoen Dordtse sportaanbieders aan de basiseisen sociaal veilige sport.	samenwerking via het Lokaal Sport- of Preventieakkoord			
				Aanvullend			
				Inzetten op het professionaliseren van de verenigingssport met als doel het vrijwillige kader van de vereniging te ondersteunen en te versterken.	Ja, maar afhankelijk van sportverenigingen.	Indirect, maar kan wel leiden tot aantrekken en behoud van leden ('niet door de achterdeur weer naar buiten').	Ja, maar wat voor interventie/ programma gaat men draaien?
				Club overstijgende adviestrajecten ontwikkelen o.b.v. de verenigings-monitor.	Ja, maar afhankelijk van sportverenigingen.	Indirect	Ja, maar wat voor adviestrajecten?
				Sportaanbieders ondersteunen, indien nodig, tot sociaal veilige sportaanbieders.	Ja, maar afhankelijk van sportverenigingen.	Indirect, maar kan wel leiden tot meer sportplezier en dus meer sportparticipatie.	Ja, maar wat voor interventie/ programma gaat men draaien?

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
						patie.	
				De kansen voor kwetsbare kleine verenigingen en verenigingen zonder accommodatie vergroten.	Ja, maar afhankelijk van sportverenigingen.	Indirect	Ja, maar wat voor interventie/ programma gaat men draaien?
	7. Topsport inspireert en maakt schapetrots.	Inwoners worden vaker geïnspireerd met de kracht van topsport. Een lokale en/of regionale samenwerking om het topsportklimaat te bevorderen. Het bereik en de zichtbaarheid van de lokale topsport vergroten. Een meerjarige planning van topsportevenementen in de Sportboulevard.	In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks in de Sportboulevard twee tot vier topsportevenement en georganiseerd. In 2023 t/m 2026 zijn jaarlijks Dordtse topsportprestaties gevierd. In 2026 staat er een (lokaal) netwerk dat zich inzet voor de zichtbaarheid en maatschappelijke waarde van topsport in	Continueren De samenwerking met Den Haag en Rotterdam in Topsport Metropool waar door middel van het bundelen van krachten meer impact voor de Dordtse (top)sport bereikt wordt. Het uitreiken van de topsportprestatieprijs bij een unieke mondiale			
					Afhankelijk van Den Haag en Rotterdam.	Indirect	Nee, wat gaat/ moet de samenwerking opleveren?
					Ja	Indirect	Ja

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
			Dordrecht.	sportprestatie door een Dordtse topsporter.			
				De focus voor topsportevenementen op de Sportboulevard, maar grijpen kansen voor andere topsportevenementen als die zich voordoen en financieel haalbaar zijn.	Ja	Indirect	Ja
				De samenwerking met FC Dordrecht via de Energiek Dordt Foundation om de kracht van betaald voetbal in te zetten om maatschappelijke doelen te bereiken.	Afhankelijk van FC Dordrecht en Energiek Dordt Foundation.	Indirect	Nee, wat gaat er concreet gebeuren?
				Aanvullend			

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				Jaarlijks een sportfeest organiseren waar sportprijzen aan de hand van criteria en beoordeeld door een jury worden uitgereikt.	Ja	Indirect	Ja
				Samen met de waterpolovereniging en korfbalvereniging(en), NOC*NSF en de sportbonden onderdeel vormen van het landelijk programma naar sterke top teamsportcompetities.	Afhankelijk van waterpolovereniging, korfbalvereniging(en), NOC*NSF en sportbonden.	Indirect	Ja
				Een publiek-private samenwerking (netwerk) rondom lokale topsport opzetten (sportfonds).	Afhankelijk van Sportfonds.	Indirect	Nee, wat gaat de samenwerking opleveren?

Programmalijn	Strategische ambities	Doelen bij de strategische ambities	Tussendoelen	Activiteiten	Regie bij afdeling Sport	Indirecte/ directe bijdrage top 10/80%	Concreet ja/ nee
				Een convenant afsluiten om bij sportevenementen een gezonde omgeving te creëren.	Afhankelijk van afdeling gezondheid/JOGG.	Indirect	Nee, wat gaat convenant opleveren/ wat zijn de doelstellingen?
				Met de organisatoren van o.a. de Drechtstadloop en de Ronde van Dordrecht kijken hoe we hen kunnen ondersteunen om nog meer maatschappelijke impact te maken.	Afhankelijk van Drechtstadloop, Ronde van Dordrecht.	Indirect	Nee, wat gaat er gebeuren?
				Samen met DVO en de KNGU de inzet op een talentprogramma turnen verder verkennen.	Afhankelijk van DVO en KNGU.	Indirect	Nee, wat gaat er verkend worden?

Gemeente Dordrecht

Spuiboulevard 300

Postbus 8

3300 AA Dordrecht

www.dordrecht.nl

DORDRECHT

